VALENTIN KATAEV

INSULA EHRENDORF

COLECȚIA MERIDIANE

Editura UNIVERS

«Insula Ehrendorf» se înscrie cu succes pe lunga listă a traducerilor oferite cititorului român din vasta operă a lui Valentin Kataev (n. 1897).

Personalitate proeminentă a prozei sovietice, scriitorul semnează romane memorabile: «Delapidatorii» (1926), «Timp, înainte!» (1932), «Fiul regimentului» (1945), tetralogia «Valurile Mării Negre», [«O pînză în depărtare» (1936), «Pentru puterea Sovietelor» (1949), «Un cătun în stepă» (1956), «Vînt de miazănoapte» (1961)], comediile: «Cvadratura cercului» (1928), «O zi de odihnă» (1947), scrieri mai recente: «Fîntîna sfîntă» (1966), «Iarba uitării» (1967), «Kubik» (1969) etc.

«Insula Ehrendorf» este un roman-parodie, cu tentă polemică, pe ton de glumă, la adresa lui I. Ehrenburg, în care elementele grotești și de șarjă satirică, folosite cu abilitate în prezentarea situațiilor și personajelor, conferă narațiunii vervă, humor discret, de bună calitate, farmec inedit...

Lei 5,50

211
1973
VALENTIN KATAEV • INSULA EHRENDORF

Coperta de *George Leolea*

ВАЛЕНТИН КАТАЕВ
СОБРАНИЕ СОЧИНЕНИЙ
ОСТРОВ ЭРЕНДОРФ
(Юмористический пародийный роман)
ИЗДАТЕЛЬСТВО
„ХУДОЖЕСТВЕННАЯ ЛИТЕРАТУРА"
МОСКВА 1969

Valentin Kataev

Insula Ehrendorf

(roman-parodie)

În românește de NADIA LOVINESCU

Editura UNIVERS

București, 1973

I. PROFESORUL GRANT FACE O DESCOPERIRE

Fix la ora opt fără douăzeci și șapte de minute, profesorul de geologie Grant învîrti pentru cea din urmă oară manivela faimosului său aritmometru. Notă cu creta pe o tablă mare, neagră, atîrnată în dreapta mesei sale de lucru, o fracție zecimală — care, după numărul zerourilor, sugera cel puțin o cursă ciclistă — și își trase de pe frunte pe nas ochelarii fumurii.

O sudoare rece îi acoperise fruntea înaltă. Bîigui :

— Nu, e cu neputință ! Trebuie să se fi strecurat o greșeală.

Dincolo de jaluzelele străvezii începea suava muzică a dimineții.

Două vrăbii așezate sub fereastră pe un pseudo-clasic lăstar de viță de vie „Isabella“ ciripiră de trei ori : cip, cip și încă o dată cip, apoi o porniră în zbor prin văzduh.

În curtea fermei, șuvoiul de apă de la cișmea izbea cu putere într-o găleată de tablă.

— Trebuie să verific calculele, își spuse cu glas tare profesorul Grant și, ridicîndu-și ochelarii fumurii la loc, pe frunte, învîrti din nou

manivela aritmometrului, cînd apăsînd pe clapele cu cifre, cînd deplasînd manetele.

Deasupra biroului, lampa, obosită parcă după o noapte de veghe, lumina slab și egal de sub abajurul opac, portocaliu.

Aici ar fi foarte nimerit să spun cititorului cîteva cuvinte despre romanul de aventuri în general și despre acesta în particular.

Aflînd din primele rînduri despre un profesor foarte bătrîn, care lucrează la niște calcule extrem de complicate și, deodată, cuprins de emoție, își freacă tîmplele cărunte cu imensa lui batistă profesorală, cititorul are, firește, tot dreptul să devină sceptic în privința romanului ; ba chiar, după prima pagină, să renunțe la lectură. Și n-ai ce-i face ! Un lucru e cert, însă : cititorul a și dedus că profesorul a făcut o descoperire senzațională, menită să fericească omenirea. Dar e limpede că niște ticăloși vor fura formulele și planurile, întocmite de către candidatul savant într-un singur exemplar. După aceea, logodnicul fiicei profesorului, jurînd solemn că la nevoie va găsi cu prețul propriei sale vieți susmenționatele planuri, își va lua un patetic rămas bun de la logodnica sa și, urcîndu-se în primul dirijabil ce-i va sta la îndemînă, va porni în căutarea criminalilor. În continuare, aventuri dintre cele mai palpitante se vor ține lanț — pe uscat, pe apă, sub apă și în văzduh. De obicei, după aproximativ vreo zece coli de tipar, cititorul ajunge, în cele din urmă, la deznodămînt, care variază după naționalitatea și gusturile autorului.

Așa de pildă, englezul îl aruncă pe ticălos în temniță, pe tînărul curajos îl însoară cu fiica profesorului, iar pe bătrînul savant îl copleșește cu onoruri și respect, asta, bineînțeles, numai în cazul cînd descoperirea sa nu contrazice tradițiile de familie și temeliile sociale ale bunei și liberalei Britanii. Francezul îl pune pe nemernicul care a furat planurile s-o mai și seducă pe fiica profesorului, pe tînărul nobil să-și zboare creierii, iar pe profesor îl face să-și piardă subit mințile și, pe deasupra, să dea și foc vilei sale. Americanul, poznaș din fire, va folosi invariabil procedeul unui deznodămînt cît mai imprevizibil cu putință : astfel, cititorul va afla abia în ultimele două pagini, total copleșit, uluit și îngrozit, că, de fapt, profesorul nu e profesor, ci un ocnaș evadat cu douăzeci de ani în urmă dintr-o închisoare preventivă din Valparaiso ; fiica profesorului este, în realitate, fiul președintelui, travestit pentru a scăpa de creditori ; tînărul nobil, e de fapt, fiica regelui petrolului ; iar planurile furate nu sînt decît listele curente de prețuri ale unui mare atelier de confecții (New York, 124 Avenue, prețuri în afara oricărei concurențe, 60% reducere pentru provinciali). Autorul rus nici măcar nu-și duce romanul pînă la capăt și, primind un mic avans din partea unui editor credul, nu se mai dă jos patru zile din birjă, în stare de totală ebrietate, pentru ca apoi să poarte niște procese interminabile cu administrația vreunui trust pentru geamurile sparte, de la parter.

Eu unul nu promit nimic deosebit cititorilor romanului meu. Şi o declar cinstit dinainte. Dar consider de datoria mea să atrag atenţia că tot ce e relatat aici este purul adevăr şi că profesorul Grant, care locuia la o fermă izolată, la douăzeci de mile la nord de New-Lincoln, unul dintre cele mai prestigioase centre ştiinţifice ale Statelor Unite ale Americii şi Europei, a făcut într-adevăr o descoperire cu totul şi cu totul deosebită.

...La douăsprezece şi şaisprezece minute, verificarea calculelor era terminată. Nu era nici o greşeală.

Profesorul Grant îşi apăsă tîmplele cu palmele şi-şi pironi ochii obosiţi pe tabla neagră, unde era notată fracţia zecimală.

— Calculele sînt bune cu o exactitate pînă la sutimi de miime, spuse profesorul. Calculele sînt exacte. Nu există nici un dubiu.

Grant îşi frecă mîinile cu o vădită satisfacţie şi, sărind de pe scaun, făcu ocolul biroului. Apoi bătu de trei ori din palme.

Uşa se deschise cu zgomot şi în odaie apăru valetul negru.

— Duşul, spuse scurt Grant.

Valetul zîmbi atît de larg, încît încăperea se lumină ca şi cum s-ar fi pus un bec de o sută cincizeci de waţi, şi ridicînd în grabă jaluzelele, lăsă să pătrundă în cameră o porţie mare din lumina proaspătă a dimineţii şi din mugetul vacilor, după care stinse lampa şi aşeză pe duşumea ligheanul de campanie, din cauciuc.

Grant îşi scoase halatul şi cu oarecare mîndrie se bătu cu palma peste pieptul uşor încărunţit.

— Ehei, bătrîne Tom, azi e o zi mare. Stăpînul tău a făcut o descoperire cu totul remarcabilă.

Zicînd acestea, Grant se instală sub şuvoiul sclipitor de apă rece, ţîşnită din pîlnia de cauciuc atîrnată deasupra ligheanului. Chicotea de plăcere :

— Ajunge, ajunge !

Valetul trase de şnur şi opri duşul. Aruncă pe umerii profesorului un cearşaf pluşat şi îşi frecţionă stăpînul pînă ce acesta înflori ca o dalie.

— Destul. Poţi pleca. Transmite-i, te rog, lui Miss Helen că o aştept la micul dejun, pe terenul de tenis.

Valetul ieşi. Profesorul Grant obişnuia să se îmbrace singur.

În trei minute era gata.

Miss Helen Grant pară cu îndemînare *drive*-ul partenerului ei, îşi potrivi cu mîna dezgolită pînă la cot părul roşcovan scăpat de sub şepcuţa de pichet, bătu de cîteva ori scurt cu racheta pe fileul bine întins şi prinzînd din zbor două mingi la rînd, spuse :

— La revedere, Jimmy. Pentru azi ajunge.

Jimmy părăsi terenul de tenis şi-şi băgă capul sub robinetul din parc.

Cînd capul lui, din alb se făcu negru, îşi stoarse şuviţele de păr lipite de frunte, se balansă pe-un picior, apucă cu degetul mic de agă-

țătoarea hainei de flanel aruncată în iarbă lîngă butoiul din parc, și-o aruncă peste umăr, spuse *all right* și, fluierînd un cîntec canadian, dispăru după tufișuri.

Miss Helen, încrețindu-și din cauza soarelui ochii cu reflexe aurii, nu-l urmări cu privirea mai mult de-un minut, ridicîndu-și bărbia mică, scurtă, se răsuci pe tocuri și fugi în întîmpinarea tatălui său, care se îndrepta, frecîndu-și mîinile, spre masa așezată sub umbrarul roșu, vărgat.

— Fata mea, spuse solemn profesorul Grant, atacînd cu poftă micul dejun, azi e o zi mare. Ba, eu aș spune chiar, o zi foarte mare. Azi tatăl tău a făcut o descoperire uluitoare.

— Sper că nu te referi la relațiile mele cu Jimmy !

— Nu, nu mă refer la asta. În schimb mă refer la corelația existentă între procesul vulcanic și suprafața scoarței terestre, anunță solemn Grant.

— Da, spuse Helen.

— În ultimii cincizeci de ani, precum bănuiesc că știi, planeta noastră se află într-un proces de continue transformări geologice de-o deosebită importanță.

— Da.

— Dă-mi, te rog, mai aproape jumările. Acum cincizeci de ani au început să se petreacă niște lucruri teribil de ciudate cu scoarța globului terestru. În anul o mie nouăsute douăzeci și unu, sau o mie nouăsute douăzeci și cinci, în Asia a avut loc un șir de modificări structurale ale scoarței terestre. Japonia era cît p-aci să dispară cu totul de pe suprafața pămîntului ; tot atunci au fost înregistrate mari alunecări de teren în Turkestan, în India de Sud și în Ceylon.

— Da.

— Oamenii de știință de atunci n-au acordat atenția cuvenită acelor fenomene. Eu însă, care mi-am consacrat toată viața cercetărilor geologice, am stabilit recent legătura dintre acești factori inconsistenți încă și neîndoielnica regenerare a scoarței întregului glob pămîntesc. Studiul unui lung șir de înregistrări efectuate de seismografe dintre cele mai sensibile, precum și compararea acestor înregistrări cu datele științifice ale secolului trecut m-au îndreptățit să conchid că legendele despre potop și Atlantida au la bază niște date strict științifice. Mă înțelegi ?

— Da.

— Perfect. Toarnă-mi o jumătate de pahar de *bordeaux*. Mulțumesc. Așadar, continui : azi e o zi mare. Azi am reușit să calculez cu o exactitate pînă la sutimi de miime timpul și locul începutului grandioaselor transformări geologice care vor trebui în continuare să se manifeste pe toată scoarța terestră exact într-o lună de zile începînd cu ziua de astăzi. Catastrofa va fi grandioasă...

Grant sorbi o înghițitură de vin și ochii lui sub ochelarii fumurii străluciră de bucuria inspirației.

— Regenerarea scoarței terestre va fi colosală. Ea o să înceapă la Polul Sud și o să cu-

prindă America de Sud și Australia. Aceste continente se vor scufunda în ocean. După ele se vor mai scufunda Asia și Europa, și totodată și Africa și America de Nord. Spectacolul o să fie mai grandios decît Potopul lui Noe. Apele se vor năpusti asupra uscatului. Pe locul oceanelor se vor ridica continente noi... Istoria omenirii va intra într-o fază nouă. Și toate acestea le prezic cu o exactitate pînă la sutimi de miime, eu, profesorul de geologie Archibald Grant, în ziua de zece mai curent. Ei, fetițo, cum îți place?

De astă dată ea nu mai răspunse cu obișnuitul său „da".

— E un triumf, un triumf! Grant sări de pe fotoliul de răchită.

El își ridică ochelarii pe frunte.

— Numele profesorului Archibald Grant o să intre în istoria omeni...

Se opri brusc.

Drept în fața lui văzu obrazul ca de gips al fiicei sale. Ochii ei plini de o spaimă sticloasă erau ficși.

— Helen! Ce-i cu tine? Pentru numele lui Dumnezeu...

Buzele ei abia se mișcau:

— Sper... că ai glumit?

— Ia te uită, bălmăji cu jenă profesorul, nici n-aș fi bănuit că succesele tatălui tău în domeniul științei ar putea să te afecteze așa de mult.

— Tată... Îți dai seama ce-ai spus? Modificări ale scoarței... întregului... glob pămîntesc...

— Ei, și? Merită să te indispui pentru atîta lucru? În mod frecvent, la fiecare zece-cincisprezece milioane de ani au loc acest soi de neplăceri.

Helen bău dintr-o sorbitură un pahar întreg cu apă și izbucni într-un plîns amar.

— Asta înseamnă... că exact peste o lună, o să pierim cu toții?

— O să pierim?

Profesorul Grant reflectă o clipă, trase ochelarii de pe frunte, își frecă rădăcina nasului și cu gîndul aiurea spuse „hm".

— Așa se pare... articulă într-un tîrziu.

O cută oblică îi brăzdă fruntea. Fu cuprins de groază. Transpiră. O paloare cadaverică îi acoperi obrajii.

— Stai... stai... Dar asta-i cu neputință!

Cu aceste cuvinte, o porni în fugă spre casă, gesticulînd cu șervetul de masă în mînă și strivind sub picioare cupele viu colorate ale macilor de pe pajiște, de-abia dați în floare.

— Asta e cu neputință, spuse el, învîrtind cu înverșunare manivela aritmometrului, apăsînd pe clapele cu cifre și acționîndu-i manetele.

II. AVANTAJUL LU PEYTCH FAȚĂ DE MATAPALL

În două puncte opuse ale New York-ului, doi bărbați dintre cei mai influenți erau prinși de niște treburi foarte importante.

Peytch își curăța pipa.

Matapall asculta raportul prezentat de cel de-al doilea secretar.

Peytch era şeful comitetului de grevă al Uniunilor asociate ale muncitorilor din industria grea a Statelor Unite ale Americii şi Europei.

Matapall era Matapall. Altă precizare a situaţiei lui sociale nu există. Din lipsă de fantezie i s-ar putea spune rege. Or, rege e o noţiune destul de vagă. Poţi fi rege din născare şi continuator al unei dinastii prăpădite, ca vai de ea. Dar Matapall nu era continuatorul vreunei dinastii, asta desigur numai în cazul în care nu socotim drept dinastie alianţa dintre Matapall, regele cremei de ghete, şi Nasturcia Jimpers, regina ecranului.

Rege mai poţi fi şi după felul negustoriei pe care-o faci. De pildă, regele porcilor sau regele petrolului, sau ceva de felul acesta. Dar Matapall n-avea nici destui porci, nici destule exploatări petrolifere. Or, nici regele finanţelor nu putea fi denumit, deoarece, de fapt, n-avea nici o bancă.

Şi cu toate acestea, Matapall era rege.

El era regele regilor. Dacă am aşeza unul peste altul pe toţi regii din născare, iar pe deasupra am aşeza pe regii de profesie, şi pentru a completa ansamblul am adăuga pe cei mai conştiincioşi dintre regii ecranului şi ai bursei (nu voi pomeni de regi ai şahului, regi ai boxului, regi ai modei, regi ai spărgătorilor şi ai altor fleacuri), am obţine o coloană atît de înaltă, încît regele din vîrful-vîrfului ar putea să-şi scuture comod scrumul trabucului în primul crater lunar ce i-ar apărea în cale.

Şi peste toată grămada asta de regi se afla Matapall al II-lea, fiul lui Matapall I, regele cremei de ghete, şi al reginei ecranului, Nasturcia Jimpers.

S-ar părea că în asemenea situaţie Matapall ar fi trebuit să se simtă destul de bine, ba chiar să-şi permită din cînd în cînd şi cîte un mic divertisment.

Or nu exista în lume un om mai demenţial ocupat decît dînsul.

Timpul lui era riguros împărţit după cronometru.

De la douăsprezece şi douăzeci şi două de minute pînă la treisprezece şi trei minute asculta raportul zilnic al celui de-al doilea secretar.

— Continuă, te rog, spuse Matapall celui de-al doilea secretar, întinzîndu-şi vîrful ţigării spre flacăra ţîşnită dintre degetele prevenitorului său valet. Te-ascult.

Cel de-al doilea secretar al lui Matapall, un bărbat în vîrstă, valorînd pe puţin douăzeci de miliarde de dolari şi, după spusele unora, stăpîn pe Australia şi pe jumătate din China, scosese dintr-o cutiuţă o pastilă de mentă şi şi-o aşeză sub limba care, să fi avut o porţie de mazăre verde alături, ar fi semănat leit cu o felie de şuncă.

El spuse :

— Manevrele generale ale escadrelor noastre reunite. Oceanul Pacific.

— Da, te rog, spuse aplecîndu-şi uşor capul, Matapall.

Al doilea secretar se apropie de distribuitor, apăsă pe butonul ZV și îndată un ecran mic de aluminiu, instalat deasupra biroului lui Matapall, se aprinse, scăldat într-o lumină violacee. Ecranul fu infiorat, o clipă, de moarul undelor marine. Prinseră contur rotocoalele de fum pe care le scoteau tunurile. În pîlnia difuzorului se auzi, amortizat, bubuitul canonadei. Vîntul mătură fumul tunurilor spre stînga. Pe unduirile ca de jucărie ale ecranului apărură distinct pe puțin două sute de cuirasate aliniate în opt șiruri. Un nor negru de fum de cărbune se întinsese pe cer deasupra vapoarelor miniaturale. Sub ele, valurile luceau de funingine, cu sclipiri de oțel. Brusc, pe toate laturile vaselor porniră să șerpuiască mici limbi de flăcări roșii. Fumul învălui totul, iar după o clipă prin fum țîșniră oblic în sus sute de gheizere. Pîlnia difuzorului scuipă bubuiturile unei salve.

— Destul, spuse Matapall, mai departe.

Cel de-al doilea secretar stinse ecranul.

— O sută optzeci de cuirasate, spuse el. Maximum într-o lună, vor ieși din docuri încă o dată pe atîta.

— Echipajele sînt de nădejde ?

— Douăsprezece mii de marinari — oameni de toată încrederea. Douăsprezece mii sînt șovăielnici. Restul...

— Te ascult.

— Restul sînt periculoși.

Matapall își urcă picioarele, încălțate cu niște pantofi butucănoși, dar extrem de scumpi,

pe brațul fotoliului. Fotoliul se roti fără zgomot în jurul axei sale.

— Mai ai la dispoziția dumitale unsprezece minute, spuse după o scurtă pauză Matapall. Continuă.

Cel de-al doilea secretar se apropie de distribuitor. În decurs de cinci minute Matapall urmări manevrele tancurilor, evoluția a opt escadrile de vînătoare, probele undelor magnetice, recent introduse în armată, care opresc de la distanță orice motor și paralizează toate mecanismele metalice. Asistă la manevrele a douăsprezece armate, ce aveau loc în diferite puncte ale globului. Tunurile de munte, cu chesoanele lor caraghioase săltau pe încrețiturile Himalaiei. Automobilele, ca niște omizi, se tîrau peste Sahara, iar infanteria colonială, cu caschete tropicale albe, abia își tîra picioarele intrate pînă la genunchi în nisipul galben din preajma piramidelor. Șiruri de infanteriști francezi în albastru treceau peste cîmpiile verzi ale Alsaciei, iar fumul bucătăriilor de campanie se confunda cu albul merilor în floare.

— Destul, spuse Matapall. Mai ai la dispoziție patru minute și aș vrea să văd docurile.

Cel de-al doilea secretar se apropie de distribuitor.

— Docurile din Reginald-Simple. Nouăzeci de cuirasate. Șaizeci de mii de muncitori. În douăzeci și patru de ore, munca se desfășoară fără întrerupere, în două schimburi.

Cel de-al doilea secretar apăsă pe un buton. Pe ecran apăru cartierul Reginald-Simple. Înconjurate de cuburile caselor cenușii și de co-

șuri, de gardurile de rețea, de acoperișurile din olane, de pereții din sticlă și oțel, grilajele docurilor și grațioasele siluete ale macaralelor se conturau ușoare și aerate. Cel de-al doilea secretar manevră o manetă și panorama localității porni să se desfășoare lin și fără grabă prin fața ochilor lui Matapall.

Brusc, Matapall își lăsă picioarele jos de pe brațul fotoliului și ceafa i se făcu stacojie.

— Asta ce-o mai fi însemnînd ?

Cel de-al doilea secretar își ridică sprînceana stîngă.

— Fumul... ce vrea să-nsemne asta ? Coșurile...

Matapall se năpusti spre distribuitor și imobiliză panorama.

— Nu văd fum. Nu văd forfotă. Nu văd să se lucreze. Ce înseamnă asta ?

Cel de-al doilea secretar își aruncă în gură două pastile de mentă și-și pipăi cu vîrful degetelor tîmplele ușor încărunțite. Stătea nemișcat.

— La naiba cu bomboanele dumitale !... țipă Matapall. Explică-mi ce-nseamnă asta !

Cel de-al doilea secretar își scuipă repede bomboanele în palmă și bîigui :

— N-am prevăzut... Noi nu ne-am putut închipui... că o să facă una ca asta...

— N-ați prevăzut ? exclamă amenințător Matapall.

— Bine, dar Halifax ne garantase...

— Halifax e un măgar și un ticălos ! Dar dumitale unde ți-au fost ochii, stimate domn ?

Și de ce n-am fost pus la curent la momentul oportun ?

— Eram mai mult ca sigur că Halifax...

— Destul ! Păstrează justificările pentru dumneata. Timpul prevăzut pentru raport s-a terminat. Dar, dată fiind importanța evenimentelor, îți acord încă zece minute. Pretențiile lor ? În două cuvinte.

— Cer dezarmare generală, ziua de muncă de opt ore și toate drepturile politice.

— O ! Și dumneata tăceai ? !

— Nu bănuiam că lucrurile pot ajunge atît de departe. Iar, pe de altă parte, Halifax...

— O singură dată dacă îmi mai pomenești de Halifax, îi voi porunci valetului să-ți tragă o palmă. Cine a pus la cale toate astea ?

— Comitetul de grevă al Uniunilor asociate ale muncitorilor din industria grea.

— Șeful ?

— Peytch.

— Numărul greviștilor ? Listele întreprinderilor. Proiectul lichidării. În jumătate de oră totul să fie la mine pe birou. Nu te mai rețin.

Cel de-al doilea secretar tocmai se pregătea să scoată cutiuța cu bomboane, dar mîna îi rămase suspendată în aer. Se întoarse brusc și ieși din încăpere.

— Audiențele se suspendă pe ziua de astăzi ! strigă Matapall valetului. Lasă-mă singur. Ești liber.

Rămas singur, Matapall privi un timp ecranul pe care era proiectată panorama în culori a docurilor. Curțile largi ale uzinelor, pline de

grămezi de fier vechi, erau pustii. Aerul, de obicei îmbîcsit de fumul miilor de coşuri, era uluitor de curat şi transparent. Iată, trec drumul doi copii — un băieţel şi o fetiţă. Elevi, după toate aparenţele.

Matapall îşi potrivi urechea în direcţia difuzorului şi ascultă cu atenţie. Un sunet slab, subţirel, vag cunoscut parveni pînă la el. Sunetul se întindea ca un fir de păr auriu, ca o plesnitură uşoară, vibrantă.

— Pariez o sută contra unu că-i cîntecul cocoşului.

Matapall stinse aparatul, se apropie de fereastră şi-şi aprinse o ţigară egipteană.

— Da, zise Matapall, cîntă cocoşul şi lupta abia începe.

Deodată, se făcu stacojiu şi bătu din picior.

— Halifax, Halifax... fie şi o mie de Halifax... Da, categoric, omenirea e prea contaminată de aceste aiureli periculoase ale secolului trecut. Parcă n-ar fi arhisuficient că deasupra lor atîrna acea sabie a lui Damocles — U.R.S.S.-ul, acea forţă de atracţie pentru mai mult de jumătate din omenirea globului pămîntesc ! Omenirea e cuprinsă de cangrenă. Omenirea are nevoie de-o operaţie urgentă şi foarte serioasă. Şi acea operaţie o voi face eu. Destul !

...Peytch răsuci pentru ultima dată sîrma încinsă în interiorul muştiucului, îl privi cu atenţie în zare şi, cu un aer satisfăcut, înşurubă muştiucul în pipă. Frecă în palmă puţin Kapestan, pentru care vărsă din săculeţul de pînză un pic de *droom* şi-şi umplu fără grabă pipa. Mai avea la dispoziţie o jumătate de oră. Îşi scoase din buzunar bricheta, trecu cu o şuierătură rotiţa peste pielea zgrunţuroasă a degetului său mare, şi-şi aprinse pipa.

— O să vedem, spuse el îngîndurat. O să vedem. Simplul fapt că putem lupta fără să ieşim din locuinţele noastre constituie şi asta un avantaj incontestabil în favoarea noastră.

III. 11°8" LONGITUDINE ESTICĂ ŞI 33°7' LATITUDINE SUDICĂ

Helen intrase fără zgomot în biroul tatălui său. Se oprise în prag, sprijinindu-se cu mîna de pervazul uşii. Obrazul ei plîns fusese proaspăt pudrat.

Hărţile celor două emisfere erau întinse pe jos, iar profesorul Grant se tîra în patru labe peste continentele galbene, scăpîndu-şi mereu ochelarii în oceanele albastre şi întorcînd capul spre tabla neagră, acoperită toată de coloane strîmbe de cifre.

Ţinea în mînă un enorm creion roşu.

Mîrîind ca un cîine cînd roade un os, cu un aer foarte preocupat, desfiinţa cu cîte o cruce roşie insule şi continente, iar deasupra locurilor tăiate punea nişte semne misterioase.

— Tată, spuse încet Helen.

Profesorul Grant îşi continua strania lui activitate.

— Tată ! Helen ridică vocea. Tată ! Ce înseamnă asta ?

Profesorul Grant șterse Africa, termină cu sîrguință tot ce avea de notat pe tablă, scrise cu grijă deasupra unei cruci o cifră și, ridicîndu-și ochelarii de pe insula Sfînta Elena, răspunse :

— Da... Ce este ? Ah, tu erai ! În sfîrșit, o văzu pe fiică-sa. Ah, tu erai, Helen ! Vezi tu...

Profesorul Grant își puse, cu un aer vinovat, ochelarii, se frecă la rădăcina nasului și tuși cu gîndul încă aiurea.

— Vezi tu, Helen... Calculele mele sînt perfect exacte. Omenirea e condamnată, dar...

O umbră de slabă speranță trecu pe fața Helenei.

— Dar ? exclamă ea. Ce „dar“ ?... Pentru numele lui Dumnezeu...

— Dar, problema e că am făcut o altă descoperire senzațională. Ia loc aici, am să-ți explic imediat totul.

Helen trecu peste Polul Nord și se așeză pe Franța, cu picioarele în Oceanul Atlantic.

— Da, spuse ea, înlănțuindu-și genunchii cu brațele-i delicate, măslinii.

Profesorul Grant se așezase în genunchi, agită solemn creionul roșu deasupra capului, exact în clipa în care ochelarii îi căzură în Sahara.

— Sîntem salvați ! Ascultă-mă cu atenție.

Și profesorul Grant îi explică totul fiicei sale. El trecea tîrîș peste emisferele de Nord și de Sud, agita cu gravitate creionul roșu, revărsa

un potop de cifre și formule, scăpa și iar își ridica ochelarii, sufocîndu-se de nerăbdare și încîntare.

În sfîrșit, spuse lucrul cel mai important :

— Regenerarea scoarței pămîntului o să înceapă la Polul Sud și o să cuprindă America de Sud și Australia. Aceste continente se vor scufunda în ocean. Hm... Perfect. Le șterg. Mai departe. Șterg și Asia, Europa, America de Nord și Africa. Concomitent, am mai tăiat un șir de insule și arhipelaguri. Hm... Ce se oferă privirilor noastre ?

Helen își duse batista la ochi.

— Cred că nimic nu se mai oferă privirilor noastre, șopti ea.

Profesorul Grant stătea pe vine în mijlocul planetei condamnate și agita victorios creionul roșu, ca pe o baghetă, de parcă s-ar fi aflat în timpul unei comunicări senzaționale, în aula mare a Societății de Geografie din New-Lincoln.

— Și astfel, domnilor, continuă profesorul Grant, însuflețindu-se din ce în ce mai mult, unda vulcanică, parcurgînd cele două emisfere, a operat modificări structurale pe suprafața scoarței terestre. Toate continentele vechi se scufundă în apă și încep să se ridice continente noi. Dar, domnilor ! Am declarat că s-au scufundat toate continentele, arhipelagurile și insulele. Or asta nu este riguros exact. Căci un punct de pe globul pămîntesc, și anume punctul care se află la intretăierea celor unsprezece grade opt secunde longitudine estică, cu treizeci

şi trei grade şapte minute latitudine sudică, o să rămînă în afara influenţei modificărilor geologice. Acesta-i rezultatul analizei înregistrărilor seismografice dintre cele mai exacte din ultimii cincizeci de ani.

Profesorul Grant îşi ridică ochelarii pe frunte, îşi suflă cu zgomot nasul, parcurse Africa în patru labe dus şi întors şi, oprindu-se în faţa fiicei sale, continuă :

— Acum să vedem, domnilor, ce se află propriu-zis, la întretăierea latitudinii şi longitudinii susmenţionate ? Imaginaţi-vă domnilor, acolo se află Oceanul Atlantic. Acum, domnilor, v-aş ruga să priviţi această hartă. Iată deci unsprezece grade opt secunde longitudine estică...

Creionul profesorului Grant o luă de-a lungul meridianului peste ocean.

— Şi astfel, domnilor, ne mai rămîne să găsim treizeci şi trei de grade şi şapte minute latitudine sudică.

Helen se întinse pe burtă peste ecuator şi, dînd de latitudinea căutată, îşi trecu degeţelul fin, cu unghiuţa lăcuită în roz, peste Oceanul Atlantic.

Creionul profesorului se ciocni de degetul mic al fiicei sale.

— O insulă ! exclamă Helen.

Profesorul Grant încercui cu creionul roşu un punct minuscul abia perceptibil pe hartă şi, triumfător, se ridică în picioare.

— Da, domnilor, spuse el. O insulă ! Nu un continent, nu o peninsulă, nu un platou, nu un bazin, ci tocmai o insulă, mică, rotundă, tipic oceanică, avînd zece kilometri lungime şi cincisprezece lăţime. Şi tocmai această insulă este sortită să rămînă neatinsă.

Helen sări în picioare.

— În cazul acesta n-avem de pierdut nici un minut. Trebuie să pornim neîntîrziat spre acea insulă !

Profesorul Grant ridică creionul în sus.

— Calm, copila mea. În primul rînd, păstrează-ţi calmul. Fără să punem la socoteală ziua de astăzi mai avem la dispoziţie treizeci de zile şi trebuie în acest răstimp să fac o comunicare la Societatea de geologie.

— Dar asta e curată demenţă !

— O !

Profesorul nu găsea cuvinte. Să calificii drept demenţă o comunicare în cadrul Societăţii de geologie !

— Helen ! Ţi-ai permis să jigneşti una dintre cele mai respectabile asociaţii ştiinţifice din Statele Unite, care numără şase mii şi jumătate de reprezentanţi din elita oamenilor de ştiinţă, printre care pot, cu tot respectul cuvenit, să menţionez numele profesorului Opopanax, părintele teoriei nemuritoare a originii filonului de granit roz din Groenlanda, şi pe al savantului francez Eau-de-Cologne, autorul unui studiu de proporţii uriaşe despre suprafaţa părţii invizibile a Lunei.

Furioasă, Helen dădu din picioruşe.

— N-ai să faci comunicarea la Societatea de geologie. Trebuie imediat s-o pornim spre insulă.

Profesorul Grant își privi, uluit, fiica.

Buzele îi erau strînse cu fermitate, iar ochii străluceau a hotărîre.

— O să plecăm imediat pe insulă ! repetă ea.

Profesorul Grant își trecu mîna peste frunte.

— Mă miră tonul tău, spuse el cu ezitare. Nici prin cap nu mi-ar fi trecut vreodată că unica mea fiică poate avea un caracter atît de afurisit. Dar trebuie să înțelegi, copila mea, că eu trebuie să-mi fac datoria în primul rînd față de știință, și abia apoi mă pot gîndi la mine. Chiar mîine o să-mi prezint comunicarea.

Helen îl privi cu ochi de gheață.

— Cu alte cuvinte, vrei să pierim ?

— Nu, asta nu vreau. Repet : avem la dispoziția noastră încă treizeci de zile. Voi face comunicarea și după aceea o să plecăm fără întîrziere pe insulă.

— Atunci o să fie prea tîrziu, spuse calm Helen.

— Dar repet că mai avem la dispoziție...

— N-o să avem la dispoziție nici o singură cabină de vapor, nici un locșor pe vreo covertă, nici un avion, nici o barcă cu motor, nici un iaht, nici o șalupă, nici măcar o scîndură de lemn putred pe care să putem ajunge pe insulă. N-o să treacă nici un minut după comunicarea ta la Societatea de geologie, și populația de pe întregul glob se va năpusti spre insulă. Asta o să fie de o sută de ori mai cumplit decît marea migrație a popoarelor. Omenirea înnebunită va părăsi orașele și satele și ca un torent de lavă va porni spre coastele oceanelor, măturînd totul în calea sa. Cei mai tari vor pune mîna pe vapoare și aparatele de zbor. Pentru fiecare copaie se vor da lupte crîncene cu mari vărsări de sînge. Milioane dintre cei slabi vor pieri. Milioane dintre cei tari vor pune stăpînire pe insulă. Dar putea-va oare acel mic petic de pămînt să adăpostească un număr atît de mare de oameni? E ridicol să punem asemenea întrebări. Asta o să fie cea mai cumplită catastrofă din cîte se cunosc, și vom pieri printre primii, în mijlocul gloatei înnebunite, împreună cu mult stimatul tău profesor Opopanax și nu mai puțin stimatul savant francez Eau-de-Cologne.

— La naiba ! murmură zăpăcit profesorul Grant. Atunci ce-i de făcut ?

Helen reflectă o clipă.

Prin fereastra deschisă pătrundea parfumul divin al trandafirilor proaspeți de mai, asaltați de valuri de albine aurii.

Helen își scutură capul.

— Eu știu ce avem de făcut. Deocamdată, nici un om nu trebuie să afle nimic despre descoperirea ta. Iar noi, chiar în seara asta o să plecăm la New York.

— La New York ?

— Da, la New York. Altă soluție nu există. Și absolut nimeni nu trebuie să afle de plecarea noastră.

În cîteva cuvinte, Helen îi expuse planul său.

Profesorul Grant dădu afirmativ din cap.

— Da, copila mea, spuse el. Ai dreptate. E singurul lucru pe care-l pot face.

Era ora șase seara. Expresul de New York pleca la șapte douăzeci și cinci.

— Luăm cu noi numai strictul necesar, spuse Helen. Ascunde-ți bine hîrtiile cu calculele. Asta-i lucrul cel mai important. De rest, am eu grijă.

Helen se apropie de tatăl ei și-și sprijini capul auriu de umărul lui, presărat cu pulbere de mătreață argintie.

Profesorul Grant îi cuprinse fața blîndă, caldă, între miinile sale și o sărută pe frunte cu tandrețe. Lacrimi îi împăienjeniră ochii.

— Așadar... spuse el, emoția însă îl sugrumă, tăindu-i respirația.

— Începem... o viață nouă... tată.

Cu aceste cuvinte, Helen, cu un aer hotărît, părăsi încăperea.

IV. REPUTAȚIA LUI WAN E ÎN JOC

Douăzeci de minute mai tîrziu, profesorul Grant și Helen, în costume de voiaj, au ieșit pe poarta fermei, fără să fie văzuți de cineva.

Valetul juca cărți cu șoferul, tolăniți pe iarba de lîngă garaj. Grădinarul Swan săpa în jurul merilor într-unul din cele mai îndepărtate colțuri ale parcului. Bucătarul se ciondănea cu menajera, la bucătărie.

În fața barului „Felinarul șchiop“ staționa un taxi. Șoferul, într-o bluză mițoasă și cu jambiere vișinii, cu ochelarii ridicați deasupra cozorocului șepcii, cu capul dat pe spate, își turna pe gît rachiu de mere. Proprietarul barului stătea în prag cu un pămătuf din pene de găină într-o mînă și, căscînd cît îl ținea gura, își netezea șorțul cu cealaltă mînă.

— Bună seara, domnule profesor, spuse proprietarul barului. Pariez o sută contra unu că secătura aia de șofer de taxi n-o să se pricopsească cu nici o centimă de la dumneavoastră. Doar aveți cel mai formidabil Ford din district.

— Bună seara, domnule Bobes, răspunse politicos profesorul Grant, poți să consideri că ai pierdut. Cu aceste cuvinte profesorul Grant se urcă în taxi.

Șoferul aruncă o monedă în pahar, iar paharul îl aruncă către proprietarul barului. Apoi își puse mănușile și porni motorul.

Helen scoase din buzunar o scrisoare și-o întinse domnului Bobes.

— Dacă nu ți-e greu, fii bun și transmite-i această scrisoare, mîine, lui Jimmy, fiul arhitectului.

Cu aceste vorbe, se urcă repede în mașină

Motorul pocni de patru ori și se smuci din loc, lăsîndu-l pe Bobes într-un nor de praf și de fum albăstriu.

Să ai o mașină proprie atît de formidabilă și să te folosești de taxi ! Nici vorbă că bătrînul Grant a început s-o cam ia razna.

Bătrînul Bobes duse scrisoarea la ochi ca să se ferească de soare, privi în urma taxiului ce se pierdea în zare, ridică din umeri şi, scuturîndu-şi pămătuful din pene bălţate, intră în bar, unde, în ciuda orei timpurii, bătaia plutea în aer.

Exact în acelaşi timp, pe poarta fermei profesorului Grant intra pe bicicletă un tînăr misterios, pe nume Wan, unul dintre personajele centrale ale acestui roman.

Aruncîndu-şi bicicleta în iarbă, Wan îl zări, lîngă zidul din spatele garajului, pe valetul negru al lui mister Grant.

Wan îşi smulse din cap şepcuţa în pătrăţele de şah şi, fluturînd-o în aer, strigă :

— Allo ! E acasă domnul profesor Grant ?

Lacheul aruncă riga de treflă şi şeptarul de pică în trifoiul rozaliu, şi sări în picioare.

— Profesorul e acasă. Pe cine să anunţ, vă rog ?

— Spune-i că vrea să-l vadă mister Wan, într-o problemă ce nu suferă nici o amînare.

Negrul îşi roti privirea candidă şi, dezvelindu-şi dinţii albi într-un zîmbet larg, dispăru după uşa ce ducea în vilă.

Misteriosul Wan se plimba agitat în lung şi în lat, prin poieniţa din faţa casei.

Trecură zece minute.

Uşa se deschise şi în prag apăru lacheul. Evident, ar fi cu totul neserios să afirmăm că ar fi fost palid. Dimpotrivă, s-ar putea să fi fost chiar mai negru ca oricînd. Albul ochilor, ca o coajă de ou, scăpără pe sub sprîncene şi man-

şetele de celuloid lansară în sus un semnal de alarmă.

Vocifera :

— Allo ! Moş Swan ! Bob ! Mistress Morow ! Allo ! Veniţi cu toţii aici !

Tot personalul casei îl înconjură pe valet.

— Profesorul... Doar acum o jumătate de oră mai era acasă, bîigui el cu limba împleticită. Miss Helen a dispărut. Au dispărut cu toţii. Am citit hîrtia. Iată hîrtia. Am găsit-o pe birou la miss Helen.

Cu aceste cuvinte, negrul le întinse hîrtia.

— Iat-o. Citiţi-o, vă rog.

Wan smulse hîrtia din mîinile valetului. Pe hîrtie erau scrise cu creion roşu următoarele :

„Tatăl meu şi cu mine părăsim definitiv ferma. Toată averea noastră o lăsăm pentru totdeauna servitorilor noştri. Lefurile, pentru două săptămîni, sînt pe scrin, lîngă oglindă.

Helen Grant."

Wan scoase un fluierat asurzitor, desperat. Din două salturi ajunse la uşă şi se năpusti în casă.

Servitorii, în şir indian, îl urmară.

Ca unul ce cunoştea bine topografia camerelor, Wan ajunse îndată în camera de lucru a profesorului. Cuprinse dintr-o privire întreaga încăpere, fulgerător aruncă pe podea toate cele douăsprezece sertare ale mesei de lucru, căută sub pat, scormoni mormanul de hîrtie arsă din

cămin, răsturnă cu piciorul scuipătoarea și exclamă cu amărăciune :

— Nu-i aici ! L-a luat cu el !

Apoi Wan își puse șepcuța, îi strînse cu năduf mîna valetului și, ieșind în fugă din casă, își încălecă bicicleta.

— Nu-i nimic ! strigă el către servitorii năuciți. Nu-i nimic ! Wan îl va găsi, cu orice preț. Wan își va salva renumele !

Wan pedală cu desperare și, ajungînd în dreptul barului, coborî de pe bicicletă.

— Hei, jupîne ! N-a trecut cumva pe-aici, acum o jumătate de oră, profesorul Grant, cu fiica lui ? N-avea și-un pachet în mînă ?

Bătrînul Bobes îl studie o clipă cu un ochi critic și murmură : „Pentru prima dată mi-e dat să văd un copoi atît de pișicher. Ehe-e, îmi spune inima că bătrînul Grant a cam făcut-o de oaie."

Cu glas tare, însă, răspunse :

— Și dacă ar fi trecut pe aici, să zicem, într-un taxi închis, albastru, ai avea ceva de cîștigat ?

— Dar pachetul, pachetul ?

— Să spunem că ar fi avut într-adevăr și un pachet în mînă. Și ce-i cu asta ?

Wan sări pe bicicletă. Spițele scăpărară ca fulgerul. Un nor de praf îl învălui din cap pînă în picioare pe bătrînul Bobes.

Șoseaua, ca o panglică cenușie, se desfășura amețitor sub tălpile îndrăcite ale lui Wan, care reflecta :

„Un taxi închis, albastru. Foarte exact. L-am remarcat cînd mă apropiam de Cap. Renumele meu trebuie salvat ! Și el va fi salvat !"

La ora șapte și douăzeci și trei de minute fix, profesorul Grant, împreună cu fiica sa, au sosit pe peronul gării din New-Lincoln.

Profesorul ținea la subsuoară, cu multă grijă, un pachet mare, greu.

Două minute mai tîrziu ei erau deja în compartiment. Pereții capitonați și țintuiți în nasturi de piele se zguduiau, perdelușele fluturau în bătaia vîntului, dușumeaua tresălta, ca vie, sub picioare. Prin fața geamurilor se perindau pieziș brazi și pini, răsăreau, ca din pămînt, semafoarele, podurile te asurzeau cu bubuitul lor metalic.

Fix la șapte și douăzeci și șapte de minute, Wan, roșu și asudat, gîfîind, cu bicicleta în spinare, apăru pe peronul pustiu al gării din New-Lincoln.

— La naiba ! Cred că am întîrziat puțin. Dar n-are nici o importanță. Expresul face pînă la New-York douăzeci de ore. În acest răstimp s-ar mai putea întreprinde ceva, și renumele meu, oricum, va fi salvat.

Zicînd aceasta, Wan își sprijini bicicleta de automatul pentru tăiatul unghiilor și cu pas grăbit se îndreptă spre camera comisarului de serviciu.

Helen se lipi afectuos de tatăl ei.

— Mîine la amiază o să fim la Matapall.

V. SUPERIORITATEA LUI MATAPALL FAȚĂ DE PEYTCH

— Tovarăși ! anunță Peytch în ședința de seară a comitetului de grevă. Așadar, războiul a fost declarat. Astăzi la amiază a început greva muncitorilor din industria grea a Statelor Unite ale Americii și Europei. După ultimele și cele mai precise informații existente la dispoziția mea, nici o întreprindere nu s-a situat pe poziție de spărgătoare de grevă. *(Aplauze furtunoase).*

— Tovarăși, avem în fața noastră o problemă foarte grea. Trebuie să-i facem față. De ea depinde poate fericirea noastră și a copiilor noștri. Două săptămîni de grevă — și marele program de înarmări al lui Matapall va fi zădărnicit !

(Strigăte aprobative. Aplauze. Vacarm.)

— Tovarăși, se apropie ceasul cînd o să fim în stare să strîngem de beregată cu mînă fermă pe ticăloșii baricadați în a 5-a Avenue, și zgîlțîindu-i, sper să facem să le cadă de pe capetele lor pleșuve faimoasele lor jobene de mătase căptușite cu saten crem !

(Strigăte : „Just ! Așa e ! Trăiască Peytch !).

Apoi, la tribună urcă un bărbat într-o scurtă de piele, cu un mic fanion roșu din email prins la piept. El își scoase din cap șapca neagră, ridică mîna, și sala fu potopită de ropote de aplauze...

— În principiu, nu pot să spun nimic împotriva celor rostite aici, de la această tribună, de către tovarășul Peytch. Aș fi vrut totuși să supun adunării cîteva probleme, care fără să fie esențiale, merită fără îndoială o anumită atenție.

(Voci : „Poftim ! Vorbește, Halifax !“)

— Tovarăși, care e părerea dumneavoastră în problema aplanării pe cale pașnică a conflictului cu autoritățile ? Eu personal consider că lucrul e foarte posibil. În fond, pentru ce ne-am irosi fără rost forțele, dacă oricum prin grevă tot n-o să obținem nimic ?

(Voci: „Fiți atenți! Halifax face pe deșteptul!“ Vociferări : „Liniște !“).

— De fapt, pretențiile noastre se reduc la următoarele : ziua de muncă de opt ore, dezarmare generală și acordarea tuturor drepturilor politice muncitorilor. Nu-i așa ? Atunci unde-i problema ? Conform informațiilor, foarte precise, pe care le dețin, Matapall e de acord cu ziua de muncă de opt ore. Drepturile politice ? Dacă n-am pune la socoteală unele restricții fără importanță, avem, de fapt, toate drepturile politice, inclusiv dreptul de-a ne căsători fără controlul Consiliului suprem al antreprenorilor și de a avea un număr nelimitat de copii de sex masculin (de fete nu vorbesc : cine dracu are nevoie de ele !). În ceea ce privește dezarmarea generală, după părerea mea, problema se prezintă și mai simplu. Propriu-zis, unde-i buba ? De fapt, dacă U.R.S.S. ar dezarma și s-ar alătura Statelor Unite, totul ar fi în perfectă ordine, nu-i așa, tovarăși ?

(Vociferări. Strigăte : „Jos !“ Fluierături. Voci : „Altceva !“)

— În consecință, spuse Halifax cînd zgomotul în sală se mai potoli. În consecință, eu personal am spus tot ce aveam de spus. Alte propuneri nu mai am de făcut. Îmi declin, însă, orice răspundere pentru urmările îndărătniciei lui Peytch. Matapall nu știe de glumă. N-o să fiu deloc surprins dacă mîine n-o să găsim nici apă în robinete, nici pîine în brutării, nici gaz în bucătării și nici lumină în becurile noastre.

Cu aceste cuvinte, Halifax coborî de pe tribună înconjurat de partizanii săi și, însoțit de fluierături, se pierdu în trecerea laterală.

— Vechea poveste ! se auziră voci împrejur. Basme ! Suflet de fricos ! Jos cu Halifax ! Trăiască Peytch !

Adunarea luă sfîrșit.

— Nu-mi place tipul, spuse bărbatul cu scurta de piele, ieșind împreună cu Peytch.

Îngîndurat, Peytch trase adînc în piept fumul țigării.

— Cum să-ți spun... Posibil să ai dreptate. Dar să ne grăbim, e trecut de miezul nopții și mai avem atîtea de discutat.

...La ora unu noaptea, Matapall ascultă fonostenograma pe viu a ședinței comitetului de grevă.

— Bine, spuse el, făcîndu-și cîteva notițe în bloc-notes.

Apoi chemă la telefon secretariatul.

În noaptea aceea, în cinci puncte diferite ale orașului, cinci telegrafiști au recepționat concomitent cinci radiotelefonograme.

Pentru primele patru puncte : la Direcția centrală apă-canal, la Uzina de gaze nr. 17, la Uzina electrică din Broocklyn, și la Trustul de morărit, radiotelefonogramele aveau același conținut :

„Cartierul Reginald-Simple să fie de urgență deconectat de la rețeaua de alimentare. Pierderile vor fi trecute în contul curent nr. 711 al Băncii Statelor Unite.

Matapall."

În al cincilea punct :

„Către șeful grupei Nr. 9. De la cinci dimineața veți ocupa punctele din Reginald-Simple conform dispoziției Nr. 488. Izolare totală. Răspundeți de exactitatea execuției.

Matapall."

În zorii zilei, populația din Reginald-Simple constată lipsa apei și a gazului în bucătării.

Apoi lipsa pîinei în brutării.

Lipsea și curentul electric.

Tot cartierul Reginald-Simple a fost încercuit de grupa Nr. 9, dotată cu cele mai perfecționate aparate de raze violete, acționînd la o distanță de un kilometru și orbind pe o durată de patruzeci și opt de ore pe oricine intra în raza acțiunii lor.

La ora 10 dimineața, pe deasupra cartierului Reginald-Simple trecură optsprezece aeroplane,

aruncînd o ploaie de foi volante, avînd următorul conținut :

„Încetați greva, voi înceta blocada. Sînt de acord cu ziua de muncă de opt ore.

Matapall."

Nevestele muncitorilor, plecate după tîrguieli, erau oprite pe stradă de pichete ale grupei Nr. 9.

Pîlcuri de muncitori au ieșit din case în stradă.

Fețele lor erau palide, dar hotărîte.

Peytch își părăsi în grabă locuința și se amestecă cu grupurile de oameni.

Aceștia îl înconjurară îndată.

El se cățără pe un morman de cărbuni și, scoțîndu-și cu un gest ferm pipa din gură, spuse :

— Tovarăși ! Toate acestea le-am prevăzut. Dispunem de oarecari rezerve de apă și pîine. Curaj. Cartelele pentru apă și pîine pot fi ridicate de la secretarul Comitetului de grevă.

Mulțimea femeilor porni spre sediul Comitetului de grevă.

— Trăiască greva ! strigau unii.

— La naiba ! Lucrurile au ajuns prea departe ! Păcat că nu l-am ascultat pe Halifax. Halifax ? O să mergem să ne sfătuim cu Halifax, spuneau alții.

Numai că Halifax nu era de găsit nicăieri.

— Halifax, spuse cel de-al doilea secretar, dumneata nu-ți justifici salariul. Ne informezi cum că Comitetul de grevă n-ar dispune de nici

un kilogram de pîine. Și în realitate ei au pîine pentru patru zile. Ce înseamnă asta ?

Halifax își netezi mustața roșie-arămie.

— Halifax, prestigiul dumitale în rîndurile muncitorilor scade. Ridică-l, și-ți vom ridica salariul.

La ora două, Matapall ținu o scurtă alocuțiune în ședința consiliului miliardarilor.

El a spus :

— Domnilor, lupta a început. Forțele noastre întrec de patru ori pe cele ale inamicului. Muncitorimea va fi stăvilită. Vă cer doar atît : stăpînire de sine și disciplină. Altceva nu mai am nimic de spus.

Expresul New-Lincoln — New York se apropia de oraș.

Profesorul Grant ațipise, legănat pe pernele banchetei din compartiment.

IV. ÎN TIMES-SQUARE PE BROADWAY

Peytch spuse :

— Prea multă pîine și apă nu avem, avem însă o cantitate suficientă de cărbune ca să pornim electromotorul stației noastre de radio.

Radiotelegrafistul își fixă la urechi căștile de recepție și după ce le acordă, așa cum își acordează harpistul harpa, începu transmisia comunicatelor.

În vîrfurile antenelor se aprinseră luminițe azurii.

În aceeaşi clipă, toţi ascultătorii de pe întregul glob pămîntesc, aşezaţi în cabinele blindate ale supercuirasatelor, în cabinele uşoare de duraluminiu ale avioanelor, în birourile confortabile ale redacţiilor şi ale ministerelor, în mansardele sindicatelor, au auzit sunetul înalt, subţire al invizibilei unde electrice :

„Tovarăşi ! Ajutor ! Sîntem victime ale unor acţiuni de represiune.

Matapall ne-a blocat în cartierul Reginald-Simple. Alimente mai avem doar pentru trei zile. Ieşirile sînt păzite de grupa nr. 9. Cereţi ridicarea blocadei. Încă două săptămîni — şi vom obţine victoria. Marele program de înarmare a căzut. Trăiască revoluţia !

Peytch."

— Peytch se adresează prin telegraf întregului univers, îi spuse cel de-al doilea secretar lui Matapall. Părerea mea este că lucrurile au ajuns cam prea departe.

Mîinile lui Matapall se crispară pe braţele fotoliului.

— O să vedem, strecură el printre dinţii săi de aur. Emite, te rog, o contraradiodepeşă. Şi vreau să mi se raporteze din zece în zece minute despre mersul evenimentelor.

Cel de-al doilea secretar se înclină.

— O clipă. Matapall coborî glasul : Care e părerea dumitale în problema asta ?

— Cred că am împins lucrurile prea departe. Pîinea, apa, gazul — astea toate merg... Dar

forţa armată... Am încălcat cele mai elementare drepturi ale cetăţenilor din Statele Unite.

— Crezi dumneata ?

Matapall îşi notă ceva în bloc-notes.

În aceeaşi clipă, la radiofon se auzi o muzică duioasă. Matapall intensifică sunetul.

În megafon se auzi glasul primului secretar :

„În cartierele muncitoreşti au început tulburările. Într-un singur ceas au avut loc în diferite puncte ale oraşului 150 de mitinguri de protest. Muncitorii cer ridicarea blocadei din Reginald-Simple. Spiritele sînt agitate. S-au primit radiotelegrame despre tulburările din Australia, Anglia, Japonia ; aşteptăm dispoziţii."

Matapall îşi apropie microfonul şi vorbi, rostind răspicat fiecare cuvînt :

„Intensificaţi paza băncilor. Efectuaţi mobilizarea secretă a tuturor grupelor. Presa să scoată urgent nişte ediţii speciale cu ceva extrem de senzaţional, pentru a distrage atenţia publicului de la evenimentele curente. De pildă, s-ar putea arunca în aer un zgîrie-nori de pe a 5-a Avenue, colţ cu Broadway, pierderile trecîndu-se în contul numărului şapte sute unsprezece. Folosiţi-l pe Halifax."

— Se va executa întocmai.

Matapall făcu un semn şi cel de-al doilea secretar părăsi încăperea.

Expresul intră ca o săgeată sub cupola de sticlă a gării Pennsylvania din New York. Profesorul Grant şi Helen coborîră din vagon.

Era ora trei şi douăzeci şi cinci de minute după-amiază, adică acea oră calmă a New

York-ului cînd funcţionarii mai stau încă aşezaţi pe taburetele lor înalte, în coliviile de beton, între cer şi pămînt, învîrtind manivelele calculatoarelor, lătrînd în pîlniile telefoanelor şi aplicînd riglele de oţel pe paginile unor registre groase, impunătoare. Acea oră, cînd domnii în pardesie strîmte, sprijiniţi de tejghelele de palisandru din Bănci, îşi deşurubează febril capacele stilourilor şi detaşează cu foşnet foile din carnetele lor de cecuri. Ora afluenţei de jobene de mătase la bursă, ora fripturii de porc ce se frige pe evantaiele flamelor albastre de gaz ale maşinilor de gătit.

Şi totuşi New York-ul l-a întîmpinat cam prea zgomotos pe profesorul Grant.

Un nor întreg de avioane slobozea pe pălăriile trecătorilor şi pe acoperişurile maşinilor milioane de foi volante. Vînzătorii de ziare mişunau, îmbrîncind pietonii. Metrourile, şuierînd, înghiţeau tunelurile, ca pe nişte macaroane, şi vuiau de milioanele de glasuri omeneşti, mult prea sonore pentru ceasurile trei şi jumătate.

În piaţa gării, Grant văzu o demonstraţie a muncitorilor de la Gaze. Înaintau în masă compactă, neagră, mută, purtînd pancarte roşii deasupra capetelor.

Poliţiştii, fîstîciţi, îşi duceau cu timiditate la mustăţile lor roşcovane bastoanele de cauciuc albe, crestate, şi literalmente nu ştiau ce să facă.

— În oraş se întîmplă ceva, rosti Helen îngrijorată.

Profesorul Grant prinse din zbor o foaie volantă şi citi :

„Invităm pe cetăţenii liberi ai Statelor Unite să-şi păstreze calmul. Blocada din Reginald-Simple va fi ridicată. Peytch, învinuit de acte de provocare la adresa muncitorilor din docuri, va fi deferit tribunalului.

Matapall."

O altă foaie volantă glăsuia :

„Matapall minte. Greva muncitorilor din industria grea continuă. Muncitorii trebuie să reziste. Victoria e aproape. Vă cerem sprijinul pentru ridicarea blocadei.

Peytch."

— Ehe-e, zise profesorul Grant. După toate aparenţele aici se pregătesc evenimente de o extremă importanţă.

Helen, cu un gest al mîinii, opri un taxi care tocmai atunci trecea pe lîngă ei, şi-l împinse înăuntru pe tatăl său, căzut pe gînduri.

— La Palatul Centrului ! strigă ea şoferului.

Străzile New York-ului porniră a se roti în jurul lor, ca un carusel. Bastoanele poliţiştilor, foile vînzătorilor de ziare, autobuzele roşii mătăhăloase, bicicliştii, pălăriile de fetru, barurile, podurile, fordurile, puii de negri cu nasturii lor de alamă, automatele, magazinele de ţigări de foi, cojile de banane de pe caldarîm, toate acestea, ca o grindină, izbeau geamurile taxiului.

Aveai senzaţia că zgîrie-norii din Manhattan se prăbuşesc peste cupolele de sticlă ale circurilor, căile ferate aeriene se prăvălesc peste oamenii din pieţele publice, strivind în căderea lor monumentele şi palmierii.

Taxiul o coti pe Broadway. Aici, în Times-square, traficul era atît de intens, încît mașinile, lipite una de alta, alcătuind un zid compact, abia-abia se mai tîrau, presate de pietoni ca de o masă de icre tescuite. Optsprezece polițiști dirijau anevoie circulația.

Mașina lui Grant parcurse cel mult o jumătate de kilometru de la colț, cînd deodată văzduhul se cutremură cumplit. Pietonii fură trîntiți la pămînt. Deasupra capetelor mulțimii trecu, într-un zbor amenințător, un pince-nez albastru supradimensionat, smuls din fața unui magazin de instrumente optice. Se auzi o bubuitură asurzitoare.

Helen privi prin geam. În urma lor, se înălța o coloană de fum și flăcări, în mijlocul căreia se contorsionau convulsiv grinzi de fier și jaluzele.

Dar nu era chip să te oprești.

Miile de mașini porniră înainte.

Dintr-un zgîrie-nori de douăzeci și cinci de etaje, dintr-o latură a Times-square-ului, nu rămăsese decît o colivie goală, din care locatarii și lucrurile au fost scuturate ca pitacii din caseta de sîrmă a unui hangiu sărăntoc, seara, la închiderea dughenii.

Venindu-și în fire, Wan își întinse repede mîna după bicicleta făcută zob, transformată într-un optar frînt.

Ochii nu vedeau de fum.

— Fir-ar să fie ! exclamă Wan. Și cînd te gîndești că eram la doi pași de el. Merita să dau atîta bănet pe trenul expres pentru ca primul zgîrie-nori prăbușit în cale să-mi încurce toate

ițele ! Acum ia-l de unde nu-i. Și totuși am să-mi ating scopul ! Voi lupta să-mi păstrez reputația !

Se așeză pe frînturile bicicletei sale și izbucni într-un plîns amar.

Profesorul Grant și Helen intrară în holul Palatului Centrului.

VII. TREI MINUTE PENTRU OMENIRE

— Aș dori să-l văd pe Matapall, i-a spus profesorul Grant valetului cu înfățișare de prim-ministru.

— Da, da. Trebuie urgent să vorbim cu mister Matapall.

Magnificul valet cercetă pe profesor și pe fiica sa cu un ochi de prețuitor experimentat și aprecie că ambii vizitatori la un loc nu valorează nici 500.000 de dolari.

Totuși ochelarii fumurii ai profesorului și frumosul picioruș al Helenei produseră oarecare impresie asupra valetului.

— Poftiți, spuse el, deschizînd în fața lor ușa masivă de palisandru.

Se pomeniră într-un birou spațios, luxos, mobilat cel puțin pe măsura unui rege al pielăriei.

De după masa de scris se ridică un bărbat matur, în frac, cu capul rotund ca o bilă de biliard, cu o havană extrem de scumpă în mîna dreaptă, între degetele mare și mijlociu.

— Cu ce vă pot fi de folos ?

— Mister Matapall... începu Helen emoționată.

— Doamnă, ripostă cu tristețe în glas omul în frac, nu sînt decît al doilea lacheu al celui de-al șaisprezecelea secretar al lui mister Matapall. Și totuși vă rog să-mi expuneți, pe scurt, doleanțele dumneavoastră.

— Sir, răspunse profesorul Grant cu demnitate, problema care mă aduce aici are o importanță de ordin universal, și în consecință trebuie să vorbesc personal cu Matapall, și nu cu unul dintre lacheii săi.

Al doilea lacheu al celui de al șaisprezecelea secretar aruncă o privire piezișă spre pachețelul pe care profesorul Grant îl ținea la subsuoară, și spuse prevenitor :

— Înscrierea pe lista inventatorilor se face în fiecare miercuri și vineri, de la zece la unsprezece dimineața, la al cincilea lacheu al celui de al paisprezecelea secretar al domnului Matapall.

Helen bătu din picior.

— Dumneata uiți că-ți vorbește profesorul Grant !

Omul în frac apăsă pe un buton și spuse în aparat :

— Fotografia profesorului Grant.

Peste o clipă, din orificiul automatului montat pe birou apăru o fotografie liliachie. Omul în frac se uită la profesor, apoi la fotografie, și sună.

— Vă cer iertare, spuse el blînd, îndată veți fi condus direct la cel de al șaselea secretar al

domnului Matapall, în competența căruia intră toți literații, compozitorii și escrocii internaționali de la categoria a șaptea în sus.

Magnificul lacheu conduse cu multă considerație pe profesor și pe Helen pînă la lift.

— Direct la cel de-al șaselea secretar, îi spuse el micului negru acoperit din cap pînă-n picioare cu nasturi de argint.

Liftul se smuci fără zgomot și porni în sus.

— Direct la cel de-al șaselea secretar ! strigă cu o voce de bas micul negru, deschizînd ușa liftului.

Un bătrîn cărunt, în frac și cu ochelari cu rame de aur îi lăsă respectuos pe vizitatori să treacă înainte, apoi strigă într-un strident falset, ca de țap :

— Direct la al șaselea !...

Pe puțin douăsprezece uși se deschiseseră rînd pe rînd în fața profesorului și a Helenei.

— Direct ! La al șaselea ! un murmur servil străbătu cele două rînduri de gentlemeni cărunți în frac, aliniați în calea celor doi vizitatori.

În sfîrșit, se deschise și ultima ușă, și profesorul Grant se pomeni față-n față cu cel de-al șaselea secretar al domnului Matapall.

Cel de-al șaselea secretar, înfășurat într-un pled scoțian, era așezat într-un fotoliu cu rotile. Avea vreo nouăzeci de ani.

Doi valeți îi susțineu între perne căpșorul cărunt, care se legăna pe un gît ca de curcă, amintind o floare de păpădie pe lujer.

Alți doi valeți îl hrăneau pe-al șaselea secretar cu griș cu lapte.

— Sînt profesorul Grant ! Trebuie să-i vorbesc domnului Matapall într-o problemă de o importanță universală.

— Problema e de o urgență extremă, adăugă Helen.

Al cincilea lacheu duse la urechea celui de-al șaselea secretar cornetul acustic.

Moșulică se strîmbă și se foi pe colacul lui de cauciuc.

— Spune-i, morfoli el, arătîndu-l pe profesorul Grant cu lingura emailată din care picura grișul, spune-i că nu mai avem locuri vacante. Nici pensii nu mai sînt. Nici camere nu sînt .. Nu mai e nimic... Să vină miercuri.

Ochii Helenei scăpărară de furie.

— Trebuie să-l vedem pe Matapall imediat. E vorba de soarta întregii omeniri.

Ea bătu din picior.

Moșulică izbucni în plîns. Flutură lingura în aer, apoi îi apucă pe cărunții valeți de reverele fracurilor, căutînd parcă apărare.

— Audiența s-a terminat, îi șopti profesorului Grant cel de-al șaselea lacheu.

Atunci profesorul trînti pachetul jos pe parchet și se așeză pe el, declarînd că nu va pleca pînă nu va fi introdus la Matapall.

O clipă valeții rămaseră descumpăniți. Apoi moșulică, zguduit de plîns și convins că anarhiștii au aruncat o bombă, fu dus cu multă grijă în încăperea de-alături pentru a fi primenit.

— Cer să fim neîntîrziat anunțați la Matapall ! strigă Helen.

— Ce se întîmplă aici ? întrebă sever un general mustăcios, răsărit ca din pămînt în fața

profesorului Grant. Cereți o întrevedere cu Matapall ? Bine. Am să vă înscriu pe listă. La cincisprezece septembrie, ora douăsprezece cincizeci și două de minute veți fi primit de mister Matapall, vă dau cuvîntul meu de comandant al Palatului Centrului. Acum, însă, vă rog să plecați. Din cauza dumneavoastră era cît p-aci să-l lovească damblaua pe domnul al șaselea secretar al lui mister Matapall.

— Cum ? La cincisprezece septembrie ? Dar pînă atunci... exclamă Helen, apoi se opri brusc.

Probabil că în tonul ei era ceva foarte grav, căci generalul-comandant făcu stînga împrejur și se apropie de telefon.

Tocmai atunci Matapall terminase audierea ultimei informări prezentate de prim-secretarul său prin radiotelefon.

Pretutindeni treburile mergeau prost.

Fără îndoială, jocul fusese împins cam prea departe. Peytch nu ceda.

Dimpotrivă, el își mărise pretențiile.

De pe toate meridianele globului pămîntesc soseau știri despre greve și tulburări. Ici-colo, se constituiau nucleele armatelor proletare internaționaliste.

Escadra a cincea din Oceanul Pacific se răsculase.

Da, într-adevăr, lucrurile fuseseră împinse prea departe. Pe calea tratativelor pașnice nu se va putea obține nimic.

Asta era limpede.

Şi de la imbecilul acela de Halifax, din sfert în sfert de ceas soseau ştiri din ce în ce mai îngrijorătoare.

S-ar putea ca povestea asta să necesite o miză prea mare.

Cuprins de gînduri triste, Matapall îşi aprinse o ţigară : „Da, fără îndoială, omenirea trebuie schimbată radical. Altfel n-o să iasă."

Tocmai această meditaţie tristă fu întreruptă de soneria comandantului.

Matapall, cu un gest mecanic, amplifică sunetul. Glasul plăcut, de bariton, al comandantului umplu încăperea.

— Profesorul Grant... E foarte nervos. Trebuie să-l primiţi. Problema inaccesibilităţii dumneavoastră poate să ajungă la urechile oamenilor de ştiinţă... Asta ar putea stîrni comentarii cu totul nedorite...

— Ce vrea ? întrebă Matapall, căscînd. Nu dormise două nopţi la rînd.

— Profesorul Grant vrea să vă vorbească într-o problemă de interes universal.

— Trei minute, a răspuns Matapall. Pentru o problemă de interes universal este mai mult decît suficient.

Matapall închise aparatul.

În aceeaşi clipă numele profesorului Grant i se păru foarte cunoscut.

— Profesorul Grant... Da, da... E geologul acela care recent a făcut o descoperire uluitoare în domeniul previziunii cutremurelor de pămînt.

Matapall avea o memorie fenomenală.

— Interes universal... Imediat... Personal... Poate să fie extrem de interesant... Hm...

VIII. CUVÎNTUL DE ONOARE DAT DE REGELE REGILOR

Profesorul Grant depuse cu grijă pachetul pe pervazul ferestrei, tuşi de emoţie şi, luînd loc într-un fotoliu în faţa lui Matapall, îşi aşeză pe masă servieta voluminoasă.

Helen îşi potrivi părul.

Matapall stătea drept şi nemişcat, ca un zeu păgîn. Faţa lui era ca de lemn.

Profesorul Grant îşi trase ochelarii mai jos şi, privindu-l pe deasupra lor pe stăpînul lumii, îşi începu expunerea.

Vorbind, îşi etala în faţa lui Matapall foile de hîrtie acoperite de interminabile coloane de cifre : scotea rădăcini pătrate, făcea cu o repeziciune uimitoare calcule integrale, deschidea şi închidea paranteze şi ştergea continentele de pe o hartă de buzunar, pe care o avea întinsă pe genunchi.

Din cînd în cînd, Matapall îi punea cîte o întrebare scurtă, din care se putea deduce că Matapall era un excelent matematician.

Cele trei minute acordate de Matapall insistentului savant se scurseseră de mult. De cîteva ori cel de-al treilea secretar al lui Matapall, aşezat la uşa biroului, cu un cronometru în mînă, era gata-gata să sară în sus, îngrozit pur şi simplu de această grosolană încălcare a programului de lucru al marelui său patron.

Cu toate acestea, Matapall asculta cu atenţie pasionata expunere a savantului, care gesticula cu creionul ridicat deasupra capului.

Fața lui se schimbase. Nu mai era chipul de lemn al unui idol păgîn. Acum, această față era vie, atentă și foarte mobilă. Cu cît înainta expunerea profesorului, cu atît mai viu se aprindeau ochii verzui, pungiți, ai lui Matapall. O roșeață ușoară porni să acopere cu un soi de horbotă stacojie obrajii lui vineții de la urma proaspătă a briciului.

În sfîrșit, terminînd de lichidat toate continentele și încercuind cu roșu insulița din Oceanul Atlantic, profesorul Grant tăcu. Cu un gest pripit, își ridică ochelarii pe frunte și începu să se plimbe în lung și-n lat prin încăpere, oprindu-se cînd în fața Helenei, cînd în fața lui Matapall.

Helen îl urmărea cu îngrijorare pe regele regilor. Părea foarte concentrat. Degetele i se crispaseră pe brațele fotoliului. Helenei i se opri respirația. Aștepta să audă ce-o să spună acest omuleț rotofei, în ale cărui mîini erau trei cincimi din globul pămîntesc, aflînd despre apropiata pieire a omenirii.

Și Matapall nu se lăsă așteptat.

Și-a frecat energic palmele, s-a ridicat din fotoliu, apoi s-a așezat la loc și a izbucnit într-un hohot de rîs subțire.

— Excelent ! a spus apoi. Minunat ! Și foarte oportun !

Izbi în masă cu palma lui durdulie.

— Ei, drăcia dracului ! Dar asta-i genial ! Profesore, îți mulțumesc ! Însăși soarta îmi oferă ocazia să reorganizez omenirea. Domnișoară, îmi cer scuze, dar sînt prea încîntat de descoperirea făcută de tatăl dumneavoastră, ca

să-mi ascund simțămintele. Excelent, excelent ! Acum vom pune totul la punct.

Cel de-al treilea secretar, auzind rîsul lui Matapall, păli și scăpă cronometrul pe jos. Matapall să rîdă ! Nemaipomenit !

Matapall se plimba de-a lungul covorului.

Bolborosea :

— Cincisprezece kilometri lungime și zece lățime... Este un spațiu mai mult decît suficient pentru a concentra aici, evident într-un mod restrîns, toate elementele societății mele ideale, așa cum preconizez eu pentru viitor. O bibliotecă centrală... O sută de savanți... Un depozit de invenții și planuri. Treizeci de miliardari selecționați... O pereche de monarhi rafinați... Cîte două exemplare dintre animalele cele mai folositoare... O mică pepinieră de valeți... O pepinieră de regizori de film... Modelele tuturor mașinilor... Un cazino... Da, da... O să punem totul la punct... O crescătorie de salahori din speciile cele mai bune...

— Nu vă prea înțeleg, îl întrerupse timid profesorul Grant.

Matapall se opri în fața lui Grant.

— Poftim ? Ei da ! Insula dumneavoastră, dragă profesore, o să devină un fel de pepinieră pentru o civilizație ideală capitalistă de pe noile continente ale globului pămîntesc reînnoit, continente ce vor apare în urma catastrofei pe care ne-o preziceți. Totul e atît de limpede. Însuși destinul e dispus să mă sprijine. Omenirea e cuprinsă de cangrenă. Capitalismul e amenințat cu pieirea. Întregul univers e cuprins de revolu-

ții. Socialismul se apropie de noi din toate părțile și e cu neputință să reziști presiunii lui. Și iată că se anunță o catastrofă de proporții universale. Piere întreaga omenire. Și numai pe un mic petic de pămînt, în Oceanul Atlantic, rămîne în picioare un singur oraș, în care sînt păstrate toate elementele formelor sociale și morale ale viitoarei omeniri. Și creatorul acelor forme voi fi eu !

Profesorul Grant se făcu alb ca varul ; înțelesese totul. Ridicîndu-se în picioare, spuse :

— Mister Matapall ! Niciodată ! Speram, că pe măsura posibilităților dumneavoastră vă veți îngriji de salvarea omenirii, că o să construiți, de pildă, niște plute gigantice, corăbii, macarale plutitoare sau, în cazul cel mai rău, veți preveni populația globului... Că veți salva masele...

— Să salvez masele ? Ca ele să continue să-și constituie armate revoluționare internaționaliste, și pe mine să mă stringă de beregată chiar în ziua în care vor simți sub picioare terenul solid al noilor continente ? A, nu, stimate domn.

— În cazul acesta, nu mai avem ce discuta. Eu voiam să previn o panică catastrofală... Să evit victime omenești inutile... Mă gîndeam la o organizare, în limitele posibilităților, a omenirii... La prevenirea ei... Contam pe noblețea dumneavoastră, pe forța, pe fabuloasa dumneavoastră avere... Și, cînd colo... Iertați-mă ! Regret că am venit la dumneavoastră. Să mergem, Helen. Eu însumi voi anunța lumii catastrofa care-o amenință. La revedere, mister Matapall !

Helen sări ca arsă din fotoliu.

— O clipă ! Matapall făcu o pauză. O clipă, profesore !... Ochii îi fugeau în toate părțile. Pălise. Nu plecați !

Grant se opri.

Matapall se reașeză în fotoliu.

— Profesore, cred că m-ați înțeles greșit. Luați loc, vă rog.

Nehotărît, Grant puse pachetul pe pervaz și se așeză.

— M-ați înțeles greșit, începu cu grabă Matapall. Intenția mea era să inițiez un șir de acțiuni menite să salveze un număr cît se poate mai mare de oameni. Ha-ha-ha ! Sînt excesiv de nervos. O să punem chiar acum lucrurile la punct. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, vă implor, nu cumva să faceți acel pas nesăbuit care poate avea urmări ireparabile.

— Îmi dați cuvîntul de onoare că veți întreprinde tot ce e cu putință pentru salvarea populației de pe întregul glob, fără deosebire de clase sociale ?

Ochii lui Matapall se îngustară.

— Aveți cuvîntul de onoare al lui Matapall ! spuse el și-și luă în grabă stiloul. Scrise cîteva cuvinte și, introducînd bilețelul în automat, apăsă pe buton. Chiar acum o să discutăm această problemă în cele mai mici detalii. Ochii lui scăpărară, dar, printr-un efort de voință stinse lucirile verzui care nu prevesteau nimic bun.

Se auzi țiuind subțire semnalul radiotelefonului.

Matapall puse în funcţie amplificatorul. Glasul, trădînd o imensă nelinişte, al celui de-al doilea secretar raportă :

— Grupa numărul nouă a trecut de partea lui Peytch. Demonstraţiile se ţin lanţ. Muncitorii din reţeaua de gaze au aderat la grevă. Situaţia este foarte serioasă. Aştept dispoziţiile dumneavoastră.

— Fleacuri, spuse Matapall. Sînt sătul de prostiile astea. Descurcaţi-vă, acolo, cum vă taie capul.

Şi deconectă aparatul.

— Aşadar, profesore, hai să discutăm lucrurile mai amănunţit. În primul rînd, v-aş ruga să-mi expuneţi încă o dată calculele dumneavoastră matematice. Luaţi loc la birou. Şi dumneavoastră, miss. Mă tem să nu vă tragă de la fereastră. Aşa e bine. Vă mulţumesc. Şi-acum, vă ascult.

Grant îşi desfăcu din nou calculele şi începu expunerea.

Helen îl asculta, uitîndu-se peste umărul lui la hîrtiile de pe birou.

Radiotelefonul ţîrîi subţire, abia perceptibil, mai slab decît bîzîitul unui ţînţar. Nu-l auzise decît Matapall. Pe furiş, apăsă pe un buton de pe birou. În aceeaşi clipă, ecranul din aluminiu instalat în spatele profesorului Grant se aprinse, scăldat în lumină liliachie, şi o pereche de ochi pătrunzători, imobili, hipnotici, apărură pe suprafaţa lui fosforescentă.

Ochii priveau fix spatele profesorului.

Matapall zîmbi imperceptibil, numai cu colţul gurii.

IX. OCHII DOCTORULUI SCHWARZ

Ochii hipnotici, imobili, continuau să fixeze, de pe ecranul de aluminiu, ceafa profesorului Grant.

Faţa lui Matapall exprima o nerăbdare anevoie stăpînită.

Profesorul Grant îşi continua expunerea. Cel de-al treilea secretar căsca cît îl ţinea gura. Nu-i mai păsa de nimic. Trei minute se transformaseră în treizeci. Ziua de muncă a lui Matapall fusese dată peste cap. Capul celui de-al treilea secretar căzuse greoi pe plastronul scrobit.

Profesorul Grant îşi şterse cu batista fruntea asudată şi, întrerupînd brusc calculele, spuse :

— Cred că sînt extrem de obosit. Cifrele se cam învălmăşesc în capul meu... Ciudat... Helen, nu găseşti că-i prea cald în biroul domnului Matapall ?

Profesorul Grant îşi ridică cu greu privirea împăienjenită spre Helen. Ea dormea dusă, cu mîinile aşezate pe-un colţ al biroului lui Matapall, cu căpşoru-i auriu căzut pe speteaza fotoliului.

Matapall, cu ochii întredeschişi, stătea nemişcat pe locul său.

O teribilă nelinişte îl cuprinse pe profesorul Grant.

— Ce... înseamnă... asta ? bîigui el, simţind cum îi amorţeşte limba în gură.

Matapall tăcea ca un idol de lemn.

Profesorul Grant întoarse cu greu capul şi privirea lui întîlni ochii imobili de pe ecran.

— Ah ! exclamă neputincios profesorul. Ome... ni... rea... va... pier...

Capul îi căzu greoi pe masă şi el se cufundă într-un somn profund.

Faţa lui Matapall se crispă ca lovită de un fulger.

— Bravo ! strigă el. Allo ! Doctore Schwarz !

Ochii s-au retras în adîncul albastru al ecranului şi s-au micşorat. În schimb, între ei a apărut un nas, apoi s-au conturat o mustăcioară neagră, tunsă, urechile, o gură fermă, un guler tare şi reverele hainei.

Doctorul Schwarz a închis ochii şi glasul lui sonor s-a făcut auzit la difuzor.

— S-a făcut, mister Matapall. I-am hipnotizat. Acum profesorul Grant nu mai e un renumit geolog, ci un simplu fermier dintr-o suburbie a Los Angeles-ului, iar miss Helen nu mai e fiica unui savant, ci fiica unui simplu fermier. În privinţa asta puteţi să n-aveţi nici o grijă. Garantez trei zile pentru transa lor.

— Bine. O să mai am nevoie de dumneata. Profesorul Grant va trebui să rămînă fermier timp de o lună. Pregăteşte-te pentru o scurtă călătorie. Peste douăzeci de minute trebuie să fii aici.

Imaginea doctorului Schwarz salută respectuos.

Matapall îl deconectă pe Schwarz şi scrise, în grabă, vreo zece bileţele ; după ce le introduse în automat, anunţă la telefon :

— Vreau să vorbesc cu mister Ehrendorf.

Ecranul se lumină şi se auzi semnalul amplificatorului. Pe ecran apărură doi palmieri, o bucată de cer de-un albastru de nedescris şi un gentlemen într-o pijama cu dungi, legănîndu-se într-un hamac. Faţa gentlemenului se apropie de ecran. Era o faţă jovială, cu un ten neted, de un roz-lăptos. O mustăcioară neagră, răsucită cochet în sus, umbrea fermecător două şiruri de dinţi orbitor de albi — tipic italieni.

— Allo, mister Ehrendorf ! spuse Matapall. Am urgentă nevoie de dumneata într-o problemă de interes universal.

Faţa domnului Ehrendorf se lungi. Mister Ehrendorf se scobi în măsea, cu un spin de porcghimpos (asta era una dintre metehnele cele mai populare ale lui mister Ehrendorf, om cu faimă mondială) şi, scuipînd într-o tufă de mimoze, răspunse :

— Dacă ai nevoie de mine, pofteşte dumneata aici. Stăm puţin la taifas, o să-ţi ofer nişte languste excelente. Şi-apoi e pe aici o muieruşcă... În ceea ce priveşte omenirea însă, dă-o naibii. Zău aşa.

Spunînd acestea omul de pe ecran coborî din hamac şi se duse la scăldat.

— N-am încotro, oftă Matapall. O să trebuiască să mă duc pînă la el. Noroc că e în drum. Adevărul este că mister Ehrendorf a fost cam nepoliticos cu mine, dar pentru atîta lucru nu-mi pot permite să renunţ la un organizator atît de strălucit, specialist în catastrofe mondiale.

După douăzeci de minute, o latură dintr-un perete al biroului lui Matapall alunecă într-o parte, şi în încăpere intră doctorul Schwarz.

Purta un joben ca de doliu, o redingotă demodată și avea în mînă o valiză neagră.

— Să nu ne pierdem timpul inutil. Pe drum am să-ți povestesc tot, dragă doctore, spuse Matapall. Cît timp va dura somnul profesorului Grant și al fiicei sale ?

— Trei ore.

— În cazul acesta, n-o să-i trezim. Să-i lăsăm să-și revină pe drum.

Matapall apăsă pe un buton.

Cel de-al treilea secretar tresări și se trezi. Glasul lui Matapall se făcu auzit prin difuzor.

— Decuplați pentru două zile biroul meu. Trebuie să reflectez asupra unor importante măsuri de luat. Toate audiențele, fără excepție, se amînă. Accesul la mine este strict interzis. La revedere.

Cel de-al treilea secretar își coborî cu respect pleoapele, în timp ce primul secretar apăsa, de zor, pe butonul rodiotelefonului. Aparatul lui Matapall nu răspundea. Primul secretar era neliniștit. Chiar acum primise comunicarea că încă patru grupe trecuseră de partea lui Peytch: două de mitraliori și două de aruncători de gaze. Situația devenea amenințătoare. Evident, s-ar fi putut pune în acțiune „mașina cu conexiune inversă", dar pentru asta trebuia aprobarea lui Matapall.

— Aparatul patronului e scos din priză. Ce poate să însemne asta ?

Primul secretar apăsă pe butonul celui de-al treilea secretar.

— Ce se întîmplă ?

— Patronul a dispus să nu fie deranjat timp de două zile. Domnia-sa gîndește.

— Ei, drăcia dracului ! exclamă primul secretar. Situația e critică. Sosesc îndată la Centru. Matapall se cam întrece cu gluma...

Masa demonstranților înainta amenințătoare pe Broadway, îndreptîndu-se spre Times-square.

Wan, așezat pe bicicleta lui făcută praf, își freca genunchiul învinețit.

De pe acoperișul Palatului Centrului decolă un avion — torpilă-elicopter rapid, de zece locuri, îndreptîndu-se spre vest. Nimeni nu-i acordă nici o atenție.

X. JIMMY A ACȚIONAT FĂRĂ EZITARE

În noaptea de 11 spre 12, Jimmy Sterling, fiul arhitectului-șef dintr-o suburbie a orașului New-Lincoln, a avut un vis foarte dulce.

A visat că miss Helen Grant a parat cu succes *drive*-ul lui, și-a potrivit cu brațul dezgolit pînă la cot părul roșietic scăpat de sub șepcuța ei de pichet, a lovit scurt cu racheta fileul bine întins și, prinzînd din zbor două mingi, i-a spus :

— La revedere, Jimmy. Pentru azi ajunge.

El părăsi terenul de tenis și-și băgă capul sub robinetul din parc. Cînd capul lui din alb se făcu negru, își stoarse bine șuvițele de păr lipite pe frunte, sări de cîteva ori într-un picior, apucă

cu degetul mic de agățătoarea hainei sale de flanel, aruncată în iarbă lîngă butoiul din parc, și-o aruncă peste umăr, răspunse *all right* și, fluierînd un cîntecel canadian, se îndreptă spre tufișuri.

Miss Helen privi o clipă în urma lui, încrețindu-și în soare ochii cu reflexe aurii, apoi, săltîndu-și bărbia mică, scurtă, se răsuci pe tocuri și fugi în întîmpinarea lui mister Grant, care venea, frecîndu-și mîinile spre masa așezată pentru al doilea mic dejun, sub umbrarul roșu, vărgat.

Aerul era torid, iar parcul, plin de albine, îmbălsămat de parfumul florilor înfierbîntate. Și glasul suav al Helenei șoptea : „Jimmy, Jimmy..."

Jimmy deschise ochii. Dimineața sclipitoare îi potopise odaia cu aer și soare.

— Helen ! Te iubesc nespus ! exclamă Jimmy, întinzîndu-se, fericit.

În aceeași clipă se auzi o bătaie în ușă, și jupîneasa intră, aducîndu-i o scrisoare.

— Chiar acum a adus-o sluga barmanului, spuse ea.

Jimmy rupse plicul.

„Dragă Jimmy !

În numele a tot ce ți-e drag, te implor s-o pornești fără întîrziere spre insula din Oceanul Atlantic situată la 11°8" long. estică și 33°7' lat. sudică. Nimeni nu trebuie să afle acest lucru. Să nu cumva să crezi că e un simplu capriciu sau că aș pune la «încercare» dragostea dumitale. Totul

e mult mai grav decît pare. Nu mai pot adăuga nimic. Niciodată nu m-am îndoit de dumneata. La revedere.

10 mai *„Helen Grant"*,

Ce poate să însemne asta ? gîndi Jimmy. O glumă ? Asta n-ar semăna cu Helen.

Scrisul nu-i trezea nici o suspiciune. Jimmy îl cunoștea prea bine. Mai curînd ar fi fost incapabil să deosebească o grosolană imitație a unui bilet de o sută de dolari de o bancnotă veritabilă, decît acest bilețel concis, cu scriitura lui atît de simplă, de unul contrafăcut. Și în afară de asta, mai era și parfumul ! Acesta nu putea fi falsificat. Acest amestec miraculos de mosc, ilang-ilang și liliac persan nu-l utiliza nimeni în toată lumea asta în afară de ea.

Deodată, Jimmy își ciuli urechile.

Dincolo de ferestrele deschise, în desișul de agrișe din grădină, mătușa Polly discuta cu Swan, grădinarul profesorului Grant.

— Deci dumneata susții că ei au dispărut așa, pur și simplu ? o auzi spunînd pe mătușa Polly.

— Întocmai, mistress, au dispărut. Asta s-a petrecut alaltăieri, înainte de masă. Miss Grant a lăsat un bilet prin care întreaga avere ne-o trece nouă. La început, am crezut că totul nu e decît o glumă, dar cum stăpînii nu au venit pînă acum, socotim că nu mai poate fi vorba de nici o glumă.

— Foarte ciudat.

— Ba bine că nu ! Un om atît de respectabil cum e mister Grant... Şi să dispară aşa, ziua în amiaza mare, ca o lopată printre urzici...

— Auzisem eu ceva, dar n-am dat nici o importanţă. Aţi întreprins ceva ?

— L-am anunţat pe şerif. În afară de asta, imediat după dispariţia profesorului a sosit la ferma noastră un individ cu o şepcuţă în carouri. El a adulmecat aerul din casă, a jurat că-l va găsi pe profesorul Grant şi a plecat...

Jimmy începu să se îmbrace în mare grabă. Nu mai avea nici o îndoială. Isprăvind cu îmbrăcatul, scoase din sertarul biroului atlasul, îl deschise la Oceanul Atlantic şi, găsind insula cu pricina, o însemnă cu o cruciuliţă mică, albastră. Apoi, după ce-şi trecu în agendă latitudinea şi longitudinea insulei, arse scrisoarea Helenei şi scoase din raft mersul dirijabilelor de călători.

Toată seara şi toată ziua aceea Wan a cutreierat New York-ul în căutarea profesorului. Dar profesorul parcă intrase în pămînt.

Wan trecu de mai multe ori pe la diferite oficii poştale şi expedie telegrame la New-Lincoln.

De asemeni, se adresă agenţiilor de poliţie şi, completînd o sumedenie de formulare, achită în cecuri echivalentul unor sume frumuşele de bani. Numai că New York-ul, acest tîrg afurisit, nu era dintre acelea în care ai putea găsi cu una, cu două un om, ştiindu-i doar numele, prenumele şi culoarea aproximativă a favoriţilor.

S-ar putea ca în timpuri normale Wan să fi putut descoperi totuşi ceva-ceva, acum însă, în aceste zile cu demonstraţii, greve, într-o harababură generală, nu-i rămînea decît un singur lucru de făcut : să plece cît mai curînd posibil la New Lincoln şi să încerce să mai afle cîte ceva de prin împrejurimi.

— Îmi spune inima, îşi zise Wan, ieşind seara dintr-un bar, unde lăsă să-i cadă într-un pahar cu whisky două lacrimi amare în legătură cu renumele lui ameninţat, îmi spune inima că patronul barului „Felinarul şchiop" ar avea cîte ceva să-mi spună în legătură cu dispariţia profesorului Grant.

Cu aceste cuvinte, Wan sări într-un taxi, porunci şoferului să-l ducă cu viteză maximă la gară.

Wan se instală în compartiment, trase perdeluţele şi, acoperindu-şi urechea stîngă cu şepcuţa sa în carouri, se puse pe sforăit, săltînd pe arcurile canapelei de piele.

În acelaşi timp, Jimmy, aruncîndu-şi pardesiul vernil peste braţul stîng, îşi luă geamantănaşul în mîna dreaptă şi, anunţînd-o pe mătuşa Polly să nu-l aştepte la dejun şi nici la cină, o luă spre aerogara cea mai apropiată.

Wan intră în barul „Felinarul şchiop", se rezemă cu multă distincţie de tejgheaua de plasă metalică şi-i ceru patronului un coctail dintre cele mai tari.

Bătrînul Bobes agită *shaker*-ul cu un amestec trăsnitor de whisky-rum-absint, puse în pahar două cuburi de gheaţă, o fărîmă de vanilie şi apăsă pe cocoşul unui sifon impunător. Paharul dădu în aceeaşi clipă în clocot, debordînd o

spumă ca de săpun, și ochiul tumefiat al bătrînului Bobes alunecă bănuitor peste trăsăturile feții lui Wan. Bobes spuse :

— Vă rog ! Poftiți ! Dacă memoria nu mă înșală, cred că ați mai trecut pe aici zilele acestea, pe bicicletă ?

Cu un gest de intimitate, Wan vărsă pe jos coctailul și, făcîndu-i patronului cu ochiul, depuse pe tejghea, netezindu-l, un bilet de zece dolari.

Și-i spuse :

— Sper că această hîrtie n-o să-ți producă o silă excesivă. Pe scurt, împărtășește-mi părerea dumitale în legătură cu dispariția profesorului Grant, și poți s-o treci în contul dumitale curent.

Bătrînul Bobes privi pieziș hîrtia de zece dolari și apoi căscă.

— În fond, ceea ce îmi oferiți nici măcar nu e prea mult, dar dacă țineți cu tot dinadinsul, aflați că miss Helen Grant, în ziua dispariției sale, a transmis prin mine o scrisoare adresată unui tînăr gentlemen.

— O scrisoare ! exclamă Wan. Unui tînăr gentlemen ! Numele și adresa lui ?

Bătrînul Bobes începu să-și facă de lucru cu paharele.

— Numai că în privința numelor și adreselor sînt de obicei cam... tare de cap... Le cam uit...

Wan puse pe tejghea încă un bilet.

— De altfel, spuse patronul, s-ar putea să-mi amintesc, cu toate că mă îndoiesc că v-ar face cine știe ce plăcere dacă ați afla că tînărul în speță este Jimmy, fiul arhitectului de aici...

Wan se năpusti spre ieșire și dărîmă din fugă un pui de negru care tocmai îi ieșise în cale.

Bobes, cu pămătuful lui din pene pestrițe, făcu vînt banilor de pe tejghea în sertar.

Mătușa Polly îi deschise ușa lui Wan.

— Vai-vai, spuse ea, aseară a dispărut Jimmy și habar n-avem încotro s-o fi dus. Mai mult ca sigur, însă, e că a întins-o după fata profesorului Grant. Nu știu, pur și simplu, ce să mai credem ! Cu dragostea, cred că sînteți de acord cu mine, nu-i de glumit !

Wan mîrîi ceva nedeslușit.

— Mă iertați, doamnă. Am să plec la New York. Poate dau de urma lui la New York. Cu atît mai mult cu cît mi s-au promis unele informații. La revedere !

Cu aceste cuvinte, Wan își încălecă bicicleta și plecă înapoi la gară să-și salveze renumele amenințat.

Iar avionul-torpilă de zece locuri, care a decolat pe data de 11 de pe acoperișul Palatului Centrului înghițea timpul și spațiul, făcînd între 750 și 900 de kilometri pe oră.

Se apropia de Europa.

XI. EA DĂDEA PESTE DOUĂSPREZECE VEDRE DE LAPTE, SAU EHRENDORF ȘI-A IMPUS PUNCTUL DE VEDERE

La doisprezece mai, în jurul orei două după-amiază, pasagerii avionului rapid aparținînd lui mister Matapall au zărit contururile pîcloase ale

Europei făcîndu-şi apariţia de după marginea globului azuriu al Oceanului Atlantic.

Aparatul cobora.

Peninsula Iberică se întindea jos în adîncuri, ca un covor persan, de un verde-închis. De jur împrejur se închidea încet, în cerc, orizontul continentului.

Helen, Grant, Matapall şi Schwarz erau în cabina-salon a torpilei, la al doilea mic dejun. Masa se balansa uşor.

Geamurile groase de cristal erau strîns înşurubate : viteza avionului depăşise 800 de kilometri pe oră.

— Mă nedumereşte un singur lucru ! exclamă profesorul Grant, aprinzîndu-şi o ţigară de foi de Manilla. Nu mă pot dumiri nici acum, cum de m-am decis să-mi părăsesc splendoarea mea de fermă de produse lactate, cea mai bună din împrejurimile Los Angeles-ului, şi să accept propunerea dumitale, mister Matapall ? Păi ce e, un fleac, doar stau acolo de cînd m-am născut ! Vacile mele erau cotate drept cele mai bune vaci de pe tot întinsul Statelor Unite. Roza, îţi mai aduci aminte de Isabella, cea bălţată ? N-o să mă credeţi, domnilor, dar vă jur pe amintirea răposatului meu tată că ea ajunsese să dea zilnic între opt şi zece vedre de lapte.

— Ce tot spui, tată, remarcă Helen, roşcovana Astarta era mult mai lăptoasă. În luna mai, productivitatea era de peste douăsprezece vedre în douăzeci şi patru de ore.

Grant, cu un aer de satisfacţie, făcu un semn lui Matapall.

— Roza mea, domnule Matapall, e o fată bună, chit că e cam năzuroasă. Dar trebuie să recunosc că în toată America nu există o mulgătoare mai bună decît ea.

Helen se îmbujoră de mulţumire şi-şi plecă ochii.

— Vai, tată, ai un dar de-a le spune întotdeauna aşa... nu ştiu cum...

Doctorul Schwarz rîse semnificativ.

Matapall îşi consultă ceasul.

— Mister Johnson, i se adresă el profesorului Grant, mă bucură că v-aţi dovedit a fi nu numai un bun cunoscător, dar totodată şi un pasionat al problemelor privind produsele lactate. Vi se oferă o ocazie unică de-a vă afirma calităţile dumneavoastră remarcabile, organizînd o gospodărie-model de produse lactate pe insula unde v-am invitat ca pe un specialist ce sînteţi.

Grant îşi netezi cu satisfacţie mustăţile.

— Sper să fiu la înălţimea încrederii şi bănuţilor dumneavoastră. Şi-ar fi şi cazul : cinci sute de franci pentru o singură lună. Păi, asta-i o leafă de preşedinte !

— Într-un cuvînt, spuse Matapall, să bem, domnilor, pentru prosperitatea vacilor şi totodată pentru înnoirea omenirii !

— O. K. ! răspunse Grant, ridicînd paharul.

Helen, sorbi o înghiţitură, se înecă şi acoperindu-şi, ruşinată, faţa cu mîna, pufnind într-un rîs nelipsit de cochetărie, ieşi glonţ din cabina-salon.

Acest mic incident n-a avut nici pe departe darul să strice buna dispoziţie a celor prezenţi ; ba dimpotrivă, a înviorat şi mai mult atmosfera

și discuția generală care gravita în jurul vacilor de rasă, separatoarelor și productivității a continuat tot atît de animată ca la început.

După o oră, aparatul a aterizat pe aeroportul din Nissa.

Noii sosiți rețineseră patru apartamente dintre cele mai luxoase în aripa miliardarilor a modernului hotel „Julio Jurenito", care aparținea, ca, de altfel, totul în jur pe o rază de o sută de kilometri, domnului Ehrendorf, romancierul cel mai influent, cel mai popular și cel mai renumit de pe întregul glob terestru.

Lăsîndu-i pe Grant și Helen sub supravegherea doctorului Schwarz, Matapall plecă pe jos spre vila lui Ehrendorf. Voia să-și păstreze incognitoul. Într-un pardesiu strîmt de voiaj, cu o pălărie de fetru și un binoclu peste umăr, părea a fi un tipic miliardar mijlociu venit să se distreze în această stațiune, — una dintre cele mai vechi și cele mai aristocratice din bătrîna Europă.

Mister Ehrendorf stătea tolănit într-un șezlong de pînză, cu picioarele proptite de parapetul de marmoră al terasei. De la distanță, aveai impresia că încălțările lui roșii stau chiar în vioria Mare Mediterană. Se scobea în dinți cu un spin de porc-ghimpos, și, răsucindu-și mustăcioara neagră, se grăbea să-i vină de hac Australiei. Africa o făcuse praf acum douăzeci de ani, scriind romanul *Sfîrșitul Africii*. America de Nord și cea de Sud, precum și Asia și cei doi poli fuseseră lichidate de el încă la sfîrșitul veacului trecut. În ceea ce privește Europa, dezastrul ei a marcat, de fapt, începutul bunăstării acestui tînăr înfloritor, de vîrstă mijlocie.

Trebuie precizat că Ehrendorf nu putea avea mai mult de o sută douăzeci, maximum o sută patruzeci de ani. Vîrsta nu era prea-prea înaintată, dacă se lua în considerație că neabătut, o dată la douăzeci de ani, el se supunea unui tratament de întinerire, efectuat de cele mai reputate firme americane.

Așadar, Ehrendorf se răfuia în clipa aceea cu Australia.

El dicta în radiotipodictofon capitolul al doisprezecelea al noului său roman, pe care-l intitulase *Capitolul doisprezece, în care marele învățător Hara-Hiri, dintre cele două deosebiri mari o alege pe cea de-a treia, și mai mare.*

În timp ce dicta, șaizeci și patru de tipografii din diferite puncte ale lumii culegeau automat, concomitent, în diferite limbi, șpalturile noului său roman senzațional.

Zărindu-l pe Matapall care se apropia, marele Ehrendorf dictă punctul care fu într-o clipă tradus de serviabilul automat în șaizeci și patru de limbi, și-i făcu lui Matapall un semn amical cu mîna.

Matapall se așeză pe parapetul balconului, spunînd cu gravitate :

— Avem la dispoziție, din păcate, prea puțin timp pentru a-l irosi cu paradoxuri rentabile. Și asta v-o spun de la bun început. În consecință, vă rog să acordați relatărilor mele atenția cuvenită.

Și mister Matapall îi expuse pe scurt lui Ehrendorf tot ce auzise în urmă cu douăzeci și patru de ore de la profesorul Grant.

XII. UN GENTLEMEN CU PLASTRONUL SMULS

După ce Matapall își termină relatarea, Ehrendorf sări din șezlong și, plesnindu-se peste coapsă, exclamă :

— Asta zic și eu subiect ! Da, da, pentru numele lui Dumnezeu, mai spune-mi-l o dată... Trebuie neîntîrziat să mă apuc de acest nou roman ! La dracu cu pieirea Australiei !

Matapall se încruntă.

— Mister Ehrendorf, v-aș ruga să fiți mai puțin expansiv și ceva mai serios. S-ar părea că uitați că peste douăzeci și nouă de zile globul terestru va fi chel, cum e capul primului meu secretar, în afară de un mic neg brun lîngă urechea lui stîngă de măgar.

Ehrendorf fu cuprins de neliniște.

— În cazul acesta să nu pierdem inutil nici o clipă. Să fugim ! La naiba cu subiectul picant. Pielea mea mi-e mai scumpă.

Matapall lăsă să i se vadă cei opt dinți de aur.

— Așa mai zic și eu. Acum aud glasul unui bărbat matur, și nicidecum al unui copil. Prin urmare, sînteți de acord cu propunerea mea de-a organiza insula din Oceanul Atlantic după toate principiile unei societăți capitaliste ideale, al cărei mare cunoscător și critic, de o sută douăzeci de ani, sînteți, totuși, socotit dumneavoastră.

— Dacă sînt de acord ?! O, desigur, numai, pentru numele lui Dumnezeu, să plecăm cît se

poate mai repede ! Să plecăm, haideți, să plecăm !

— Vai, interveni Matapall, asta nu e chiar atît de simplu...

— Cum ? Nu știți adresa acelei insule ?

— Ba da, știu exact unde se găsește, dar, din păcate, nu putem pleca imediat acolo.

— Fir-ar să fie, și de ce, mă rog ?

— Această insulă nu aparține Statelor noastre. După informațiile pe care le dețin, este proprietate particulară, și aparține unui fost președinte mexican.

Mister Ehrendorf lovi cu pumnul în parapet.

— Atunci care-i problema ? Să-l atacăm pe fostul președinte ; să-i invadăm proprietățile ; să-l înșfăcăm pe ex-președinte de ceafă, și-n doi timpi să-l azvîrlim în Oceanul Atlantic... Să nu ne pierdem vremea... După mine !

— A, nu, dădu din cap cu melancolie Matapall. Dacă purcedem la organizarea unei lumi capitaliste ideale, nu se cuvine chiar de la primii pași să încălcăm principiul de bază numărul unu al capitalismului : dreptul sacru al proprietății.

— Fir-ar al dracului să fie de proprietate particulară ! bolborosi printre dinți Ehrendorf, trăgîndu-și în mare grabă haina, atîrnată pe-un cui al șezlongului. Și-n situația asta, ce-ați vrea să facem ? Să pierim ? Vă mulțumesc din toată inima ! Oricine, dar eu unul nu, asta în orice caz ! conchise, gesticulînd, Ehrendorf.

— Calm, răspunse Matapall. Lucrurile nu stau chiar atît de prost. Numai că în loc să cotropim insula, trebuie s-o cumpărăm. Atunci or-

ganizarea viitoarei societăţi va sta pe o temelie solidă, legală.

Ehrendorf se strîmbă acru. Şi scînci :

— Of, Doamne, Dumnezeule ! Uite pînă aici mi-au ajuns principiile dumneavoastră ! De o sută douăzeci de ani repet într-una în romanele mele că în genere nu există nici un fel de principii ! Lăsaţi ! Haideţi odată să-l cotropim pe fostul preşedinte !

— Insula trebuie cumpărată, spuse Matapall pe un ton glacial. N-am să accept nici o altă soluţie. Pentru această tranzacţie comercială avem şi bani şi timp berechet.

Ehrendorf se potoli.

— Bine, atunci, cel puţin, s-o facem cît mai urgent posibil ! În primul rînd, trebuie să căpătăm unele informaţii relativ la acest superb ex-preşedinte.

— Informaţiile le şi avem. Numele preşedintelui — Miguel-de-Santo-Madrazzo. Domiciliul — necunoscut. Profesiunea actuală — trişor. Semne particulare : ochiul stîng — de sticlă, pe bărbie — urma lăsată de un sfeşnic greu de bronz, şchioapătă tare cu piciorul drept. Pătimaş la jocuri.

— E tot ce ştiţi ?

— Tot.

— Atunci, haideţi s-o pornim. Pariez pe o sută de coli de tipar contra unei poezii lirice că susmenţionatul ex-preşedinte se află în prezent undeva într-una din sălile cazinourilor mele din Monte-Carlo.

— Nu-i exclus, răspunse Matapall.

— Nici că s-ar putea altfel, confirmă Ehrendorf, instalîndu-se confortabil în maşină, oferindu-i o pernă şi lui Matapall. Nici că s-ar putea altfel ! Unde în altă parte ar putea să fie acest superb mexican, dacă nu la cazino ?

Maşina se smuci din loc.

Mi se pare, totuşi, că acţiunea romanului meu trenează. Adevărul este că ar fi trebuit de mult să-i mut pe Matapall, Helen, Grant, doctorul Schwarz şi pe Ehrendorf pe misterioasa insulă din Oceanul Atlantic, cu atît mai mult cu cît acolo va avea loc o întrevedere extrem de interesantă între Helen şi Jimmy. În afară de asta, n-ar strica să pomenesc de Wan. Mai ales că reputaţia lui nu fusese încă restabilită, iar pînă la sfîrşitul romanului nici nu mai este chiar atît de mult.

Nu mai vorbesc de Peytch, a cărui situaţie s-a îmbunătăţit simţitor prin trecerea de partea lui a circa unei jumătăţi din grupurile de la gaze. Aş spune ceva mai mult : încă puţin, şi cu sprijinul armatelor revoluţionare internaţionaliste muncitorimea va lua puterea în mîinile sale.

Dar n-am încotro, trebuie să iau lucrurile la rînd. Am să încerc, însă, să povestesc totul succint.

Matapall şi Ehrendorf au coborît din limuzină şi, după ce au traversat o impecabilă alee de palmieri, au început să urce scara largă de marmoră a cazinoului, printr-un şir de lachei roşii-aurii.

Nu trecuseră nici de două duzini de lachei, cînd deodată ușa cazinoului se dădu în lături cu un zgomot asurzitor.

Vreo cincisprezece inși, jucători, în fracuri, aprinși la față și asudați, amenințînd cu sfeșnicele pe care le agitau deasupra capetelor, se năpustiră în jos pe scară.

În frunte, fugea de mînca pămîntul, șchiopătînd cu piciorul drept, un gentlemen cu plastronul smuls, ce i se izbea cu zgomot de pieptul păros.

Gentlemenul sfîșiat, cu plastronul smuls, ajunse cît ai spune pește la Ehrendorf și, înlănțuindu-i pantalonii reiați cu brațele tremurînde, își ascunse fața, cu mustăcioara neagră și tenul de culoarea șofranului, sub haina elegantă a scriitorului.

— Pentru numele lui Dumnezeu... se tîngui el. Spuneți-le că e un mare păcat să pocnești cu sfeșnicele... N-au nici un drept... Doar n-am refuzat să plătesc... La mijloc e o neînțelegere...

— Ce s-a întîmplat ? îi întrebă sever Matapall pe jucători.

Jucătorul din față amenință cu sfeșnicul din mînă și spuse :

— Acest ticălos și-a lipit șesarul de căptușeala mînecii drepte a hainei, dar asta n-ar avea cine știe ce importanță... În fond, care dintre noi e fără de păcat ! Naiba să-l ia !... Important este că nu-și onorează pierderile. Legile locale nu numai că nu interzic bătaia pentru datorii, ci dimpotrivă, o încurajează. Și

dumneavoastră n-aveți dreptul să-l apărați pe acest șnapan. Trebuie să ni-l predați de bună voie !

Jucătorii înaintau amenințători spre Ehrendorf.

— Am să achit ! Pe cuvîntul meu de președinte, am să achit totul ! izbucni în plîns gentlemenul cu plastronul smuls, tîrîndu-se la picioarele lui Ehrendorf. Numai spuneți-le să lase sfeșnicele !

Ehrendorf făcu un pas înainte.

— Gentlemeni ! Am impresia că nu m-ați recunoscut ? Priviți-mă cu atenție : eu sînt Ehrendorf și mie-mi aparțin și teritoriul acesta și legile de-aici. Acest domn măsliniu, surescitat, se află sub protecția mea.

Jucătorii se înclinară în fața lui Ehrendorf, om sever, dar drept.

— Te rog, spuse Ehrendorf, făcîndu-i cu ochiul lui Matapall. Te rog, pe dumneata, gentlemen cel sfîșiat, să te ridici în picioare și să ne spui în două vorbe ce ți s-a întîmplat.

Gentlemenul cu plastronul smuls se ridică sfios în picioare și, pitindu-se pentru orice eventualitate în spatele lui Matapall, vorbi :

— Am pierdut tot. Nu mi-aș fi putut închipui că se poate ajunge, la un mod atît de absolut, la sapă de lemn. Am pierdut pînă și un exemplar din *Trustul D.E.*, ediția a paisprezecea, scris într-unul din cele șaptezeci și cinci de dialecte ale Africii Ecuatoriale, or asta e o raritate bibliografică. Așa ceva nu are preț ! Pînă la urmă nu mi-a mai rămas nimic, în afară de

acea blestemată de insulă din Oceanul Atlantic situată la unsprezece grade, opt secunde longitudine estică şi treizeci şi trei grade şapte minute latitudine sudică, pe care nimeni nu vrea să mi-o cumpere. Eu unul o evaluez la minimum cinci sute de lire sterline, iar ticăloşii ăştia îmi oferă numai optsprezece. Or, insula asta mi-e scumpă ca amintire; şi-n afară de-asta, s-ar putea să se găsească acolo ceva zăcăminte — cărbune, petrol. Ce poţi să ştii!

— N-ai nici pe dracu pe prăpădita aia de insulă, în afară doar de-o pereche de maimuţe şi-un palmier de cocos jupuit! exclamă unul din jucători. M-am informat. Ce s-o mai lungim, ori ne dai banii, ori te pocim după toate regulile artei!

În clipa aceea se făcu auzit gînguritul dulcelui glas al lui Matapall.

— Domnule fost-preşedinte Miguel-de-Santo-Madrazzo, eu unul sînt dispus să cumpăr insula dumneavoastră şi vă ofer o mie de lire sterline. Poftim un aconto de cinci sute de lire sterline. V-aş ruga să vă încheiaţi socotelile cu aceşti gentlemeni, ca să putem să ne adresăm celui mai apropiat notar pentru perfectarea tranzacţiei noastre.

— O mie de lire sterline! exclamă Ehrendorf, simulînd nemulţumire. Nu s-ar putea spune că e un chilipir. Totuşi nu e decît o insulă...

O oră mai tîrziu, cu toate formalităţile îndeplinite, Matapall şi Ehrendorf o porniră înapoi spre casă.

Undeva în depărtări suspina marea, plină de stele şi de văpăi. Şoseaua aluneca fără zgomot sub cauciucurile maşinii... În urmă, printre palmieri, în cazinoul care revărsa şuvoaie de lumini prin miile de ferestre, portocaliul preşedinte, pierzîndu-şi ultimul sutar încasat pentru insulă, a pontat pe dama de pică unicul lucru de preţ ce-i mai rămăsese — ochiul său de sticlă, evaluat la un dolar şi jumătate.

Briza generoasă răcorea cu duioşie capul înfierbîntat al lui Ehrendorf, capul în care proiectele organizării insulei se învălmăşeau într-o sarabandă îndrăcită.

XIII. NUMELE LUI BAPTISTE LINOLL INTRĂ ÎN ISTORIE

Cel de-al treilea lacheu al celui de-al şaisprezecelea secretar al lui Matapall, Baptiste Linoll, traversă în vîrfurile picioarelor sala de aşteptare, stinse policandrul şi ridică storurile de la ferestre. Se crăpa de ziuă.

Baptiste se aşeză confortabil într-un fotoliu zmeuriu şi, căscînd, scoase din buzunar o pudrieră, o pilă de unghii, lacul, o periuţă pentru mustăţi, o periuţă pentru sprîncene şi o oglinjoară rotundă.

Aşezînd în odaie toate aceste obiecte de toaletă de primă necesitate pentru cel de-al treilea lacheu, Baptiste se întoarse cu faţa spre fereastră şi se apucă cu sîrguinţă să stoarcă coşurile de pe nasul său mare, cărnos. În răstimp de

douăzeci şi patru de ore mai apăruseră încă trei coşuri. Era îngrozitor.

Baptiste storsese două coşuri şi tocmai se apucase de al treilea, cînd îi trecu prin cap un gînd, ce-i drept, cam indiscret : să afle ce-o fi făcînd oare la ora aceea matinală în biroul său cel de-al şaisprezecelea secretar al lui mister Matapall.

După toate indiciile, cel de-al şaisprezecelea secretar avea enorm de lucru, dat fiind că timp de peste douăzeci şi patru de ore el nu-şi părăsise biroul, suspendase audienţele şi dăduse dispoziţii să nu fie deranjat sub nici un pretext.

Fireşte, Baptiste ştia că pe lîngă birou se găseşte o toaletă confortabilă, bine utilată ; şi mai ştia că secretarul putea în orice moment să obţină hrana necesară printr-un automat montat pe masa lui de scris.

Şi totuşi era al dracului de curios.

Baptiste îşi stoarse şi al treilea coş şi, nemaiputîndu-şi stăpîni chinuitoarea curiozitate, aruncînd priviri încruntate spre oglinzi, se furişă tiptil spre uşa de palisandru şi îşi lipi ochiul de gaura cheii. Partea biroului care i se oferea vederii era goală. Cel puţin la masa de scris nu era nimeni. „O fi sforăind, drăguţul de el, pe canapea. Cunoaştem noi problemele lor importante !" Canapeaua, însă, nu putea fi văzută prin gaura cheii. Iar pe Baptiste îl rodea curiozitatea să-l vadă pe secretar dormind. „Or aşa ceva nu se poate realiza fără să deschizi uşa. Şi un lacheu nu are voie să deschidă uşa fără să fie sunat în prealabil", încerca în zadar să se autoconvingă Baptiste. Dar, vai ! Invincibila curiozitate de lacheu îl sufoca. Baptiste apăsă cu multă precauţiune pe clanţa de aramă şi, cu riscul de a-şi pierde slujba şi situaţia socială, trecu pragul biroului.

Canapeaua era goală. În birou nu era nimeni.

— Ciudat, bîigui el. Cine ştie, s-ar putea, ca pe domnul secretar să-l fi apucat, pur şi simplu, vreo diaree. Asta trebuie să fie.

Baptiste se apropie în vîrful picioarelor de o uşă interioară, ascunsă după o draperie grea, şi ascultă cu încordare.

Linişte de mormînt. Nici un geamăt, nici un foşnet. Nimic.

„Să nu fi murit acolo de efort !" se gîndi îngrozit Baptiste.

Deschise cu grijă uşa. Toaleta era goală, învăluită în tăcere şi în miros suav de heliotrop.

— Asta-i bună ! se minună lacheul. Doar n-o fi trecut prin ziduri ? Să vezi şi să nu crezi !

Nemaifiindu-i teamă de zgomot, Baptiste străbătu biroul în lung şi-n lat.

„Poate n-ar strica să iau o gustare", se gîndi el, oftînd, şi se apropie de masa de scris.

Nu întîmplător Baptiste era socotit drept unul dintre cei mai proşti şi cei mai leneşi lachei de la Palatul Centrului.

Se linse cu senzualitate pe buze, examină din toate părţile automatul apetisant şi începu să caute butonul cu inscripţia cea mai ademenitoare.

„Omletă", e prea primitiv, „cafea" — fleacuri, „madera" — asta mai încolo, „salată olivier" — neserios.

Da, fără doar și poate, acest tînăr plin de coșuri avea gusturi extrem de rafinate. Cercetînd vreo duzină de butoane și negăsind nimic extraordinar, Baptiste era gata-gata să apese pe banalul „curcan cu castane", cînd, deodată, privirea îi căzu peste un buton mai lăturalnic și purtînd o inscripție misterioasă „*sur*" !

— Ei, dacă-i sur, sur să fie, murmură lacheul rafinat. Ia să luăm noi o bucățică din *sur*-ul ăsta. Vreo porcărie, fără îndoială. Dar cum nu știu ce-i aia, să văd ce gust o fi avînd.

Cu aceste cuvinte, apăsă pe buton, și deodată o parte din peretele de lîngă canapea se dădu la o parte, alcătuind în felul acesta o ușă.

— Dracu să mă ia ! exclamă Baptiste.

Curiozitatea lui depăși orice limită.

Se năpusti spre acea ușă și-i trecu pragul. În spatele ușii era o scară care ducea la etajul superior. Baptiste urcă în fugă scara pînă la primul etaj și apăsă pe buton. Peretele se dădu în lături, și se văzu în biroul celui de-al patrulea secretar. Biroul era gol.

— Uluitor !

Baptiste fugi mai departe. Trecu în goană prin toate cele șaisprezece birouri ale secretarilor, cu excepția biroului celui de-al șaselea secretar, care, din cauza vîrstei înaintate, își avea sediul într-o aripă mai liniștită a Palatului. Toate birourile erau goale.

— Asta-i foarte suspect, spuse Baptiste. S-ar părea că secretarii lui Matapall au întins-o cu toții.

Baptiste urcă la etajul al șaisprezecelea și se opri în fața unui buton : „Aici trebuie să fie cabinetul lui Matapall". Picături de sudoare rece acoperiră nasul plin de coșuri al lui Baptiste, dar omul era deja cuprins de euforia riscului.

— Eh, fie ce-o fi ! În cel mai rău caz, șaisprezece etaje, nu e chiar atît de mult pentru un tînăr cu temperamentul meu. O să mănînc bătaie ! Ei, și !

Baptiste apăsă pe buton. Cabinetul lui Matapall era gol. Nu fără emoții, lacheul se apropie de biroul lui Matapall. În scrumieră — un muc de țigară egipteană. Hîrtii lăsate în dezordine. Baptiste parcurse în grabă cîteva dintre ele și fluieră scurt.

— Acum încep să pricep și eu cîte ceva, își spuse el. Deci secretarii noștri, în frunte cu patronul lor, Matapall, au șters putina. Precum se vede, afacerile lui Matapall în ultima vreme mergeau cam anapoda. Grupurile au trecut de partea lui Peytch, escadra s-a răsculat, toți muncitorii, atît cei din industria grea, cît și cei din cea ușoară, au declarat grevă. Așa, așa ! Ei, bătrîne Baptiste, puterea supremă în momentul de față, cum s-ar spune, e în bătaia vîntului ca un dolar de hîrtie căzut din buzunarul găurit al unui negru cherchelit. Și ai să fii un bou dacă n-o să știi să profiți de o asemenea ocazie !

Baptiste se așeză în fotoliul lui Matapall și sună.

În aceeași clipă, fără zgomot, apăru un lacheu. Văzîndu-l pe Baptiste pe locul lui Matapall, păli, se clătină și căzu leșinat. Cînd își reveni, Baptiste îi spuse :

— Max, amice, stai cam prost cu nervii și ar trebui să te cauți. Pari foarte tulburat. Nu me-

rită, dă-o încolo. Ia loc. Vrei nişte curcan cu castane ? Înainte de toate însă, închide, te rog, gura, căci asta mă cam irită. Poţi să fumezi, Max !

În dimineaţa aceea, nici un om din tot New York-ul nu ştia încă nimic despre cele ce se petreceau la Palatul Centrului.

Slujbaşii se grăbeau spre birourile lor, pe uşa magazinului „Saks" ieşeau grăbite fetele cu cutiile lor din carton dungat sub braţ, policemen-ii dirijau circulaţia, vînzătorii de ziare zburau de-a rostogolul ca nişte bile de popice, dărîmînd pietonii — cîte trei dintr-o lovitură.

Numai în Reginald-Simple domnea o agitaţie nebună, cu totul neobişnuită. Acolo se adunaseră pe puţin două milioane de grevişti. Conform cu mersul răscoalei, li se puteau alătura în orice clipă şi la primul semnal restul de opt milioane de muncitori ai New York-ului.

S-au primit garanţii de neamestec aproape de la toate unităţile militare.

Victoria era asigurată, şi totuşi Peytch era extrem de îngrijorat de faptul că în ultimele patruzeci şi opt de ore guvernul lui Matapall îşi încetase orice fel de acţiune. Încetaseră proclamaţiile, percheziţiile, coruperea.

Nu era Matapall omul care să renunţe la luptă. Peytch îi studiase prea bine tactica.

Atunci ce se întîmplă ?

Peytch era sigur că Matapall le pregăteşte muncitorilor o surpriză cu totul neobişnuită. Evenimentele, însă, erau prea presante pentru a mai putea zăbovi cu răscoala, iar planul pentru

cucerirea Palatului Centrului era pus la punct în cele mai mici detalii.

La ora opt dimineaţă, muncitorii din suburbia Reginald-Simple au pornit-o fără grabă spre Centru, desfăşurînd frontul şi apropiind flancurile. Imediat li se alăturară modistele, slujbaşii, vînzătorii de ziare şi, în general, lumea pestriţă de pe stradă.

XIV. GUVERNUL LACHEILOR

Şi astfel, treizeci şi doi de lachei (fără să-i punem la număr pe cel de-al şaselea secretar găsit în water-closet, şi pe generalul-comandant, total năucit, dar mărşăluind totuşi cu pintenii lui zornăitori prin sălile de aşteptare rămase goale şi reflectîndu-se cu picioarele în sus în parchetul ceruit) au rămas, de fapt, stăpîni, pe Palatul Centrului.

Lift-boii, acoperiţi de nasturi argintii, au apreciat exact situaţia dată.

Lăsînd în voia soartei afurisitele de lifturi, ei îşi dădeau drumul în jos, alunecînd cu burţile pe balustradă şi, încîntaţi, scoteau un soi de sunete guturale, exprimîndu-şi astfel categoric totalul lor dispreţ pentru cuceririle geniului uman de la sfîrşitul veacului trecut.

Automatele-restaurant, instalate în toate birourile secretarilor, lucrau ca turbate.

După datele furnizate de serviciul de statistică de pe lîngă secretariatul administrativ de la Palatul Centrului, în primele trei ore în care

puterea trecuse, de fapt, în mîinile lacheilor, aceştia consumaseră o cantitate atît de enormă de curcani umpluţi, încît numai castanele necesare pentru umplutură însemnau pe puţin recolta de pe zece pomi enormi şi superbi.

Cantitatea vinului consumat era apreciată nu în litri, ci în raport cu doza de amoniac inhalat, care se ridica la o valoare de circa o mie două sute de dolari. Baptiste Linoll stătea, picior peste picior, în fotoliul lui Matapall şi, lustruindu-şi unghiile, le spunea amicilor :

— Mari trîntori mai erau şi toţi secretarii noştri, ăsta-i adevărul. Atîta ştiau : curcan cu castane şi convorbiri la radiotelefon. Dar şi Matapall era o figură... ce să vă mai spun. Avea şi fason de conducător al lumii ! Nişte derbedei !

Jucăuş, Baptiste îi făcu cu ochiul lui Max.

— Un fiu dubios al unui oarecare rege al vacsului şi al unei regine a ecranului. Un parvenit şi-atîta tot. Mă şi miră, Max, cum de-ai suportat să-i aprinzi, de douăzeci de ori pe zi, ţigara ?

Max suspină.

— Dar dacă se reîntorc patronii noştri ? spuse el.

— Mofturi ! răspunse Baptiste. Iau totul asupra mea. Şi-n genere, vorba aia, să nu-ţi pese de patron...

Spunînd pentru prima dată în viaţa lui un calambur, auzit cine ştie unde, Baptiste strînse tare din ochi şi amuţi de spaimă.

Dar nimeni nu-l pălmui. Mirat, Baptiste, deschise precaut întîi un ochi, apoi îi holbă dintr-o dată pe amîndoi, şi rîse voios :

— Măi, băieţi, aţi auzit ce-am scos pe gură ? Să nu-ţi pese de patron, ha-ha-ha... de patroane... ha-ha-ha ! Mare lucru mai e şi jocul de cuvinte ! Patron, ha-ha, patroane... Să nu-ţi pese...

Lacheii rîseră slugarnic.

— Totuşi, lansă sumbru Max, dacă ei nu se vor reîntoarce, aş vrea să ştiu cine ne va plăti salariile.

Lacheii se neliniştiră.

Dar Baptiste îi linişti :

— Fleacuri. Ce-nseamnă salariile în comparaţie cu drăcia asta ?

Şi flutură deasupra capului un carnet cu cecuri găsit printre hîrtiile lui Matapall.

— Aici sînt zece foi iscălite, fără menţionarea sumei, la purtător. Pînă una alta, le vom realiza pe-astea. Părerea mea e că se vor putea stoarce cîte şase milioane de căciulă. Asta, desigur, nu-i cine ştie ce, totuşi...

În clipa aceea intră în cabinet generalul-comandant. După toate aparenţele, mai ales după culoarea nasului său — care împrumutase toate nuanţele curcubeului şi arăta precum o jumătate de arşin de covercot „changeant" — acest ostaş temerar făcuse o incursiune pe la toate automatele-restaurant.

— Domnilor, spuse el, acolo jos tună şi fulgeră un gentlemen mohorît, şi totuşi grozav de roşcovan, fără semnalmente precise ale apartenenţei sale de clasă : s-ar putea să fie un conţopist de la vreo fabrică, dar s-ar putea tot aşa de bine să fie şi-un sufler. În orice caz, tipul cere

insistent să-l vadă pe cel de-al doilea secretar. Pretinde cum că Palatul Centrului e amenințat, că Peytch a și pornit la atac și, că în genere, trebuie pusă de urgență în funcțiune o anume mașină misterioasă cu conexiune inversă. Eu i-am propus să se care, el însă s-a așezat pe trepte și-a declarat că de bună voie, în nici un caz, n-o să plece. Care vor fi ordinele dumneavoastră ?

Baptiste se cufundă în gînduri.

Chiar în aceeași clipă, în liniștea sălilor de așteptare pustii răsunară pași grăbiți și Halifax își făcu apariția în încăpere. Văzîndu-i pe lachei, încremeni.

— Ce vînt te-aduce, bălaiule roșcovan ? se informă jovial Baptiste. Dacă cumva ți s-a uscat gîtlejul, poți bea un păhărel de marsala și să iei puțin din curcanul ăsta cu castane.

Halifax se dezmetici.

— Unde e Matapall ? Ce se petrece aici ?

— Matapall, pa-pa ! îi comunică Baptiste.

Halifax se apucă cu mîinile de cap.

— Atunci voi ce mai așteptați ? Nenorociților ! Salvați-vă. Muncitorii lui Peytch se apropie prin Broadway de Times-square. Tot Manhattan-ul e înconjurat.

Se lăsă o tăcere sinistră.

Din stradă răzbătea murmurul mulțimii, crescînd amenințător.

— Mașina cu conexiune inversă ! exclamă Halifax. Numai ea ar fi în stare să oprească marșul. Unde-i mașina ?

— Nu știu nimic despre existența unei asemenea mașini, răspunse cu demnitate generalul-comandant. Despre ce mașină e vorba ?

Halifax trase o înjurătură deocheată.

— Ești un tont, nicidecum un comandant ! Dată fiind situația, veniți repede după mine !

Din două salturi ajunse pînă la scară și o luă la fugă în sus, spre acoperișul-aerodrom. O parte din lachei, cu Baptiste în frunte, îl urmară.

— Aici ar fi trebuit să fie mașina cu conexiune inversă, spuse Halifax, deschizînd ușa unei mici cuști de oțel. Nu-i aici ! Au luat-o cu ei !!!

Și se năpusti spre parapet ; privi în jos și văzu Times-square-ul înțesat de o mulțime fără număr — de sus, părea un sandviș enorm uns gros cu icre tescuite. Îngrozit, se trase înapoi.

— Prea tîrziu, exclamă el. Sîntem pierduți !

Baptiste îl apucă de umeri și-l zgîlții din toate puterile.

— Ia ascultă, blondinule roșcovan... La urma urmei, despre ce-i vorba ? Vorbește lămurit.

Halifax arătă spre mulțimea de jos :

— Ăștia sînt muncitorii lui Peytch. Cer răsturnarea puterii lui Matapall, cer moartea lui.

— E-e, spuse Baptiste, în cazul acesta lucrurile nu se prezintă chiar atît de prost. O să-i liniștim îndată... Max, ia dă o fugă jos în sala de așteptare și adu ceva cît mai roșu, cam de vreo zece metri lățime și tot atîta în lungime. Trebuie să fie acolo, mi se pare, o stofă roz de mobilă.

Max plonjă și peste două minute reapăru la suprafață.

— Este. Iat-o. E cam îngustă.

— În regulă, spuse Baptiste, acum, băieţi, coborîţi pavilionul acesta caraghios al lui Matapall, care ne pricinuieşte atîtea neplăceri. Mulţumesc. Acum legaţi stofa asta... Aşa. Mersi.

— Ce-ai de gînd să faci ?

— Cum ce ? se miră Baptiste. Chiar dumneata ai afirmat aici cum că ei cer schimbarea orînduirii. Şi-atunci, care-i problema ? O s-o schimbăm numaidecît. Băieţi, ridicaţi sus steagul !

Lacheii urcară stofa roz prinsă de prăjină, în locul drapelului lui Matapall.

— Eu mă duc acum jos, declară Baptiste. Va trebui să le ţin un discurs. Mi-a sunat ceasul.

XV. ÎNCÎNTAT DE CUNOŞTINŢĂ, BAPTISTE LINOLL. CONDUCĂTOR.

— Mi-a sunat ceasul, spuse Baptiste, dînd buzna-n lift.

Şi trebuie să recunoaştem că asta era realitatea.

Într-adevăr, lui Baptiste Linoll îi sunase ceasul.

O fundă roz de toată frumuseţea era prinsă la reverul de mătase al lacheului, cînd acesta apăru în capul scării de marmoră a Palatului Centrului. O lume uriaşă, venită la asaltul Palatului pentru a cere capul lui Matapall, rămase cu gura căscată.

— Tovarăşi ! strigă Baptiste, făcîndu-şi mîinile pîlnie la gură. Tovarăşi şi cetăţeni liberi !

Un murmur străbătu rîndurile mulţimii.

— Linişte ! linişte ! se auziră glasuri răzleţe.

Atunci Baptiste trase în plămîni o porţie bună de aer şi urlă hodorogit :

— Tovarăşi ! Guvernul lui Matapall a căzut ! Hip-ura ! Ura ! Ura !

Strigăte nestăvilite de bucurie ţişniră din piepturile mulţimii. Mîini, şepci, batiste fluturară în aer. Baptiste făcu o mică pauză, îşi trase sufletul şi continuă :

— Cetăţeni, Matapall s-a prăbuşit, şi asta am făcut-o eu. Eu, Baptiste Linoll, l-am desfiinţat pe Matapall ! El nu mai există ! A fugit ! Cine vrea se poate convinge !

Mulţimea vocifera surd.

— Vrem capul lui Matapall ! Capul lui Matapall ! Moarte lui Matapall !

Pe scurt, era o splendidă scenă de masă, într-o bună montare.

Cu o mare eleganţă, Baptiste schiţă un gest de neputinţă.

— Matapall a fugit cu toţi secretarii lui ! Asta e ! Dar...

Un triumf demenţial vibra în falsetul strident cu care îşi urmă cuvîntul :

— Dar... cetăţeni, în mîinile mele se găsesc colaboratorii înrăiţi ai lui Matapall, cel de-al şaselea secretar şi generalul-comandant.

Mulţimea se agită iar.

— Cetăţeni ! exclamă Baptiste. Astăzi e o zi mare, ziua în care puterea a trecut în mîinile poporului ! Trebuie s-o sărbătorim aşa cum se cuvine. În primul rînd, trebuie să dăm ticăloşilor, adică celui de-al şaselea secretar şi gene-

ralului-comandant, o pildă de dreptate, legalitate şi justiţie. Şi-n acest scop însărcinez o comisie specială de anchetă, care va stabili toate crimele lor. Aşa că din acest punct de vedere, puteţi să n-aveţi nici o grijă. În al doilea rînd, mă grăbesc să vă fac o bucurie aducîndu-vă la cunoştinţă o veste plăcută : am fost ales preşedinte al guvernului provizoriu al lacheilor !

Pauză. Strigăte de „ura !“

— Tovarăşi, aveţi încredere în mine ? Baptiste făcu un gest rotund, de parcă ar fi dus o tavă în mînă, şi pe neaşteptate izbucni într-un hohot de plîns, stîrnit de preaplinul sentimentelor sale.

— Avem ! răbufniră cîteva glasuri de femei.

Baptiste ridică deasupra capului două degete şi strigă :

— Mulţumesc. Jur să-mi dau viaţa pînă la ultimul strop de sînge pentru revoluţie ! Să transform viaţa într-un paradis înfloritor. În cel mai scurt timp posibil, guvernul meu va da publicităţii o serie de legi menite să facă fericirea noastră. În primul rînd am în vedere să pun la punct chestiunea nevralgică a bacşişurilor. Am să mă străduiesc să obţin majorarea lor cu şaptezeci şi cinci la sută, şi, jur să reuşesc ! Apoi mai e şi problema jupîneselor ! Ele vor obţine dreptul de-a se da cu parfumurile stăpînilor şi de-a fi libere să primească în fiecare vineri vizita curtezanilor, dacă aceştia din urmă, de bună seamă, vor avea o comportare cuviincioasă.

Baptiste îşi luă un aer sever, încruntîndu-şi sprîncenele.

— Apoi, continuă el, în ceea ce îi priveşte pe negri, chit că nu-i putem pune pe picior de egalitate cu albii, ei vor căpăta totuşi unele privilegii. Astfel, de pildă, vor avea drept de călătorie în compartimentele comune ale metroului, dar numai în schimbul unei supra-taxe, care va fi vărsată în fondul guvernului provizoriu al lacheilor, pentru înzestrarea întregii populaţii a Statelor-Unite — inclusiv a sărăcimii — cu smochinguri.

Baptiste a vorbit mult şi pătimaş. Plîngea de înduioşare, răgea ca un tigru, îşi striga, în tonalităţi de falset, jurămintele de-a muri sau de a învinge. Pretindea totală încredere. Întindea mîna deasupra mulţimii şi cerea ca tunete şi trăsnete să se abată asupra oricui ar îndrăzni să se ridice împotriva lui, a lui Baptiste, şi împotriva republicii.

Într-un cuvînt, era magnific.

— Şi-acum, spuse el în încheiere, puteţi pleca pe la casele voastre, să vă vedeţi paşnic de treburile personale. Problema e lichidată. Transmiteţi tuturor că Baptiste Linoll stă de strajă intereselor obşteşti. La revedere. Sînt tare obosit. Puteţi pleca !

În aceeaşi clipă, Peytch îşi croi drum cu coatele prin mulţime şi din două salturi ajunse alături de Baptiste.

— Hei, dumneata ! Cum îţi zice... Batist... Ce-ai tot îndrugat aici relativ la negri şi la smochinguri ? Îmi permiţi. Sînt conducătorul comitetului de grevă al muncitorilor din industria grea — Peytch.

— Încîntat de cunoştinţă, spuse languros Baptiste. Baptiste Linoll. Conducător.

Peytch îi strînse mîna, fără convingere.

Ochii lui Baptiste Linoll scăpărară şi, pricepînd într-o clipă cum stau lucrurile, se îndreptă din şale şi strigă mulţimii :

— Cetăţeni ! Atenţiune ! Fiţi cu toţii martori ai unui fapt istoric... Conducătorul poporului, Baptiste Linoll, îi întinde o mînă frăţească conducătorului muncitorimii din industria grea, Peytch !

Peytch nici n-apucase să deschidă gura, cînd mulţimea, care nu era încă prea bine lămurită în legătură cu fantasticele evenimente ce avuseseră loc în acea zi, se dezlănţui într-un entuziasm de-a dreptul vijelios. Deasupra capetelor crescu o pădure de braţe.

Doamnele ţipau strident. Bărbaţii îşi aruncau şepcile în aer. Membrii unei mici formaţii de jazz, aflaţi în drum spre casă, întorcîndu-se de la un cabaret de noapte, luaţi de şuvoiul manifestanţilor, străfulgerară zarea cu albul dinţilor şi ochilor lor, cu luciul instrumentelor, şi intonară zgomotos marsilieza, acest străvechi imn republican al Europei, ce-i drept, cu o uşoară tentă de şimi.

— Totul e în perfectă regulă, ripostă Peytch, cînd s-au mai potolit ovaţiile. Numai că eu n-am venit aici ca să culeg laurii lui Danton...

— Ai lui Danton ? întrebă nedumerit Baptiste.

— Da, Danton. Eu am venit aici pentru a obţine, în sfîrşit ziua de muncă de opt ore, dezarmarea şi toate drepturile politice ! Cer garanţii !

— Bine ! pronunţă solemn Baptiste. Vă garantez toate acestea !

— Dumneata ?! exclamă Peytch.

— În ceea ce priveşte cele opt ore de muncă, dezarmarea şi totalitatea drepturilor politice am să mă ocup de toate astea într-una din aceste zile împreună cu Halifax.

Peytch rămase împietrit.

— Cu Halifax ?

— Da. Cu Halifax. Iată-l colo sus, pe acoperiş. Vă rog să vă convingeţi. În cabinetul format de mine, Halifax deţine portofoliul de ministru al muncii. Sînteţi satisfăcut ?

Cu aceste cuvinte, Baptiste căzu în braţele lacheilor prevenitori, făcîndu-i-se din toate părţile vînt cu batistele, şi fu condus de subsuori în apartamentele din interiorul Palatului Centrului.

— Veselă poveste ! bolborosi Peytch, total năucit. Aici ceva nu-i în ordine. Şi oare ce legătură să existe între Halifax şi acest bou ? Foarte ciudat, ca să nu zic mai mult.

...În ceea ce-l priveşte pe Wan, el colinda, îngîndurat, străzile agitate, elaborînd cu febrilitate planul de acţiune pentru găsirea profesorului Grant, dispărut ca un ac într-un car cu fîn.

Wan nu deţinea decît un singur fir şi anume numărul taxiului cu care profesorul Grant plecase în acea zi de pomină, cînd pe Broadway, colţ cu a 5-a Avenue, în faţa lui Wan s-a prăbuşit un zgîrie-nori, aruncat în aer atît de ino-

portun. Wan comunicase unde trebuia acel număr. Și i se făgăduise tot sprijinul pentru găsirea șoferului. Dar pînă una, alta, nici un rezultat pozitiv.

Evenimentele desfășurate cu iuțeala fulgerului au amestecat pentru cîteva zile, ca într-un pachet de cărți de joc, toate fețele, numerele, ba chiar și unele adrese.

Nici vorbă să poată descoperi o urmă cît de mică într-un viitor apropiat. Și totuși Wan nu se dădea bătut.

Ce naiba, să-l urmărească ghinionul chiar la infinit! Era ferm convins că pînă la urmă soarta își va întoarce spre el fața sa senină, pistruiată, și astfel reputația lui va fi salvată.

XVI. JIMMY PE INSULĂ

Nu-i rămînea altceva de făcut decît să aștepte.

Pînă una, alta însă, Wan rătăcea, pentru orice eventualitate, prin masa de manifestanți, se uita la numerele taxiurilor, cumpăra cu un aer melancolic edițiile speciale ale trustului ziarelor, care într-un număr fantastic de exemplare reproduceau chipul lui Baptiste Linoll, și din față și din profil.

Și, subit norocul îi zîmbi : observă numărul taxiului, de care în momentul acela avea nevoie mai mult decît de orice pe lume.

Asta era, propriu-zis, tot atît de fabulos ca și cum un meteorit de aur curat, de vreo două tone

și jumătate, ar nimeri să zicem, taman în livada dumneavoastră.

Și totuși se întîmplă cîteodată ca un băiat de la telefoane să cîștige pe neașteptate două sute de mii de dolari, cu un loz găsit pe jos într-un cinematograf de zece cenți intrarea.

La urma urmelor, toate evenimentele vieții noastre sînt fondate pe niște întîmplări, și eu unul n-aș putea garanta că acest roman ar face excepție.

În orice caz, Wan, fluturînd din mîini, se năpusti în urma taxiului.

În orice clipă risca să fie strivit sau amendat pentru perturbarea circulației pe străzi. Dar odată ce în joc era pusă reputația sa profesională, nimic nu mai putea intra în discuție.

Taxiul nu circula cu o viteză excesivă, iar Wan avea mușchi de fier la picioare.

Pentru a nu tulbura echilibrul romanului, ar fi, poate, cazul să vorbesc din nou aici despre profesorul Grant, care se simțea destul de bine în noua lui postură de fermier, cît și despre fermecătoarea Helen, care continua să vorbească despre calitățile și defectele vacilor, de care nici o singură dată în viață nu se apropiase la mai puțin de zece metri. Tatăl și fiica locuiau în luxosul hotel „Julio Jurenito“, așteptînd plecarea din Nissa spre insulă. De asemenea, n-ar strica să mai aruncăm o rază de lumină și-n acțiunile viitoare ale lui Matapall și ale lui Ehrendorf, care se consfătuiau de douăzeci și patru de ore.

Eu, însă, înclin să-l urmez pe Jimmy.

În două zile, ajuns la Capetown, Jimmy își procură o barcă cu motor electric, de dimensiuni potrivite și, aprovizionat cu arme, alimente, o hartă și o busolă,porni de unul singur în căutarea insulei menționate în straniul răvaș primit de la Helen Grant.

Vremea îi era favorabilă. Oceanul era liniștit. Acumulatorii funcționau normal, harta detailată a Oceanului Atlantic s-a dovedit a fi de-a dreptul ideală. Navigînd circa douăzeci și patru de ore, Jimmy ajunse la amiază, fără nici un efort, pe insulă.

Dinspre mare, insula părea nelocuită.

O vegetație sărăcăcioasă acoperea suprafața ei vulcanică, stîncoasă. Într-un punct, un rîu mic și limpede se vărsa în ocean. Stoluri de păsări marine, mari, ca niște pinguini, se plimbau pe mal și se lăsau stropite generos de spuma și stropii fluxului încă destul de potolit la ora aceea.

Deasupra capului, exact în mijlocul cerului albastru, un cer oceanic ireal de înalt, strălucea un soare fierbinte.

Jimmy rămase extrem de mulțumit.

Descoperi un golf mic, care i se păru convenabil, și-și cîrmi barca într-acolo. Apoi o trase pe mal și, pentru orice eventualitate, o ascunse printre stîncile năpădite de cactuși.

Folosind acumulatorul, Jimmy puse la fiert ceainicul electric și, reconfortat de un dejun copios, porni cu un Winchester de nădejde petrecut peste umăr să cerceteze insula unde destinul îl aruncase într-un mod atît de straniu și de neașteptat.

În cîteva ore făcuse ocolul insulei. Ea nu depășea cincisprezece kilometri în lungime și vreo zece în lățime.

— Foarte ciudat, reflecta Jimmy, tolănit comod pe stînci la soare. Tare mi-e teamă că mi s-a jucat o farsă de prost gust. Și la urma urmelor, chiar de-ar fi așa, o călătorie mai lungă nu-i poate strica niciodată unui tînăr de vîrsta mea.

Restul zilei, Jimmy îl consacră unei cercetări mai amănunțite a insulei. Nu descoperi nici o urmă de om. În mijlocul insulei creșteau cîțiva palmieri. Două-trei pîraie șerpuiau din centru spre ocean. Apa lor era călduță, iar la gust cu un ușor iz de sulf.

Și de jur împrejur se întindea Oceanul Atlantic, pustiu, splendid, umflat, albastru și nemărginit.

Se însera. Era timpul să-și găsească un adăpost pentru noapte.

Luna rotundă, palidă, magnetică se înălța încet din ocean. La ora aceea, aducea mai curînd cu un „pufuleț“ scos de-o femeie superbă dintr-o poșetuță azurie, pentru a se pudra pentru noapte.

Soarele atîrna jos, deasupra apei orbitoare, ca un glob de sticlă învăpăiat.

Coloritul acestui măreț peisaj oceanic era bogat și magnific.

Apoi soarele se făcu galben roșietic, ca fundulețul de marochin, în formă de inimă, al unui

pavian. El se scufundă brusc în ocean şi un amurg scurt, tropical, coborî pe pămînt.

Toată coasta era cuprinsă de zarva păsărilor marine, care, scoţînd ţipete neliniştite, se pregăteau pentru noapte. Undeva, în inima insulei, un animal scîncea cu glas de copil.

Jimmy porni grăbit spre despicătura din stînci unde-şi pitise barca. Prin apropiere, în spatele unor bolovani, descoperi o peşteră mică şi, cărîndu-şi acolo lada cu patul de campanie, începu pregătirile pentru noapte. Îşi instală patul de campanie. La căpătîi îşi atîrnă lanterna cu un abajur de mătase. Sub pernă ascunse un pistol automat „Domble“, cu douăzeci de cartuşe. Pentru orice eventualitate, mai făcu o dată ocolul peşterii şi apoi se opri la intrare.

Era, sau mai precis atîrna greu în aer o noapte înăbuşitoare, tropicală.

Tot universul părea presărat cu stele, aşa cum uniforma puiului de negru de la cabina telefonică a oricărei întreprinderi serioase din Manhattan e acoperită de jos pînă sus de nenumăraţi nasturi strălucitori, de metal. Stelele erau fiecare de mărimea unui dolar şi erau aruncate fără nici un fel de socoteală pretutindeni — pe cer şi pe ocean.

Fluxul în jurul recifelor ardea cu o flacără albastră-fosforescentă şi în această lumină vie, cinematografică, Jimmy avea impresia că braţele sale sînt făcute din sticlă albastră de farmacie.

Cu un căscat prelung şi dulce Jimmy intră în peşteră şi, după ce verifică încărcătura pis-

tolului şi instală la intrare nişte plesnitoare pentru semnalizare, se băgă sub pătură. Mai citi cîteva pagini din cartea *Regi şi varză* a faimosului O'Henry şi căzu într-un somn adînc.

În vis văzu stele şi o văzu pe Helen, care, stînd printre stele cu braţele întinse, le hrănea, ca pe nişte porumbei, cu dolari de argint. Apoi sosi şi profesorul Grant şi, ameninţîndu-l pe Jimmy cu un deget de aur, îi spuse foarte sever : „Ruşine, tinere, nu m-am aşteptat din partea dumitale la una ca asta“.

Jimmy se trezi. Soarele era sus. Se uită la ceas — era unsprezece şi jumătate.

Se îmbrăcă şi cu ceainicul în mînă porni spre izvor. Ieşind din peşteră, Jimmy privi oceanul şi rămase împietrit.

Insula era înconjurată de o escadră de transatlantice. Erau, pe puţin, zece. Bărcile cu motor electric, într-un continuu du-te-vino, stîrneau adevărate fîntîni arteziene. Fumul de cărbune încremenise parcă deasupra apei sticloase a oceanului.

Jimmy întoarse capul. La douăzeci de paşi de el, pe o stîncă, stătea Helen şi privea oceanul.

XVII. MINUNILE AU ÎNCEPUT

Lui Jmmy i se opri respiraţia. Roşu pînă la urechi, îşi scoase şapca din cap şi se apropie de Helen.

— Helen ! spuse el.

Helen tresări şi-l privi nedumerită.

— Se pare că mă confundaţi cu altcineva, răspunse ea.

Jimmy zîmbi radios.

— Mi-ai poruncit să fiu aici şi, precum vezi, ţi-am îndeplinit dorinţa întocmai.

Helen se încruntă.

— Ia ascultă, tinere domn, poate la voi aici se obişnuieşte să acostaţi fete necunoscute, eu una, aş vrea, însă, să te previn că, la noi la Los Angeles, aşa ceva nu se practică.

— La Los Angeles ? Helen, nu înţeleg nimic.

— Da, privindu-te, pari într-adevăr un viţeluş nevinovat !

Helen izbucni într-un rîs vesel şi adăugă :

— Numele meu e Roza şi nu Helen. Dar să nu cumva să-ţi închipui că aş avea intenţia să te cunosc. De altfel, mă doare în cot. Află, că m-au tot curtat pînă acum vreo jumătate de duzină de flăcăi, dintre cei mai teribili, dar nici unul n-a fost pe gustul meu. Aşa că mută-ţi gîndul !

Jimmy rămase cu gura căscată şi se aşeză de-a dreptul pe un cactus.

Helen pufni în rîs.

— Ce mai cavaler ! A nimerit într-un cactus! Ia spune, cum te simţi ?

— Ca pe ace, zîmbi acru Jimmy.

Helen rîse şi mai tare şi, nemaiputîndu-şi stăpîni rîsul, se chinci pe stîncă, apoi se ridică şi porni în fugă spre inima insulei, ştergîndu-şi cu poala fustei lacrimile stîrnite de atîta rîs.

Jimmy porni după ea, dar se opri brusc, total descumpănit. Văzu dintr-o dată că insula era

înţesată de oameni. Ba mai mult, văzu nişte case destul de mari, barăci, garduri, nişte firme... Pe scurt, în faţa lui se înălţa un oraş în construcţie, unul dintre acele oraşe care, cu două secole în urmă, în California, în epoca febrei de aur, se clădeau în cîteva luni de zile. Numai că acest oraş în plină construcţie se înălţase într-o singură noapte.

Dacă Jimmy n-ar fi fost fiu de arhitect, cu siguranţă că ar fi luat totul drept un miracol, sau în cel mai bun caz, drept o halucinaţie. Dar unui om căruia îi este bine cunoscută tehnica construcţiilor contemporane, apariţia peste noapte a cîtorva zeci de clădiri mari din beton nu putea să-i pară o vrăjitorie.

Elementele componente ale acestor case au fost aduse aici cu navele ce formau acum un fel de verigă în jurul insulei. Jimmy vedea cum între giganţii maritimi şi insulă pluteau bacuri acţionate electric, cum pe insulă duduiau tractoare pe şenile, cum fornăiau motoarele ce puneau în mişcare nişte macarale de-a dreptul fenomenale, care învîrteau în aer, ca pe nişte cărţi de joc, ziduri prefabricate din beton, ba chiar şi apartamente întregi gata mobilate.

Pretutindeni munca era în toi. Montorii în scurte de piele manipulau întrerupătoarele cu pîrghii pe plăcile de marmoră ale tablourilor de comandă, şoferii conduceau camioanele, dulgherii introduceau buştenii în maşini gîfîitoare, de unde aceştia ieşeau gata tăiaţi, strunjiţi şi lustruiţi. Cîţiva arhitecţi cu planşete pe trepiedurí treceau în mare grabă pe hîrtie de calc planul oraşului ce se construia sub ochii lor şi

confruntau datele cu agendele lor ca nu cumva să fie omisă amplasarea vreunei case sau a vreunui zid.

Pe lîngă Jimmy trecu unul dintre ingineri, foarte neliniştit ; agitînd în mînă un plan, strigă unui grup de montori :

— Hei, boilor ! Dar pepiniera de poeţi unde e, dracu să vă ia ? Iat-o aici în plan. În locul ei văd, naiba ştie de ce, un siloz pentru cereale şi căminul vedetelor de cinema ?! Imbecililor ! Şi unde e, vă întreb, condensatorul numărul o sută optzeci şi nouă al muncitorilor din industria minieră ?

Inginerul se apropie de montori şi creionul lui galben, plat, porni grăbit să haşureze planul pe care-l ţinea în mînă. Montorii îşi scărpinară cefele.

Jimmy îşi scoase şapca şi se scărpină şi el în ceafă.

În jurul lui mişunau oameni, dar nimeni nu-l lua în seamă.

Jimmy îşi aprinse o ţigară şi tocmai atunci îl zări pe profesorul Grant, care plimbîndu-se pe mal, ridica din cînd în cînd cîte-o pietricică plată, bine lustruită de fluxul mării, şi o lansa pe suprafaţa apei. De fiece dată cînd pietricica aluneca bine pe luciul oceanului, profesorul Grant se plesnea peste genunchi, exclamînd :

— Bravo, bătrîne Johnson ! Ia mai trage-i o dată !

Jimmy alergă într-un suflet la profesor şi, oprindu-se lîngă el, îi spuse, emoţionat :

— Bună ziua, mister Grant !

Profesorul Grant îl măsură pe Jimmy de la tocuri pînă la năsturaşul de pe şapcă şi răspunse:

— Tinere, cred că mă confunzi cu altcineva. Dacă-mi permiţi, eu sînt mister Johnson, specialist în produse lactate, şeful secţiei „de vaci" de pe această insulă. Îmi pare bine de cunoştinţă.

— Nu se poate ! exclamă cu disperare Jimmy. Vă bateţi, pur şi simplu, joc de mine. Sînteţi profesorul de geologie Grant.

Profesorul Grant rîse, încîntat.

— Că aş fi profesor, asta, dacă vrei, nu-i foarte departe de adevăr. Şi dacă undeva ar exista o universitate de ştiinţă a produselor lactate, apoi fii pe pace că profesor în creşterea vacilor aş fi fără îndoială eu. În ceea ce priveşte, însă, numele meu, apoi să-mi fie cu iertare. M-am născut Johnson şi Johnson sper să mor.

Jimmy îl apucă de mînecă.

— Vă implor ! bîigui el. Ajunge ! Dumneavoastră şi fiica dumneavoastră o să mă faceţi să-mi pierd minţile.

Profesorul Grant îşi ridică ochelarii pe frunte şi se plesni peste genunchi.

— Ah, amarnică fată ! Acum am priceput totul. Se pare că ea a şi reuşit să-ţi sucească capul şi să-ţi îndruge tot felul de baliverne. Ce mai muieruşcă e şi Roza asta a mea ! Dumneata însă, tinere, nu te necăji. Nu te descuraja. În ce mă priveşte, mie-mi placi. Sper să ne mai întîlnim. Dar pînă una, alta, la revedere. Mă aşteaptă vacile mele.

Jimmy privi în ochii profesorului Grant. În ei stăruia aceeaşi luminiţă stranie, ca şi-n ochii Helenei.

— Ceva nu-i în ordine aici, şopti Jimmy. În jurul meu se petrec nişte lucruri ciudate. Ciudate şi s-ar putea să fie chiar şi periculoase.

XVIII. EHRENDORF — CONSTRUCTORUL INSULEI

Primind dispoziţii scrise şi radiodifuzate din partea lui Matapall, cincisprezece secretari, opt sute de miliardari, o mie de regi de profesie şi nouă regi din născare, optzeci şi doi de preşedinţi, şase sute unsprezece profesori, trei sute de beletrişti, poeţi-constructivişti, compozitori şi cîntăreţi de operă, tot atîţia regizori de filme, de campioni de box şi de şah, de inventatori şi de vedete de estradă, fără să mai punem la socoteală nişte exemplare selecţionate de lachei, figuranţi de filme, operatori, detectivi, escroci, specialişti în întinerire şi alte multe sute de oameni cu diferite specialităţi mai puţin onorabile din sînul societăţii capitaliste, păstrînd o riguroasă conspiraţie, au pornit din toate punctele Statelor Unite spre insulă.

Mobilizarea aceasta improvizată a fost efectuată cu o uluitoare rapiditate şi cu maximum de eficienţă.

Un număr uriaş de transatlantici giganţi închiriaţi în diferite părţi ale lumii de către diferiţi oameni dispunînd de nelimitate sume de

bani, au încărcat de urgenţă toate cele trebuincioase şi au sosit pe insulă.

Peste o sută dintre cele mai bune aparate de zbor, de cele mai variate sisteme, mai grele şi mai uşoare decît aerul se îndreptau cu zumzăit metalic spre insulă, ca un roi de albine spre trandafirul abia înflorit, ce le făgăduieşte nectarul dulce şi un popas desfătător.

Tot numărul acesta enorm de oameni selecţionaţi, de maşini şi produse alese cu discernămînt, concentraţi în jurul insulei, era, fireşte, o fărîmă infimă din numărul total de oameni, maşini şi produse de pe suprafaţa pămîntului.

Iată de ce nimeni n-a băgat de seamă dispariţia lor.

Insula, fiind izolată, se găsea în afara rutelor maritime sau aeriene.

Matapall şi Ehrendorf, în compania lui Grant şi a Helenei, metamorfozaţi, şi a doctorului Schwarz, au sosit pe insulă în fruntea escadrei lor, care a transportat case, maşini, pepiniere, pe scurt, elementele esenţiale ale viitoarei culturi, menită să genereze viaţa pe noile continente ale pămîntului renăscut.

În primele zece ore, pe insulă au fost ridicate cele mai importante edificii : Palatul Centrului — reşedinţa lui Matapall, vila lui Ehrendorf — constructorul-şef al insulei, pepiniera de lachei, laboratorul central si cîteva cămine pentru specimene-model de muncitori din diferite ramuri ale industriei etc.

În linii mari, planul insulei era gata.

Ehrendorf, cu mîinile în buzunarele pantalonilor săi reiaţi, se plimba prin cabinetul său de

lucru și, scobindu-se în dinți cu un spin de porc-ghimpos, își striga la dictafon ideile geniale, care-i treceau prin cap. Un lacheu, fără să facă cel mai mic zgomot, înlocuia, ca un mare virtuoz, cilindrii din dictafon, expediindu-i pe cei imprimați lui Matapall.

Matapall, cu picioarele sprijinite de brațele fotoliului, urmărea mersul general al lucrărilor ce se desfășurau în fața lui, pe suprafața argintie a radioecranului.

Din cînd în cînd, își ducea la ureche pîlnia fonografului, care funcționa în camera de alături, și atunci auzea glasul sacadat, oarecum estompat al lui Ehrendorf, care enunța ceva cam în felul următor :

„A nu se pierde din vedere că numărul total al muncitorilor nu trebuie să depășească numărul total al gentlemenilor clasei conducătoare cu mai mult de cincizeci la sută. A se efectua un control riguros al stadiului de dezvoltare generală a muncitorilor. Cei excesiv evoluați să fie expulzați. Secretul mașinilor trebuie păstrat cu strășnicie. Armele de construcție veche pot fi, într-un număr limitat, împărțite pazei. Armele de construcție nouă pot fi eliberate, pe bază de chitanță, numai gentlemenilor. Pînă una, alta, a se evita fricțiuni cu muncitorii. A se acorda o atenție deosebită pepinierii de femei gravide, ținînd cont că viitorii prunci vor fi pionierii noii civilizații."

Matapall dădea din cînd în cînd din cap și-și făcea niște adnotări în agendă.

„Acest Ehrendorf nu-i de loc prost. Pariez pe o sută contra unu că o să construim o omenire

foarte drăguță, docilă, muncitoare, și care va pricinui mult mai puțină bătaie de cap decît cea actuală. Și fiindcă veni vorba, sînt teribil de mulțumit că peste cel mult trei săptămîni ea va fi pe veci acoperită de ape. Ducă-se !"

Palatul Centrului de pe insulă era o copie fidelă a Palatului Centrului din New York. Asta era marota lui Matapall.

De pe acum, la toate etajele Palatului, secretarii instalați în respectivele secretariate căpătau din timp în timp prin automate cafele și sandviciuri și umpleau de zor maldăre de hîrtie cu proiectele strict-secrete și calculele statistice efectuate de fiecare în parte în resortul lui.

Lachei dintre cei mai selecți, aduși de pe continent, erau așezați în fotolii tapisate cu catifea roșie și-și storceau tacticoși coșurile. Liftboii stăteau în fața lifturilor, în poziție de drepți.

Biroul de informații se grăbea să-și pună la punct aparatul de funcționari. Acolo, domnișoare roșcovane îmbrăcate auster, cu rochii butonate în năsturași mici pînă la urechi, completau niște cartonașe liliachii pentru gentlemeni și cartonașe roșii pentru muncitori, cu date personale dintre cele mai exacte și cu niște diagrame privind capacitatea lor de muncă. Anexîndu-le fotografiile și amprentele digitale, ele le clasau în sertare marcate fiecare cu cîte-o literă anume și acționate de niște tamburi rulanți.

Miliardarii, regii și președinții, sosiți pe insulă din toate localitățile Statelor Unite, se

instalau în locuințele ce răsăreau ca ciupercile după ploaie.

Fracurile lor tradiționale exhalau mirosul parfumurilor englezești, iar jobenele lor se detașau, cu luciul lor lăcuit, pe fundalul oceanului albastru, al cerului azuriu și pe verdele sărăcăcios al cactușilor, ce dispăreau treptat și ei, lăsînd loc caselor în plină construcție.

Pe terasele cafenelelor, sub umbrarele de pînză, regii filmului mîncau înghețată, iar regii șahului ședeau cufundați cu nasurile-n tablele cu pătrățele. Șarlatanii, fără haine, numai în veste, țăcăneau cu aplomb bilele de biliard sau jucau stos.

Bacurile acționate electric aduceau într-una materiale noi. Unul dintre ele se apropia de insulă cu o încărcătură de vaci.

Profesorul Grant stătea la debarcader împreună cu Helen, așteptîndu-și ferma de vaci de lapte. El spuse :

— Da, categoric, mie mi-a plăcut tînărul acela care m-a așteptat azi dimineață pe mal și mi-a cerut mîna ta, Roza. Draga mea, devii categoric o vampă, he-he-he.

Helen roși.

— E un tînăr foarte ciudat. Nu știu de ce îmi spunea Helen și se străduia să mă convingă cum că ne-am cunoaște.

— E-e, bolborosi profesorul Grant, ăsta e procedeul obișnuit al tuturor ștrengarilor. „Afinitate sufletească... parcă ne-am mai întîlnit undeva... fii a mea..." și altele de acest gen. După care dispar fără nici o remușcare, iar copilul este încredințat spre educare unor străini.

— Hei, tăicuțule, în ceea ce mă privește, n-avea nici o grijă. Cu mine nu-i merge !

— Mă rog... Nu spun nimic... Părerea mea e că, totuși, ar fi timpul să te măriți.

Helen bătu din picior.

— Cînd o să vreau, o să mă mărit. Așa că fii pe pace.

— A-a, de-asta n-am eu grijă. Oricine și-ar dori în casă o gospodină ca tine. Mai ales cînd i se dă ca zestre o fermă bună în Los Angeles și peste cinci sute de vaci.

Helen tăcu o clipă, apoi oftă.

— E un tînăr foarte ciudat. Pare ieșit din pepiniera de poeți a lui mister Matapal!. Cred că cu timpul o să-mi scrie în album și niște versuri.

Profesorul Grant își ridică ochelarii pe frunte și fluieră scurt.

— Așa-așa ! S-ar părea să tinerelul acesta a început să te preocupe. Dar iată că au sosit și vacile noastre.

XIX. TUBEROZE ȘI SMOCHINGURI

Primii pași ai lui Baptiste Linoll în rolul lui de tribun popular au fost de-a dreptul superbi.

Nu era el, Baptiste Linoll, omul care să nu stoarcă din neașteptata sa măreție maximum de glorie, de strălucire și de dolari.

Înainte de toate el închegă un guvern larg și bine ales, ocupînd personal postul de președinte și de ministru de finanțe.

Restul portofoliilor au fost împărțite între prieteni și cunoștințe. Astfel, de pildă, portofoliul internelor l-a primit Max, al treilea lacheu al lui mister Matapall, pe care patronul său nu-l luase pe insulă din cauză că mirosea veșnic a berbec. Ministerul muncii îl preluase Halifax (ceea ce, după părerea lui Baptiste, reprezenta o mișcare diplomatică de-o mare subtilitate, vizînd popularitatea printre muncitori). Portofoliul externelor fusese încredințat unui fost portar, care grație profesiunii sale vorbea mai multe limbi.

În afară de portofoliile vechi, Baptiste mai crease o groază de portofolii noi. De pildă, ministerul bontonului, ministerul tradițiilor, ministerul artelor frumoase, în frunte cu autorul celor mai populare foxtroturi, negrul Bambula. Astfel, împușca doi iepuri dintr-o dată : în primul rînd, artele frumoase ca atare, iar în al doilea rînd, un ministru-negru era un simbol al libertății minorităților naționale și cel puțin al altor zece libertăți.

Postul de ministru de război a fost ocupat de generalul-comandant, care chiar din prima zi a răsturnării situației jurase credință lui Baptiste și în acest chip scăpase de pușcărie și proces.

Baptiste Linoll a efectuat un control minuțios al finanțelor de stat. Situația nu era prea strălucită. O cantitate enormă de rezerve de aur dispăruse nu se știe unde, împreună cu miliardarii, proprietari ai marilor bănci, unde se găseau, conform constituției, depozitate aceste rezerve. Și totuși, pentru început, rămăseseră destule parale.

Lansînd o serie de comunicate-radio uluitoare : „Atențiune, atențiune, atențiune“, care anunțau populației globului pămîntesc căderea lui Matapall și numirea sa în postul de președinte al Consiliului de miniștri al guvernului provizoriu de lachei, Baptiste trimisese pe însărcinații săi în toate țările, pentru consolidarea noii orînduiri, și după aceea, în fine, se apucă foarte energic de problema smochingurilor.

O comisie compusă din patruzeci dintre cei mai buni croitori ai New York-ului, împărțită într-un număr corespunzător de secții și subsecții, dezbătu de „urgență“ problema înzestrării grabnice a întregii populații eliberate de sub jugul lui Matapall cu smochinguri.

De cîteva ori, Baptiste prezidase personal ședințele comisiei, lucru despre care au fost informate, la timpul oportun, toate țările care foloseau buletinele trustului presei.

Munca efectuată de către comisia celor patruzeci de croitori ai New York-ului era titanică. Toată stofa neagră existentă fu declarată vîndută guvernului provizoriu. Detașamente mobile de croitori, investiți cu mandate corespunzătoare, circulau cu camioane prin New York-ul și prin constrîngere „revoluționară“ luau măsura tuturor bărbaților, de la optsprezece la douăzeci și patru de ani inclusiv.

Femeilor și copiilor li se distribuiau în schimb, complet gratuit, buchete de heliotrop și banane.

Lui Baptiste Linoll i se prezentau zilnic rapoarte asupra desfăşurării campaniei pentru smochinguri.

E foarte caracteristic de notat că pe marginea unui astfel de raport, în care era consemnat refuzul unui indian din Patagonia de Sud de a-şi pune smochingul, Baptiste Linoll scrisese, cu propria-i mînă, cîteva rînduri, reproduse în ediţia de la ora patru a trustului presei.

Acele rînduri sunau în felul următor :

„În atenţia tuturor ! Nu pot să nu declar că infama purtare a indianului îmi provoacă o sinceră durere, cauzată de extrema inconştienţă a susmenţionatului cetăţean. Vreau să sper că el se va răzgîndi. Smochingul face pe om. Îl înnobilează, îi dă eleganţă. Dacă indianul are cumva tenul plin de coşuri, să şi le scoată. Un fiu liber al Statelor Unite libere trebuie să aibă un smoching şi să nu aibă coşuri.

Baptiste Linoll. Conducător."

În răgazul pe care i-l dădeau problemele de stat, Baptiste se plimba prin oraş, stînd în picioare într-o maşină deschisă. În urma lui venea o cuşcă confortabil mobilată, în mijlocul căreia, într-un fotoliu rulant, şedea al şaselea secretar al lui Matapall. Bătrînul, care nu mai pricepea nimic din ceea ce se petrecea în jurul lui, zîmbea blajin trecătorilor şi dădea din capul lui boccelit, ce amintea o floare de păpădie.

În spatele cuştii, călare pe un cal, adus special în acest scop dintr-un stat sudic îndepărtat, venea generalul-comandant, legat bine de şa pentru mai multă siguranţă. El ţinea sus sabia scoasă din teacă şi penele de pe chivăra lui fluturau războinic.

Alaiul se oprea pe la răscrucile celor mai animate străzi, şi Baptiste, ţinîndu-se cu mîna stîngă de şapca şoferului, iar cealaltă întinzînd-o deasupra gloatei de gură-cască, striga :

— Cetăţeni ! Îl aveţi în faţa voastră pe unul din tigrii lui Matapall. Ceilalţi tigri se găsesc de asemenea în mîinile mele, şi vă vor fi înfăţişaţi la timpul oportun. Vreţi capul lui ? Perfect. I-l putem tăia în orice clipă şi mi-l pot pune la butoniera smochingului, în chip de crizantemă. Dar, înainte de orice, noi trebuie să fim cu toţii de strajă dreptăţii şi legii. Acest individ abject trebuie să compară întîi-şi-întîi în faţa tribunalului de lachei, iar acest tribunal de lachei, cu concursul tuturor doritorilor din marea masă a publicului, să-i dea o sentinţă aspră acestui simbol viu al vechiului regim !

Mulţimea de gură-cască striga „ura". Modistele aruncau în maşina lui Baptiste tuberoze şi bileţele sentimentale, pe care acesta le trecea cu rafinament şi graţie secretarilor săi, după ce, în prealabil, le apăsa o clipă de plastronul cămăşii sale. Băieţii scoteau limba la cel de-al şaselea secretar. Cel de-al şaselea secretar îi ameninţa furios cu lingura sa emailată, albastră, molfăind :

— Nu mai avem posturi vacante. Nici pensii nu mai sînt. Nimic nu mai este. Audienţa s-a terminat. Gata, plecaţi !

Tîrziu, mult după miezul nopţii, Baptiste Linoll nu dormea încă.

El îşi fuma graţios ţigara egipteană, extrem de lungă, din stocul lui Matapall, şi-i dicta stenografei nişte note, care a doua zi aveau să apară în ziare.

„Brună cu pălărie verde, care într-una din zilele acestea mi-ai aruncat în maşină o tuberoză. Mă interesezi în cel mai înalt grad. Lasă prejudecăţile. Cu mine vei cunoaşte fericirea. Noi, conducătorii, ştim să iubim."

Şi multe alte note redactate în acelaşi stil.

Aşa trăia şi muncea Baptiste Linoll, primul tribun şi conducător al lacheilor răsculaţi. Amănunte pot fi luate din colecţia ediţiilor trustului presei din acel an, dacă acele colecţii au scăpat din cataclismul care, în fond, face obiectul acestui roman.

Acum însă, după ce mi-am adus prinosul meu istoriei, aş vrea să spun cîteva cuvinte despre Wan, care, în sfîrşit, a dat de urma profesorului Grant, mulţumită taxiului cu pricina care trecuse din întîmplare pe lîngă el.

Wan sări în acel taxi, dădu jos din el pe un gentlemen foarte bătrîn, care mai mult ca sigur se ducea la masaj, şi-i porunci şoferului să-l ducă oriunde o fi, dar cît mai departe şi cît mai repede cu putinţă.

Curînd, la o măsuţă într-o tavernă mică şi destul de dubioasă, şoferul flecar i-a povestit lui Wan în cele mai mici detalii că un gentlemen în vîrstă, cu ochelari fumurii pe nas, însoţit de-o persoană tînără şi nostimă, l-a tocmit într-adevăr pe la gara New-Lincoln în ziua de 11, în jurul orei trei după-amiază, spunîndu-i să-l ducă la Palatul Centrului. În faţa Palatului Centrului, gentlemenul, care într-adevăr avea la subsuoară un pachet cam ciudat, i-a plătit cinstit doi dolari, după care a intrat împreună cu doamna care-l însoţea în Palat. Asta era tot ce-a putut şoferul să-i comunice lui Wan în schimbul băuturii ce i-a fost oferită.

Dar era suficient.

Fără să mai piardă nici o clipă, Wan o porni pe urmele care, fără să fie prea proaspete, erau totuşi sigure.

XX. VERTIGINOASA CARIERĂ A LUI WAN

Peytch parcursese cu multă răbdare toate ziarele trustului presei din ziua aceea şi, ieşind cu greu din grămada de ziare, îşi umplu pipa.

— Destul, spuse, dînd drumul primului rotocol de fum. E indiscutabil că am făcut o mare prostie. Trebuia, pur şi simplu, să-l iau de guler pe acest tînăr elegant şi să-l azvîrl afară din Palatul Centrului cu smochingurile şi cu tuberozele lui cu tot. Am scăpat momentul şi asta constituie marea mea greşeală. Dar cum totul s-a petrecut atît de neaşteptat, mărturisesc că, o clipă, mi-am pierdut prezenţa de spirit. Cred şi eu! Eram deprins să văd în faţa mea un duşman anume, pe Matapall, regele re-

gilor și cel mai mare ticălos de pe suprafața pămîntului. Lucrul era foarte limpede. Or tînărul acela impetuos, cu funda lui mare, roz, de pe piept, m-a descumpănit. Oricum, ar fi totuși greu de negat că el, și nu altcineva, a fost acela care l-a răsturnat pe Matapall, dacă, nu cumva, aici, s-o fi petrecut... ceva...

Peytch se opri îngîndurat în mijlocul încăperii și slobozi cel de-al doilea rotocol de fum.

— Dacă nu cumva s-o fi petrecut... ceva... total imprevizibil...

Peytch slobozi zorit al treilea rotocol, apoi un al patrulea, al cincilea, al șaselea, și cu multă dibăcie le străpunse pe toate cu degetul arătător.

— Dar dacă Matapall și miliardarii lui, pur și simplu, au întins-o într-o bună zi din Palatul Centrului nu se știe încotro, și elegantul Baptiste Linoll a devenit astfel, printr-un joc al hazardului, cîrmuitorul ? Unde, însă, ar fi putut să dispară Matapall ? Și esențial ar fi de aflat motivul plecării ? Aceasta-i întrebarea !

Peytch avea senzația netă că ceva nu-i în regulă. Nu dispunea de nici un indiciu în privința asta și cu toate acestea simțea o certitudine de nezdruncinat a justeții presupunerilor sale.

— Pariez cu capul contra salariului pe-o săptămînă că se pregătesc niște evenimente complite... Pe de altă parte, socotesc că reformele lui Baptiste Linoll încep să capete un caracter de-a dreptul catastrofal. Atîta timp cît lucrurile se mărgineau la niște smochinguri, se mai putea tolera, dar se pare că Baptiste a cooptat

în cabinetul său un număr restrîns — dar oameni aleși pe sprînceană, de industriași și bancheri, care au și început să întoarcă cîrma îndărăt. Înarmările nu scad. Într-una din aceste zile s-a trecut la construirea a încă patruzeci de supercuirasate. Nici pomeneală de libertăți politice. Destul ! E timpul să-i venim de hac lui Baptiste Linoll și asta înainte ca noii regi-ai-regilor să ni se urce iar în cap.

Cu aceste cuvinte, Peytch își puse șapca și ieși în stradă.

În seara aceleiași zile, Halifax, ministrul muncii, îi spuse lui Baptiste :

— Sînt tulburări la periferii. Peytch face o propagandă turbată împotriva cabinetului nostru.

Baptiste rămase nedumerit.

— Ciudat ! I s-a oferit doar un smoching foarte bun, căptușit cu mătase. Lui și celorlalți tovarăși din comitetul de grevă. Nu pricep ce-o mai fi vrînd.

Halifax se încruntă.

— Cetățene Baptiste ! După informațiile pe care le deținem de la diferite agenturi, muncitorii din industria grea se pregătesc să prezinte guvernului noi revendicări în problemele : dezarmării, reducerii zilei de muncă la opt ore și drepturilor politice.

— Asta-i bună ! exclamă Baptiste. Niște secături, asta sînt muncitorii dumitale din industria grea, s-o știi de la mine... Te rog să le-o transmiți din partea mea... Eu, precum se știe, am subliniat de cîte ori am avut ocazia, că acum

avem un regim de-o libertate deplină. Deci, dacă vor să lucreze numai opt ore pe zi — n-au decît!

— Da, dar patronii îi concediază.

— Asta-i treaba patronilor. Eu nu pot să îngrădesc o libertate pe socoteala alteia. Sînt un om drept. Iar în ce privește dezarmarea, e și asta o problemă a lor, strict particulară. Sînt liberi să se dezarmeze. Iar noi o să ne înarmăm, și-apoi, m-am cam plictisit de veșnicele pretenții ale lui Peytch.

— Bine, dar...

— Mi se pare mie, sau mă contrazici ? Încep să cred că ești de partea lor.

— He-he-he, ripostă Halifax, ploconindu-se în fața lui Baptiste. Sînt prea încîntat de salariul meu ca să fiu de partea acestor haimanale. Aș vrea numai să vă atrag atenția că trebuie, și cît mai repede cu putință, să i se vină de hac lui Peytch. E un om teribil de periculos. Vă rog însă mă credeți. Sînt convins că Matapall a fugit, de fapt, de frica lui.

Baptiste păli.

— Nu mai spune! Cine și-ar fi putut închipui una ca asta ! Părea un băiat atît de bun... ba aș spune chiar înduioșător... Ți-amintești dumneata cum mi-a întins mîna în fața unei mulțimi de-un milion de oameni, în ziua aceea memorabilă cînd am devenit conducător ?

— A, nu. Vă înșelați. Peytch e dușmanul dumneavoastră cel mai periculos. El e sprijinit de forțele armate internaționaliste.

Baptiste, alarmat, își agită mîinile.

— Ascultă !... Poate e cazul... Cum să-ți spun... Să plecăm ?

Dar deodată, dîndu-și seama de enormitatea celor spuse, strigă :

— Adică, ce tot îndrug eu aici ?... Nu te supăra... Cine e, în fond, acest Peytch și cine sînt eu ? E o absurditate ! Pe mine, întregul popor mă ține în brațe. Eu am înfăptuit mărețul act al eliberării poporului din mrejele lui Matapall... Eu l-am făcut pe fiecare cetățean cu cîte-un smoching ! Eu le-am împărțit doamnelor buchete de heliotrop și copiilor banane. În sfîrșit, eu sînt acela care am introdus legea majorării bacșișurilor. Da, da, Peytch o să fie desființat. Chiar mîine dimineață o să dezbatem această problemă în ședința consiliului de miniștri. Acum însă, pleacă. Am de dictat cîteva articole strict-secrete pentru trustul ziarelor.

Ședința consiliului de miniștri era în toi. Baptiste agita clopoțelul și cu mîna stîngă întinsă înainte (ăsta era gestul lui istoric) perora :

— Eu l-am desființat pe Matapall, eu îl voi desființa și pe Peytch. Chiar acum s-au primit niște informații cum că acest ticălos a plecat astă-noapte nu se știe încotro. Cum s-ar spune, el intenționează să mă concedieze. Dar, vă jur pe capul celui de-al șaselea secretar că așa ceva nu-i va reuși. Voi opri traficul pe toate căile ferate și aeriene. Am să închid granițele. La nevoie voi înființa un minister nou, însărcinat cu problema căutării lui Peytch, avînd în frunte pe cel mai talentat detectiv, și tot o să dau de urma lui !

Baptiste trînti clopoţelul pe masă şi, furios, se încruntă. Cabinetul lacheilor încremeni, zguduit.

În minutul acela de tăcere plină de respect, ce a urmat cuvintelor lui Baptiste, în sala de şedinţe îşi făcu apariţia Wan. El adulmecă aerul şi, preocupat, spuse :

— Materialul pe care l-am primit din partea biroului de informaţii s-a dovedit a fi foarte important. Judecînd după toate datele, el e acum acolo unde e şi Matapall.

— Eşti sigur, tinere ? întrebă sever Baptiste. Te-aş ruga să nu uiţi că spusele dumitale au o importanţă capitală.

— Cum să n-aibă o importanţă capitală ! strigă Wan. De asta depinde nu numai reputaţia mea, ci şi reputaţia...

— Puţin zis reputaţie ! îi luă vorba cu înflăcărare Baptiste. Puţin zis — reputaţie. De asta depinde fericirea întregului nostru popor.

— S-ar putea să aveţi dreptate, numai că asta nu schimbă cu nimic situaţia. El trebuie căutat acolo unde e acum Matapall.

— Din ce-ai dedus asta ?

— Din ce ? Foarte simplu : el învîrtea un soi de afaceri cu Matapall.

Baptiste se aprinse.

— Aţi văzut, domnilor ! Vă spuneam eu ! Acum totul e clar şi deslușit : el vrea să încheie o alianţă cu Matapall împotriva mea. Trebuie găsit cu orice preţ, pînă nu e prea tîrziu.

— Foarte exact, întări Wan. Momentan nu e încă tîrziu, dar în curînd ar putea să fie prea tîrziu. Numai că o să-l găsesc eu, viu sau mort, înainte de a apuca să facă prea mult tapaj. Şi asta v-o jur pe reputaţia mea fără de prihană !

Baptiste lăcrimă. El îi întinse mîna lui Wan şi, într-un sughiţ de plîns, rosti :

— Eşti un tînăr nobil şi bun patriot. Îţi acord toată încrederea mea. Acţionează. Carnetul meu de cecuri îţi stă la dispoziţie. Începînd de azi te numesc ministrul investigaţiilor, dacă n-ai nimic împotrivă.

— Eu ? Împotrivă ? Doamne fereşte ! Sînt foarte măgulit, cu atît mai mult cu cît în problema asta nu primează atît interesul meu personal, cît...

— Cît patria ? Nu-i aşa ? Fiţi atenţi, domnilor, cît de nobil e acest tînăr, pe care vi-l dau drept exemplu. Iartă-mă, cum te cheamă ? Într-o clipă o să fie gata mandatul dumitale ministerial. Ia loc. Vrei cumva nişte curcan cu castane ?

— Mersi, răspunse Wan. Puţin curcan n-o să refuz. Numele meu e Wan.

În timp ce lui Wan i se pregătea mandatul şi se redacta decizia de numire în postul de ministru, acesta mînca curcan cu castane.

— Te felicit pentru numirea dumitale într-o funcţie de demnitar, declară, emoţionat, Baptiste. Îţi înmînez diploma şi un cec de o sută de mii de dolari. Caută-l bine pe nemernicul acela, cu toate că sînt conştient că n-o să fie o treabă uşoară.

— Cu atîta bănet ! exclamă Wan. E un fleac ! Înfăţişarea lui prea bate la ochi ! Numai favo-

riţii şi ochelarii lui fumurii fac toţi banii. Dar fiica, lui nu găsiţi că şi ea constituie un semn distinctiv grozav ? Ehe-e ! Ei, trebuie să plec. Şi vreau să cred că am să fiu în stare să-mi apăr bunul meu nume.

Wan schiţă cu mîna un semn de adio.

— O clipă... O clipă... bîigui Baptiste. Favoriţii... Ochelarii fumurii... Fiica... Dar în fond, dumneata pe cine vrei să cauţi ?

— Pe cine ? Cred că e limpede ca bună ziua. Pe profesorul Grant, pe care...

— Ticălosule ! Şi ţi-ai permis să dai buzna într-o şedinţă a consiliului de miniştri ! Noi îl căutăm pe Peytch !

— A-a, în cazul acesta drumurile noastre se despart, spuse cu tristeţe Wan.

— Afară ! Afară ! Afară ! strigă Baptiste în falset. Te dau afară din funcţia de ministru al investigaţiilor. Eşti un escroc. Dă-mi înapoi carnetul de cecuri ! Să-ţi achiţi porţia de curcan ! Peste tot trădare ! Peste tot perfidie ! Daţi-l afară !

Baptiste se prăbuşi în braţele lacheilor.

Aruncat pe scări de la etajul al şaisprezecelea şi pomenindu-se în Times-square, Wan se ridică în picioare, îşi frecă partea corpului vătămată în cădere, şi porni şontîc-şontîc spre Piaţa Columb.

— Pur şi simplu, n-am noroc, îşi spuse el. Aşa cum merg lucrurile, nu dau doi bani pe reputaţa mea. În orice caz, va trebui să mă duc la şef şi să-i raportez care e stadiul investigaţiilor. Cred că mă va ajuta cu cîteva sfaturi

utile. Ehei, nu e deloc o bagatelă să fii agent al unei instituţii atît de agitate !

Al cărei instituţii, anume ? Cititorii o vor afla, la timpul oportun.

Dar pînă atunci : răbdare şi iar răbdare !

XXI. UN ANUME X

În următoarele două zile, Jimmy nu s-a mai întîlnit nici cu Helen, nici cu profesorul.

Pe insulă soseau mereu alte nave. Se ridicau construcţii pe tot întinsul insulei. Au apărut şi ziare, şi cinematografe şi automate telefonice. Seara, străzile erau luminate de felinare.

După toate aparenţele, insula era scrupulos păzită împotriva unei eventuale invazii străine. Astfel, de pildă, un mic avion transatlantic, suferind o pană în timpul zborului, a fost dus de curenţi în direcţia insulei, unde a încercat să aterizeze. Dar imediat de pe acoperişul Palatului Centrului o rază lungă, violetă alunecă pe cerul noros aidoma unui ac de ceasornic, pînă atinse avionul, care într-o clipă luă foc, ca un fluture într-un felinar cu arc dintr-o grădină de vară, şi, carbonizat, se risipi în secunda următoare în pulbere neagră deasupra oceanului.

Trăgînd cu urechea la cele discutate în stradă, Jimmy pricepu că pe insulă au dreptul să rămînă numai cei ce deţin permise speciale de „locuitori permanenţi". În ceea ce îi priveşte pe

muncitorii care au lucrat la construcţii, aceştia, imediat după terminarea lucrului, vor fi transportaţi înapoi pe continent.

Dealtfel, pe insulă s-a şi construit tot ce era de construit. Liberă n-a rămas decît o fîşie îngustă de-a lungul ţărmului, care servea pentru plimbări şi drept debarcader pentru bacuri. Tot aici erau şi punctele de control, unde se înregistrau permisele permanente ale noilor sosiţi şi actele provizorii ale muncitorilor.

Cu toate că Jimmy avea o înfăţişare destul de comună, de tînăr american obişnuit, care nu putea trezi bănuieli, totuşi prefera să stea ziua în peşteră, unde îşi ascunsese şi barca.

Cîteodată, însă, ieşea să facă şi cîte-o plimbare pe insulă. Atunci intra în discuţii diplomatice cu muncitorii şi în felul acesta îşi lămurea multe probleme importante.

Astfel, află că insula este administrată de-un gentlemen pe care aproape nimeni nu l-a văzut vreodată. Acest gentlemen locuieşte într-un palat în centrul insulei. Insula îşi are poliţia ei secretă, miniştrii ei, laboratoarele ei ştiinţifice, pepiniere-model, biblioteci, studiouri cinematografice, un cazino şi un Sporting-Palace. Alimentele pentru populaţia insulei se aduc în cantităţi uriaşe pe nişte nave-frigorifice. Totodată, pe insulă există aproape tot ce are globul terestru în materie de oameni iluştri, începînd cu regele oţelului şi terminînd cu campionul de box. Insula îşi are legile ei, regulile ei şi chiar tradiţii proprii. Există şi o etică a ei. Există şi mai multe clase sociale, numai că

cea a capitaliştilor nu e cu mult mai puţin numeroasă decît clasa celor ce muncesc.

Era greu să fi putut afla mai multe de la nişte muncitori, dar Jimmy nu voia să rişte să intre în vorbă cu gentlemenii.

Se decise deci să aştepte desfăşurarea evenimentelor ulterioare, în măsură să facă lumină în povestea plină de mistere a acestei insule.

A treia zi pe înserate, Jimmy ieşi pentru o scurtă plimbare pe ţărm şi o întîlni pe Helen. Ea mergea îngîndurată, cu ochii plecaţi, iar părul ei, luminat din spate de apusul soarelui, părea o flacără învolburată, roşie-aurie.

Jimmy se hotărî să schimbe tactica. Se apropie de Helen şi-i spuse :

— Bună ziua, miss Roza. Dacă nu vă deranjează, îmi permiteţi să vă acompaniez ?

— A-a, dumneata ? exclamă Helen. Ca să vezi, a fost suficient să mă gîndesc o clipă la dumneata, că iată-te, ai şi apărut. Sper că azi n-ai să-mi mai spui Helen ?

Jimmy izbucni în rîs.

— Helen ? Nu. M-am convins că era o greşeală.

Helen îl privi galeş.

— Asta-i bună ! Se pare că acea Helen a dumitale îmi semăna al naibii ?

— Al naibii. Da. Şi totuşi sînt sigur că nu chiar în toate. De pildă, Helen avea deasupra cotului stîng o aluniţă...

Helen îşi suflecă mîneca stîngă şi-şi examină, curioasă, cotul.

Roşi toată.

— Foarte curios, murmură ea, închipuie-ți că și eu am o aluniță deasupra cotului stîng.

— Numai că, alunița ei era de un vișiniu-gingaș și de o rară frumusețe, preciză Jimmy.

— Și a mea... e de culoare vișinie... și după părerea mea e... destul de frumoasă... spuse Helen.

— În cazul acesta, miss Roza, înseamnă că între dumneata și Helen există afinitate sufletească...

Auzind de „afinitate sufletească", Helen sări ca arsă.

— Cum îți permiți să spui unei fete asemenea vorbe ?... Tata mi-a spus că așa începe, cu „afinitate sufletească", și pe urmă nu-ți mai rămîne decît să-ți dai odrasla la Casa copilului. Pentru nimic în lume !

Jimmy rîse.

— Bine-bine, dar nu văd legătura...

— Vrei o legătură ? întrebă ea sec. Nu ți-e de ajuns că o fată tînără, cumsecade, îi permite unui tînăr s-o acompanieze în timp ce se plimbă ? O, tata avea dreptate cînd îmi spunea să fiu cu ochii în patru cînd e vorba de bărbați. Pleacă, ești un seducător !

— Eu, seducător ? exclamă Jimmy. Ești fermecătoare, Roza, dar cum poți spune una ca asta ? Nu sînt decît un biet fiu de arhitect.

— Și eu care te credeam ieșit din pepiniera de poeți.

— Din pepinieră ?

— Ei, da, din pepinieră. Dar dumneata ce, ești căzut din lună ? Pe insula lui Matapall orice om face parte dintr-una din pepinierele împărțite pe profesiuni.

— Pepinierele profesionale ale lui mister Matapall ? Jimmy rămase împietrit. Cum, insula asta îi aparține lui Matapall ? Regele regilor și stăpînul Statelor Unite ?

— St-t ! șopti Helen. Se pare că ți-am spus mai multe decît trebuia. Te credeam un gentlemen și ca atare la curent cu toate acestea. Și cînd colo, ești un simplu muncitor.

— Muncitor... Gentlemen... murmură Jimmy. Încep să deslușesc cîte ceva... Dacă aici și-a băgat coada Matapall, înseamnă că problema e foarte gravă. Ascultă Roza, dar în fond, ce face tatăl dumitale aici, pe insulă ?

— Tata conduce ferma de lapte care se află sub îndrumarea directă a doctorului Schwarz.

— Doctorul Schwarz ? Foarte amuzant. Dar dumneata știi cine este doctorul Schwarz ? Doctorul Schwarz este un om de știință, o personalitate cu faimă mondială.

— Tot ce se poate. Pe noi, cei din Los Angeles, ne pasionau mai mult regii cinematografiei. Și-n afară de asta, tata nu era abonat la ziare.

Jimmy fluieră scurt.

— Bine. Eu știu să tac.

El o privi insistent în ochi. Nu, era cu neputință să se fi înșelat. Putea cineva în lumea asta să mai aibă asemenea ochi de-un albastru-închis, cu pupilele ca niște pete de cerneală, întunecate seara, de un bleu-deschis dimineața

și aurii în soare? Cert, asta era Helen, care pur și simplu a uitat că e Helen.

— Roza, spuse Jimmy, pentru ca să mă conving definitiv de asemănarea dumitale cu Helen ar trebui să-mi mai arăți o dată alunița dumitale.

Helen își acoperi jumătate din obraz cu vîrful șorțului și izbucni într-un hohot de rîs.

— Ești un seducător foarte experimentat! Să știi că ești un om periculos! Nu, nu. Eu n-am uitat sfaturile tatii.

— Te rog, Roza.

Helen își suflecă, sfioasă, mîneca și cu o cochetărie cam ostentativă își duse cotul pînă aproape de nasul lui Jimmy. Jimmy, văzînd alunița, se aplecă s-o sărute, dar Helen își trase repede cotul.

— Țț-ț! îi spuse ea. Mai pune-ți pofta-n cui! La revedere! E timpul să plec. Dacă doctorul Schwarz ar afla că m-am plimbat cu un tînăr necunoscut, foc s-ar face.

Helen se îndepărtă. Dar după vreo zece pași, se întoarse și adăugă:

— Te-am visat astă-noapte. Se făcea că schiam împreună. La revedere.

Helen își acoperi fața cu mîinile și-o luă la fugă.

Jimmy o urmări lung cu privirea, pînă ce o văzu urcînd scările care duceau de pe țărm în oraș.

„Deci, asta e", reflectă Jimmy.

În urma întîlnirii cu Helen, Jimmy ajunsese la concluzia că în jurul lui se petrec niște evenimente de o extremă gravitate, misterioase, ieșite cu totul din comun și strîns legate între ele.

Faptul că Helen e Helen, iar profesorul — profesor, evident nu mai constituia pentru Jimmy nici cea mai mică îndoială. Pentru o coincidență, totul era prea frapant, iar pentru o simplă mistificare totul era prea costisitor, deoarece o glumă care a costat construirea unui oraș înceta să mai fie o glumă.

XXII. CINE ESTE WAN?

Jimmy raționa cam în felul următor:

Helen și Grant au dispărut de la ferma lor. Asta este un fapt. El, Jimmy primise un bilet alarmant de la Helen cu rugămintea să vină de urgență pe insulă. E și acesta un fapt. Jimmy s-a executat. Pe insulă, el a întîlnit-o pe Helen. Un fapt. Numai că Helen a declarat că ea nu e fiica profesorului, ci a unui fermier din Los Angeles, Roza, și că-l vede pe Jimmy pentru prima oară în viață. Fapt. În afară de toate acestea, apariția peste noapte pe o insulă nelocuită a unui întreg oraș, a cărui construcție se ridică la sute de miliarde. E și ăsta un fapt.

Deci există șase fapte în afară de orice dubiu, cu condiția existenței, firește, a celui de-al șaptelea fapt, și anume că Jimmy nu visează și nici nu și-a pierdut mințile.

Cinci din cele șase fapte erau clare. Un fapt însă, și anume că Helen nu-l recunoștea pe

Jimmy și-și spunea Roza, era inexplicabil. Dar tocmai acest fapt încurca explicația celorlalte.

În consecință, exista un X care avea interesul ca aceste fapte să fie inexplicabile.

Atunci, cine este misteriosul X ?

Răspunsul era simplu : Matapall sau profesorul Schwarz, hipnotizator și psihiatru de renume mondial, de care Jimmy auzise încă din copilărie.

Adică, și mai precis — și unul și altul.

„Acum se poate acționa", conchise Jimmy.

În noaptea aceea, Jimmy adormi greu și foarte tîrziu. Orașul însă era viu luminat, cînta muzica, se auzea zgomotul motoarelor și uruitul macaralelor. Oceanul clipocea liniștit scăldînd țărmul insulei, pe care se petreceau niște lucruri inexplicabile.

Iată-ne ajunși la momentul psihologic, cînd e nevoie să se explice, în sfîrșit, cititorului cine este Wan și ce rol joacă acest tînăr misterios în roman.

Tot frecîndu-și genunchiul lovit, Wan ajunse la a 10-a Avenue și intră pe poarta unei instituții anumite, bine cunoscute întregii populații cît-de-cît știutoare de carte.

Wan urcă la etajul 18 și, traversînd un culoar lung, bătu la ușa șefului său.

— Allo. Intră.

Wan a intrat. Într-un birou de lucru foarte auster, la o masă-pupitru înaltă, ședea un om matur, ras, uscățiv ; fuma pipă. Alături de el pe un scaun era aruncată o vioară. Ochii lui cu reflexe oțelii alunecară o clipă nepăsători pe chipul lui Wan și-apoi reveniră spre un articol din ziar, încercuit cu creion albastru.

— Ia loc, Wan, spuse el. Nu-mi spune nimic. Știu tot. Ai suferit eșecuri pe toate fronturile. Profesorul a dispărut fără urmă, cu toate că dumneata ai făcut de două ori drumul pînă la New-Lincoln.

Wan îl cunoștea prea bine pe marele său patron și dascăl ca să se mai mire.

— Din păcate, continuă gentlemenul cu pipă, în clipa de față mi-e cu neputință să mă ocup personal de profesorul Grant. Acum sînt ocupat cu demascarea ticălosului de Murphy, care și-a deschis zilele acestea o filială la Boston.

— Nu mai spuneți !

— Închipuie-ți. Dealtfel, era și de așteptat, după capcanele pe care i le-am întins în Mexic. Dar e ceva care mă neliniștește, prietene Wan...

— Ce anume ?

— Hm.

Ochii uscățivului gentlemen s-aprinseră pentru o clipă. Fără grabă, își scutură pipa, lovind-o de tocul pantofului, și apoi execută la vioară Serenada lui Bramhs.

— Iată ce mă neliniștește. Dacă n-o să punem mîna pe profesorul Grant la timp și el o să apuce să facă zarvă, înseamnă că o să scăpăm din mîini principala noastră armă împotriva nemernicului Murphy. Mă înțelegi ?

Wan înlemni.

— Asta ar putea să compromită întreaga acțiune.

— E foarte posibil, încuviință îngîndurat patronul și continuă cu un zîmbet hîtru : Asta, evident, numai în cazul că eu n-o să apuc să-l fac inofensiv înainte ca profesorul să-și dea drumul la gură.

Lui Wan i-a fost dat să se minuneze o dată în plus de forța deducțiilor acestui om încărunțit, slab și înalt, cu o figură severă, nervoasă, cu un nas pronunțat acvilin, voluntar.

— Prevăd că te vor descumpăni concluziile mele, și cu toate acestea am să-ți spun că trebuie să pleci neîntîrziat la New-Lincoln și să controlezi amănunțit totul în odaia lui Jimmy Sterling, dispărut și el fără veste. Sînt convins că tocmai acolo se află cheia problemei. Nu neglija nimic, căci orice fleac poate avea o importanță capitală. În caz de ceva, telegrafiază-mi. Ei, cum ți-a plăcut funcția de ministru ?

— Păi... și pe... asta... o știți ?

— Ba bine că nu ! Șeful bătu cu degetele peste teancul de ziare de seară ale trustului presei și-apoi căzu pe gînduri.

Wan înțelese că audiența a luat sfîrșit. Ieși în stradă și se îndreptă spre gară.

Acum, după cele spuse de dascălul său, era mai mult ca sigur că reputația lui o să fie restabilită.

Rămas singur, patronul execută la vioară o nocturnă veche de Rahmaninov și-apoi spuse :

— Bun băiat Wan ăsta, dar are un mare minus — e teribil de distrat. Și-acum poftim de te ocupă și de minusul ăsta.

Reține, te rog, cititorule : *un minus*. Subliniez.

Wan trecu cu bicicleta val-vîrtej pe lîngă barul „Felinarul șchiop“ și se opri în fața casei arhitectului. Casa era ferecată, cu ușile și ferestrele bătute în scînduri.

„Ce dracu o mai fi și asta !“ își spuse Wan.

Tocmai atunci trecea pe-acolo un negru localnic. Wan îl strigă și, băgîndu-i în mîna neagră un dolar nou-nouț de argint, îl întrebă :

— Ia spune-mi, drăguță, de ce e ferecată casa arhitectului ?

Negru își dezveli dinții albi :

— Cum, *massa* nu știe nimic ? De cînd a dispărut Jimmy, arhitectul a dat în darul beției, și acum a fost trimis pentru tratament la San-Francisco. În ceea ce-o privește pe mătușa Polly, menajera, d-apoi ea, după dispariția profesorului Grant, s-a măritat cu Swan, grădinarul, și în momentul de față amîndoi sînt în voiaj de nuntă cu dirijabilul „Polihymnia“. Chiar așa ! Pe o distanță de cel puțin douăzeci și cinci de mile nu-i om să nu știe.

— Cu atît mai bine, i-a răspuns Wan. Ți-ai cîștigat cinstit suta de cenți. Poți să te duci să-i bei la bătrînul Bobes. Du-te.

Negrul se îndreptă spre „Felinarul șchiop“, iar Wan sări gardul grădinii arhitectului și se tîrî ca un șarpe prin iarba înaltă și udă, spre casă.

Să pătrundă prin fereastră în odaia lui Jimmy nu reprezenta pentru Wan nici o greutate. De altfel, meseria lui consta în arta de-a intra în casele locuite pe fereastră.

Aplicînd cît mai riguros procedeele dascălului său, Wan percheziționă toată odaia, pînă în cele mai mici detalii. Nimic nu i-a scăpat. Dar n-a dat de nici un indiciu. Wan se și pregătea să plece, resemnîndu-se cu gîndul de a rămîne cu reputația compromisă, cînd deodată atenția îi fu atrasă de un atlas de geografie deschis și uitat pe masă.

Wan își aminti pe loc de hărțile emisferelor din biroul profesorului Grant și se aplecă deasupra atlasului. Acesta era deschis la planșa Oceanului Atlantic. Wan scoase din buzunar lupa și o plimbă pe deasupra hărții.

Un strigăt de bucurie scăpă din pieptul lui.

O insulă singuratică, minusculă, la vest de Capetown, era însemnată cu o cruciuliță.

Wan rupse foaia din atlas, o împături, o puse cu grijă în portofelul său și, fluierînd un marș, ieși pe geam afară.

Cinci minute mai tîrziu el telegrafia patronului :

„Găsit urmă. Zbor spre Capetown. Reputația va fi salvată. Expediați 5. 000. Wan.“

XXIII. VOI FI SCURT : AFARĂ CU VOI !

Într-o bună zi, Baptiste i-a spus lui Halifax :

— Prietene, cred că ar fi timpul să ne consolidăm situația. Am făcut tot ce-am putut ca să cîștig bunăvoința poporului, și am cîștigat-o. Muncitorii însă... sînt muncitori... De fapt, nu pricep ce vor ei, în fond ? Smochingurile nu reprezintă o seducție pentru ei, majorarea bacșișurilor nu le spune nimic, pregătirile pentru un război împotriva U.R.S.S. le provoacă pur și simplu aversiune.

— Asta, așa e, îi răspunse cu un oftat Halifax.

— Pe timpul cînd ocupam postul de lacheu la cel de-al șaisprezecelea secretar al lui Matapall, reluă Baptiste, pe cuvîntul meu de onoare, trăiam mult mai liniștit. Atunci, cel puțin, știam precis ce mi se cerea. Iar acum, habar nu am. Într-un cuvînt, e nevoie să întreprindem ceva ieșit din comun.

— Să-l plimbăm prin oraș pe-al șaselea secretar, își dădu cu părerea Halifax, abătut. Asta ar putea, eventual, să te mai amuze și pe dumneata un pic și să insufle poporului puțin entuziasm, care e cam lipsă uneori.

Chipul lui Baptiste începu să semene cu o sticlă cu esență de oțet.

— Plictisitor ! Perimat !

— Aunci, poate ar fi cazul să organizăm depunerea publică a jurămîntului de către generalul-comandant față de libertățile civice ?

— Am mai făcut-o și p-asta.

— Hm... Dar dacă i-am pune statuii Libertăţii un smoching de bronz.

— Halifax, te credeam mai deştept. Spune şi dumneata, care tîmpit ar putea obliga o femeie elegantă să poarte un smoching? La asta nu te-ai gîndit? Nu merge!

Atunci Halifax exclamă:

— Ştiu! Adunarea Constituantă!

Baptiste îşi dădu un bobîrnac în ureche.

— Asta e o idee! Un local enorm. Toţi alergătorii în smochinguri... Funde roz. Reporterii cu aparatele lor fotografice. Mîna stîngă după reverul hainei, mîna dreaptă întinsă înainte, deasupra miilor de jobene. Îţi mulţumesc, Halifax. Să ne grăbim, pînă nu-i aici Peytch!

Din clipa aceea, guvernul de lachei a intrat în faza cea mai prosperă a înfloririi sale...

...În timpul acesta, Peytch zbura spre Marele Cartier General al armatelor revoluţionare internaţionaliste. Acest zbor, care în mod obişnuit dura şaptezeci şi una de ore, a durat de astă dată numai şaizeci şi patru. În zorii zilei de 22 mai, avionul lui Peytch a aterizat cu succes pe aerodromul binecunoscut lui, unul dintre cele mai moderne din lume.

Omul care-l aştepta, avea chipul obosit. El îi zîmbi:

— Conducătorii pot comite unele greşeli, dar în desfăşurarea procesului istoric nu pot exista greşeli. Să nu ne pierdem însă vremea cu regrete inutile. După cîte ştiu, raportul forţelor aflate în luptă se prezintă în felul următor...

Pe scurt şi exact, el i-a expus lui Peytch în cifre întreaga situaţie a luptei sociale, în aşa fel de parcă el ar fi fost acela care ar fi sosit dimineaţa de la New York, iar Peytch cel care ar fi zăcut la Marele Cartier General. El continuă:

— În momentul de faţă, Baptiste se pregăteşte febril pentru Adunarea Constituantă. Ea a fost fixată pentru ziua de treizeci mai. După toate probabilităţile, asta n-ai avut cum s-o afli încă. La acea dată, dumneata va trebui să fii la New York, iar acolo să acţionaţi cu toţii aşa cum o să vă dicteze datoria voastră revoluţionară şi împrejurările. În ceea ce ne priveşte pe noi, în şedinţa de astăzi vom elabora instrucţiunile în cele mai mici detalii. Ai la dispoziţie nu mai puţin de trei zile. Studierea felului nostru de trai şi al experienţei noastre revoluţionare ar putea să-ţi fie foarte utilă în viitorul cel mai apropiat. Deocamdată asta e tot ce pot să-ţi comunic, mîine însă o să stăm de vorbă mai pe larg.

...Peytch a rămas patru zile la Marele Cartier General şi, pe data de 26 seara, s-a întors cu avionul la New York.

La treizeci mai, dimineaţa, gigantica sală a Sporting-Palace-ului în care era fixată prima şedinţă a Adunării Constituante a Statelor Unite, numărînd circa patruzeci de mii de locuri, se cutremura ca o butelie de Leyda. Treizeci şi cinci de mii de gentlemeni, aleşi pe sprînceană din elită, primind invitaţii de culoare roz semnate de Baptiste, şi cinci mii de

figuranţi dintre cei mai dotaţi, ai celei mai mari întreprinderi de filme, plătiţi cu doi dolari şi cincizeci de cenţi pentru participare la această montare, başca corurile reunite ale tuturor music-hall-urilor din New York, plus patru jazz-band-uri, umpleau pînă la refuz enormul cubaj al Sporting-Palace-ului.

Mii de avioane aruncau peste capetele pietonilor tone de foi volante cu portretele lui Baptiste şi cu sloganuri.

Circa şaisprezece mii de americance plîngeau în hohote de nerăbdare la intrare în Sporting-Palace. Toate zgomotele însă erau dominate de ţăcănitul aparatelor de filmat.

Generalul-comandant, legat cu grijă de şaua calului adus dintr-un stat sudic, cu fiecare nou metru de film intra din ce în ce mai mult în istorie.

În sfîrşit, apăru maşina lui Baptiste. În picioare, cu dosul mult îngrăşat, revărsat peste marginile automobilului, şi gesticulînd cu jobenul cu căptuşeală crem, el îşi debita discursul. Liftieri în uniforme butonate cu zeci de nasturi fugeau pe lîngă maşină, scandînd la comandă :

— Tră-ias-că Bap-ti-ste ! Tră-ias-că Bap-ti-ste !

Şaisprezece stenodactilografe, instalate pe un camion special amenajat, transcriau discursul lui Baptiste.

În sfîrşit, Baptiste se apropie de Sporting-Palace şi acolo fu depus pe tribună de către lachei. Modistele îşi aruncară în sus cutiile de carton

dungate. Plînsul americancelor se transformă în urlete. Gentlemenii, salutînd, ridicară jobenele, care luciră în lumina soarelui. Jazz-urile executară un acord triumfal.

— Cetăţeni ! spuse Baptiste. Am să vă comunic două noutăţi extrem de plăcute. În primul rînd, declar deschisă Adunarea Constituantă, iar în al doilea, vă anunţ că am fost numit preşedintele ei.

Baptiste salută şi-apoi continuă :

— Dealtfel, scopul actualei Adunări Constituante se şi reduce la alegerea mea ca preşedinte, deoarece consider penibil pentru mine să conduc statul fără aprobarea oficială a poporului.

— Ap-ro-băm ! strigară lacheii şi modistele.

— Aşadar, spuse Baptiste, după ce am întrunit sufragiul poporului, aş dori să vă ţin un mic discurs referitor la politica smochingurilor dusă de guvernul meu.

Jazz-ul execută iarăşi un acord triumfal.

Adunarea era în toi şi nimeni nu observă cînd în sală îşi făcu apariţia un domn de statură înaltă, cu o şepcuţă brună. Era Peytch. El îşi croi drum cu greu şi, postîndu-se chiar lîngă tribună, unde Baptiste îşi dădea ochii peste cap, îl apostrofă pe-un ton potolit.

— Dumneata ai terminat ?

— Nu, n-am terminat încă, răspunse jignit Baptiste. Mai am de spus cîteva cuvinte despre judecarea celui de-al şaselea secretar, şi-apoi să ating problema bacşişurilor.

— În cazul acesta, ca să nu pierdem inutil timpul, spuse Peytch, iau eu cuvîntul, pentru o

declarație extraordinară. Sînt Peytch. Cine nu m-a mai văzut pînă azi, mă poate vedea acum.

Se lăsă o liniște grea.

Ventilatoarele zumzăiau, împrăștiind scîntei albastre.

— Eu sînt Peych, iar în jurul Sporting-Palace-ului sînt oamenii mei — într-un număr mai mult decît considerabil — care, în momentul de față, după toate probabilitățile, eliberează biata iapă argentiniană chinuită de povara generalului-comandant. Eu personal voi fi scurt : afară cu voi !

— Mă rog, spuse Baptiste, ridicînd din umeri, dacă insiști, eu pot să și plec.

Cu aceste cuvinte, Baptiste coborî de pe tribună și, ridicîndu-și gulerul smochingului, ieși pe ușa de incendiu în curtea circului. Mîhniți, cei treizeci și cinci de mii de gentlemeni, cei cinci mii de figuranți, precum și corurile reunite și jazz-urile, evacuară în zece minute încăpătoarea sală a Sporting-Palace-ului, unde, după o altă jumătate de oră se ținu prima ședință a noului guvern, cu-adevărat popular.

XXIV. OCHII DOCTORULUI SCHWARZ SE ÎNTUNECĂ

Jimmy își instală cu multă grijă un aparat de radio deasupra patului și-și potrivi casca la urechi. Toate glasurile și zgomotele de pe întregul glob pămîntesc porniră, rînd pe rînd, în șuvoi, spre urechile lui. Iată că de undeva de

foarte departe sosiră niște frînturi ale „Internaționalei"... Iată un glas care anunța : „Grîul se menține ferm ; seara oscilează spre scăderea prețului ; oja crește ; cu subraurile treaba merge prost". Jimmy continuă să schimbe posturile. „Fără cărbuni sîntem sortiți pieirii la Bergen. Ajutor !" alterna cu : „Beau în sănătatea lui Jeni, telegrafiați, mulțumesc lui Podradansky" și „Semnalmentele : ochi de sticlă, șchioapătă, pe bărbie o cicatrice de la un sfeșnic, își spune președinte". Apoi un decret al comitetului revoluționar al Statelor Unite. Dar mai departe, mai departe ! Jimmy se căznea să prindă unda cea mai sensibilă și mai greu de captat emisă de postul de radio al lui Matapall. Brusc, Jimmy își încordă atenția. Prinse un sunet slab, ca un bîzîit de țînțar... Apoi un glas :

— Doctorul Schwarz dorește să vă vorbească.

— Cine e acolo ?

— Eu, Matapall. Ei, ce se-aude ?

— Mulțumesc. Profesorul nu-mi dă nici o bătaie de cap, cu miss Helen, însă, lucrurile merg mai anevoios. Are niște nervi incredibil de rezistenți. Se plînge mereu de nu știu ce vise ciudate, de dedublare... Adeseori plînge noaptea.

— Dedublează-i și dumneata energia. Mai avem doar cîteva zile, după care îi vom putea întoarce la starea lor normală. După catastrofă, voi avea nevoie de-un bun geolog pentru studiul structurii noilor continente.

— Astă seară am să-i hipnotizez din nou. Pînă deseară mai rezistă ei așa cum sînt.

— La revedere, doctore.
— La revedere, patroane.

Jimmy închise radioul și sări în picioare.
— Nu-i de pierdut nici o clipă. Acum aproape totul mi-e limpede !

...Doctorul Schwarz își puse pelerina neagră și jobenul. Făcîndu-și zilnic plimbarea de după masă în jurul insulei, îi plăcea să fie elegant, după moda veche.

Jimmy se ascunsese între stînci. N-avu de așteptat prea mult. Curînd apărură umerii ascuțiți ridicați în sus, iar apoi întreaga siluetă înaltă, neagră a doctorului. El înainta ca un robot și prundișul plajei trosnea sub călcătura lui. Ochii săi verzui erau pe jumătate închiși. În clipa în care ajunse în dreptul lui Jimmy, un pumn zdravăn în bărbie îl făcu să se prăbușească la pămînt. Apoi fulgerător apărură și dispărură întîi șepcuța lui Jimmy, apoi picioarele doctorului. Apucînd trupul inert, negru, Jimmy îl trase cu multă grabă în interiorul peșterii.

După care, cîțiva metri de frînghie bună de cocos și trei batiste își făcură datoria, și Jimmy întinse pe pat trupul nemișcat, lung, al doctorului Schwarz, care aducea teribil cu un fel de amestec de mumie și umbrelă de ploaie.

...Helen aruncă o pietricică în apă și oftă cu năduf. Ea nu era obișnuită să aștepte. Cerul, jos deasupra oceanului, prinse a se colora în roz.

Jimmy se apropie de ea și-și scoase șapca.

— Iartă-mă, Roza, te-am făcut să mă aștepți. Am fost reținut de-o mică trebușoară.

Helen își bosumflă buzele.

Și răspunse :

— Te rog frumos să nu cumva să-ți închipui că am venit aici special pentru dumneata. Îmi place, pur și simplu, să mă plimb.
— Tocmai aici ?
— Tocmai aici.
— Exact pe locul acesta.
— Da.

Jimmy îi luă mîna. Ea nu se împotrivi. Porniră încet de-a lungul țărmului. Soarele scăpăta și luna se făcea din ce în ce mai sclipitoare în aerul miraculos de pur. Dinspre oraș răzbăteau sunetele orchestrelor și larma oamenilor.

— Roza, spuse încet Jimmy. Aș vrea să-ți povestesc ceva. Azi noapte, am visat o iarnă la Lincoln. Am visat zăpada albastră și stelele aurii ale felinarelor. Promoroaca, cu bobițele-i de mărgeluțe fine, împodobise cîrlionții părului dumitale deasupra tîmplelor trandafirii. Apoi am mai văzut în vis și lacul înghețat și șirul patinatorilor ieșind pîlcuri-pîlcuri din holul cald al patinoarului. Cînta orchestra. Nichelul patinelor strălucea cu luciri de oglindă. Aerul își fremăta miile de ace de gheață pe sub fiecare felinar și te înțepa în nas, ca după o înghițitură de sifon rece. Am mai visat al zecelea copac, dacă stai și numeri de la portița în spre fundul parcului... Lîngă acel copac... dacă ți-aduci aminte... noi doi, odată...

Helen se opri brusc și cu ochii larg deschiși îl privi pe Jimmy. Cu un gest grațios ea își trecu mîna peste frunte și-și scutură capul, de parcă atunci s-ar fi trezit dintr-un somn adînc.

— Da... da... șopti ea. O clipă... Parcă voiam să-ți spun ceva... Toate gîndurile mi s-au învălmășit în cap... Mulțumesc, nu trage de la geam...

Deodată, se uită îngrozită în jurul ei.

— Ce-nseamnă asta ? Unde e tata ? Unde e Matapall ? Unde mă aflu ? Jimmy, dumneata aici ? Pentru numele lui Dumnezeu...

— Helen ! exclamă Jimmy. Helen Grant ! Am primit biletul dumitale. M-am conformat dorinței dumitale.

Și Jimmy îi povesti în mare grabă, sărind cu greu peste detalii, tot ce se întîmplase.

— În ce dată sîntem azi ? întrebă febril Helen.

— În trei iunie.

— Pentru numele lui Dumnezeu... Cît se poate de repede... Peste șapte zile se va produce catastrofa. Unde e tata ? ...Ah, Jimmy, dumneata nu știi nimic. Mai repede ! Mai repede !

În două cuvinte ea îi povesti despre descoperirea făcută de tatăl ei și despre întîlnirea cu Matapall din 11 mai de la Palatul Centrului din New York.

În afară de asta, ea nu-și mai amintea absolut nimic.

Un minut mai tîrziu, Helen, cu revolverul în mînă, îl păzea pe doctorul Schwarz buimăcit încă, iar Jimmy fugi să-l aducă pe profesorul Grant.

— Mai repede, mai repede, cît se poate de repede !

Cînd se culcase pentru a-și face siesta, Grant se considera a fi fermierul Johnson, dar cînd se trezi redevenise profesorul Grant. El nu recunoscu ambianța. Cîteva clipe în șir își tot adună gîndurile, coborînd și ridicînd ochelarii pe frunte, și brusc își reaminti absolut totul, inclusiv ochii insistenți pironiți asupra lui în biroul lui Matapall la 11 mai la New York.

Grant își ridică privirea și păli. Văzu calendarul care indica data de 3 iunie.

Rătăcind un timp prin încăperile necunoscute, Grant ajunsese, în sfîrșit, pe scară și apoi în curte.

O femeie de vîrstă mijlocie, în mînă cu o căldare albastră plină cu lapte, îi zîmbi afectuos și spuse :

— Bună seara, mister Johnson, azi Walkiria a dat două vedre mai mult de lapte. Strașnică vacă.

Profesorul Grant aruncă priviri sălbatice în jur.

— Cine ți-a spus dumitale că eu aș fi Johnson ? Numele meu e Grant. M-ai confundat. Și-apoi n-ai putea să-mi spui, de fapt, unde mă aflu ?

Femeia își plesni palmele.

— Aoleu, mister Johnson, mister Johnson ! Nu mi-aș fi putut închipui că un sfert de pint de rachiu de piersici ar putea să tulbure chiar așa mintea unui bătrîn atît de robust.

— Eu sînt treaz, dumneata însă ești o doamnă prost crescută! Unde mă aflu?

— Unde? E simplu. Dacă țineți cu tot dinadinsul, vă aflați pe-o insulă din Oceanul Atlantic, proprietatea lui mister Matapall, și conduceți o fermă de produse lactate.

— Insulă în Oceanul Atlantic? Matapall? Fermă de produse lactate? O! Acum înțeleg totul. Omenirea va pieri și vinovatul sînt eu!

Spunînd aceste cuvinte, profesorul Grant răsturnă cu piciorul căldarea albastră cu lapte și se năpusti, gesticulînd, în stradă.

Dacă Jimmy nu s-ar fi ciocnit nas în nas cu profesorul, chiar în poarta fermei, cine știe ce dandana ar mai fi putut ieși din toată treaba asta, dar, din fericire, totul s-a soldat cu bine. El îl făcu pe profesor să-l urmeze și-l aduse în peșteră unde Helen îl aștepta nerăbdătoare.

Analizînd situația, profesorul Grant spuse:

— Am comis o mare prostie. Matapall a pus stăpînire pe insulă și omenirea e condamnată la pieire. Acum sînt dator — deși s-ar putea să fie prea tîrziu — să-mi răscumpăr marea mea vină. Trebuie neîntîrziat să plec de-aici pe continent și să previn omenirea de iminenta catastrofă care o amenință. În lume sînt destule nave, bărci și material lemnos. Sper că mulți oameni vor mai putea să se salveze. Adio, copii! Jimmy, o las pe Helen în grija dumitale. Fiți fericiți! Mă îndoiesc că ni-e dat să ne mai revedem vreodată.

Helen bătu din picior.

— Toată vina o port numai eu. A fost ideea mea să ne adresăm lui Matapall. Am să plec cu tine pe continent. E de datoria mea s-o fac.

Jimmy spuse:

— În barca mea cu motor putem încăpea ușor toți trei. Acumulatorii sînt buni. Fără miss Helen n-ar mai avea nici o rațiune să rămîn aici, chiar dacă ar fi în joc viața mea.

Helen îl privi cu duioșie.

Pe la miezul nopții profesorul Grant, Helen și Jimmy au lansat fără zgomot barca pe apă și au pornit în larg.

O mică barcă cu motor, care tăia cu silueta-i neagră dîra aurie a luciului lunii, nu trezi nici o bănuială nici unuia dintre locuitorii insulei.

Fugarii ieșiră din veriga alcătuită de vasele care peste patru zile aveau să transporte înapoi pe continent pe muncitorii care mai făceau ultimele retușuri în utilizarea orașului și o luară spre Capetown.

Tocmai atunci, la circa douăzeci de stînjeni de insulă, își făcu apariția din ocean un mic submarin monoloc. Wan ieși din turelă, cercetă cu privirea împrejurimea și-apoi o confruntă cu harta.

— Exact. Asta e.

După aceea, Wan înotă pînă la mal și, ieșind pe uscat, văzu niște urme de picioare ducînd spre peșteră. Scoase din buzunar o lupă și le cercetă cu minuțiozitate. Luna lumina destul de bine. Wan fluieră scurt.

— Ehe-e ! Ce-mi văd ochii... astea sînt chiar urmele lăsate de Jimmy ! Am avut baftă straşnică. Acum, mai mult ca sigur că-l voi descoperi şi pe profesorul Grant. Şi-atunci, sper să-mi salvez bunul meu renume.

Zicînd asta, Wan porni pe urmele care duceau spre peşteră.

XXV. ÎNCEPUTUL SFÎRŞITULUI

Ajungînd la Capetown, profesorul Grant, Helen şi Jimmy se îndreptară în primul rînd şi în mare grabă spre secretarul municipiului. Dar, spre marea lor mirare, văzură pe acoperişul Palatului municipal fluturînd un steag roşu. La intrare îi opri un soldat din garda roşie.

— Trebuie să-i vorbesc de urgenţă secretarului municipal ! spuse profesorul Grant.

— Secretarul municipal, răspunse, cu multă demnitate ostaşul, primeşte pachete în zilele de miercuri şi sîmbătă, între orele treisprezece şi paisprezece, la închisoarea locală, unde a fost închis acum cinci zile.

Grant rămase perplex :

— Dar locţiitorul lui ?

— Locţiitorul lui stă în aceeaşi celulă cu el ; tot acolo se află şi generalul-comandant al garnizoanei locale şi comandantul portului comercial ; e acolo în plen şi comisia extraordinară pentru problema înzestrării populaţiei cu smochinguri, precum şi împuternicitul lacheilor şi încă vreo cîţiva gentlemeni de aceeaşi teapă.

— Amuzantă poveste... Nu pricep absolut nimic... N-ai vrea să-mi explici totul mai amănunţit ?...

— Dar dumneavoastră, ce, aţi picat din lună ? Păi sînt cinci zile de cînd puterea se află în mîinile muncitorilor, în frunte cu Peytch. Dar, dacă doriţi să-l vedeţi pe comisarul Comitetului Central muncitoresc, sosit aici cu avionul acum trei zile din New York, atunci nu aveţi decît să-mi comunicaţi numele dumneavoastră şi scopul vizitei, şi o să fiţi primit numaidecît.

— Sînt profesorul Grant, iar problema care mă aduce aici este o catastrofă mondială care ameninţă să distrugă întreaga omenire.

Ostaşul apăsă pe un buton şi spuse cîteva cuvinte în aparat, iar un minut mai tîrziu, profesorul Grant explica febril unui muncitor tînăr — care tocmai atunci dicta nişte instrucţiuni referitoare la mutarea muncitorilor de la periferii în centru — tot ce considera el că era necesar să fie explicat.

— Regret, profesore, îi întrerupse expunerea tînărul, eu nu sînt la curent cu problemele din domeniul geologiei, consider însă că e absolută nevoie, fără să mai pierdeţi nici o clipă, să plecaţi cu avionul la Peytch, la New York. Am să vă dau cel mai rapid aparat din cele aflate la dispoziţia mea. Eu unul, vă mulţumesc pentru comunicare... Voi lua neîntîrziat toate măsurile de rigoare în ceea ce priveşte insula lui Matapall. La revedere.

Peytch avea de rezolvat una dintre problemele cele mai grele, aceea de-a trece tot aparatul complicat al orînduirii capitaliste pe noul făgaş, socialist.

Primii lui paşi în acest domeniu au fost : organizarea în oraşele cele mai importante de comitete revoluţionare, lichidarea capitalului particular, naţionalizarea industriei şi alegerile în comitetele celor ce muncesc.

Deasupra cupolei de cristal a Palatului Centrului flutura drapelul roşu.

În interiorul Palatului era totul schimbat, aproape de nerecunoscut. În lifturi, pe coridoare, în fostele birouri ale secretarilor, în sălile de aşteptare şi în saloanele de recepţii — pretutindeni era un du-te vino de oameni cu şepci de piele şi bluze de muncitori. Şedinţa comitetului revoluţionar a durat, fără întrerupere, trei zile şi trei nopţi.

Posturile de radio funcţionau douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru, transmiţînd instrucţiuni, lozinci şi decrete. Într-un ritm susţinut se traducea în viaţă decretul referitor la mutarea muncitorilor în locuinţele din centrul oraşului. La fiecare zece minute, de pe acoperişurile aerodromului îşi luau zborul avioanele. Munca se desfăşura cu spor.

Revoluţia se dezvolta neîntrerupt !

După trei zile şi trei nopţi de veghe, Peytch dormea pe-un divan de piele în fostul birou al lui Matapall.

Asta se întîmpla în ziua de 5 iunie

Profesorul Grant, Helen şi Jimmy coborîră însoţiţi de doi ostaşi ai gărzii roşii din avionul care tocmai atunci se lăsase pe acoperişul-aerodrom al Palatului Centrului.

Întrevederea dintre Peytch şi Grant n-a durat prea mult. Numele profesorului Grant era prea cunoscut ca să i se pună la îndoială spusele, iar pe de-altă parte, Peytch învăţase mult din experienţa-i amară în povestea cu lacheii, pentru a tărăgăna sau a sta prea mult în cumpănă. El spuse doar atît :

— Deci, avem la dispoziţie cinci zile. De salvarea tuturor nici vorbă nu poate fi, dar o să luăm toate măsurile pentru înştiinţarea cît mai largă a întregii populaţii de pe tot globul pămîntesc despre apropierea catastrofei. Vom mobiliza toate mijloacele de plutire. Vom ridica în aer toate aparatele de zbor. Ne vom strădui să salvăm cele mai preţioase planuri de maşini, modele de strunguri, planurile oraşelor şi fabricilor, pentru ca după catastrofă să-l împiedicăm pe Matapall să reediteze pe noile continente vechea orînduire capitalistă. Pînă atunci însă, să încercăm să atacăm şi să punem noi mîna pe insula lui Matapall şi să nimicim cu desăvîrşire toată molima, toţi microbii capitalismului, care se află pe întinsul ei.

Două minute mai tîrziu, posturile de radio de pe cuprinsul întregii lumi recepţionaseră comunicarea referitoare la descoperirea făcută de către profesorul Grant, prima comunicare despre iminenta pieire a globului terestru, primul document intrat în istoria planetei noastre, care

reprezenta totodată capătul unui lanț de evenimente cutremurătoare despre care se va vorbi în capitolele următoare ale acestui roman.

Peytch convocă de urgență comitetul revoluționar și prezentă un scurt raport despre descoperirea profesorului Grant. Într-un sfert de oră a fost aprobat un șir întreg de hotărîri care, pe loc, au și început să fie traduse în viață. Spre sfîrșitul ședinței, din toate punctele globului prinseră să sosească știri alarmante despre tulburările stîrnite de comunicatele de la radio ale lui Peytch. Problema numărul unu era prevenirea panicii și pregătirea organizată a lumii în vederea apropiatelor evenimente, cu toate că fiecare era conștient că, indiferent de organizare sau disciplină, abia-abia dacă vor putea fi salvate două procente din întreaga populație a globului.

Lui Peytch i se încredințase o misiune mai activă, și anume să pornească în fruntea unei escadre reunite spre insulă și să încerce s-o cucerească.

— Îmi voi îndeplini misiunea, sau voi muri, spuse Peytch.

Cu aceste cuvinte, părăsi sala de ședință, dînd ordin escadrei reunite să pornească imediat, pregătită de luptă și cu toată viteza, în direcția Capetown.

— Profesore, spuse Peytch, consider de datoria mea, să vă pun la dispoziție, din partea guvernului revoluționar, o cabină pe vasul meu. Vă previn că asta nu va avea darul să mărească șansele dumneavoastră de salvare, deoarece avem de înfruntat o bătălie crîncenă cu Matapall, dar, oricum, veți avea garanția că n-o să pieriți pe pămînt, în cazul în care comitetul n-ar reuși să preîntîmpine panica generală și să organizeze omenirea.

În acest fel, profesorul Grant, Helen și Jimmy se pomeniră pe bordul supercuirasatului „Jupiter“, care în fruntea escadrei reunite revoluționare se îndrepta cu toată viteza spre insulă.

Asta se întîmpla pe data de 7 iunie.

XXVI. CAD CILINDRII DIN DICTAFONUL LUI EHRENDORF

L-am părăsit pe Wan în noaptea de 3 spre 4 iunie, mergînd pe urmele lui Jimmy.

Așa cum și era de așteptat, urmele l-au condus spre peșteră, ascunsă printre stînci în desișul cactușilor.

Wan aprinse lanterna. Înaintă încet ghidat de fascicolul de lumină care pipăia pereții și vegetația. Deodată, privirii lui i se dezvălui interiorul peșterii. Pe un pat de campanie, legat de mîini și de picioare cu o frînghie de cocos, zăcea nemișcat un bărbat lung, negru. Ochii îi erau legați cu o batistă, iar gura astupată cu un căluș zdravăn, confecționat din alte două batiste. Auzind pași, necunoscutul se zvîrcoli ca un țipar și mugi pe înfundate. Wan se năpusti spre prizonier, îi tăie legăturile cu două

lovituri de briceag, apoi îi scoase călușul din gură. Prizonierul se ridică de pe pat.

Wan îi spuse :

— Serviciu contra serviciu. Eu te-am ajutat să te eliberezi, iar dumneata ajută-mă să-mi restabilesc reputația. Pe scurt : unde e Jimmy ?

Omul negru slobozi un șir întreg de blesteme.

— Dacă îl aveți cumva în vedere pe tînărul acela ticălos și impertinent, care mi-a mutat falca din loc cu o lovitură zdravănă la bărbie, apoi sînt în măsură să vă comunic că acum două ore el, cu profesorul Grant și cu fiica acestuia, Helen, au fugit la New York.

Wan se clătină.

— Minți ! strigă el, bătînd din picioare. E cu neputință ! E de neconceput ! Asta e pur și simplu... dracu știe ce ! Nu pot admite să mi se năruie reputația. Plec după ei.

Cu aceste cuvinte, Wan o luă la fugă spre țărm, plonjă sub apă și, cinci secunde mai tîrziu, chepengul micului submarin fu trîntit cu furie, iar ambarcațiunea împreună cu Wan se cufundă în apă.

Doctorul Schwarz plecă în mare grabă la Matapall.

Tocmai atunci Matapall asculta raportul personal al lui Ehrendorf.

Marele constructor al insulei se plimba prin fața lui Matapall cu mîinile vîrîte adînc în buzunarele pantalonilor săi dungați și perora, molfăind între dinți scobitoarea sa excentrică :

— Toată partea tehnică a fost terminată cu succes. Am prevăzut toate detaliile, inclusiv o pepinieră pentru viitorii mei cititori, selectați dintre cele mai rezistente soiuri de șomeri. Printre aceștia sînt unii care manifestă niște posibilități cu totul ieșite din comun. Unul dintre ei, de pildă, un tînăr, numărul o sută douăzeci și nouă, în ultimele două zile a citit șase capitole din *Sindicatul pieirii Americii de Sud* și după performanța asta se simte proaspăt și bine dispus. Acum avem de rezolvat două probleme esențiale : în primul rînd, expedierea înapoi pe continent a muncitorilor, iar în al doilea rînd, să cădem, în sfîrșit, de acord asupra denumirii insulei. Îmi este, evident, destul de penibil să vă dau sugestii în acest sens, dar, după părerea mea, foarte nimerit ar fi să i se dea acestei insule un nume simplu și modest, acela al constructorului ei. Insula Ehrendorf ! Nu găsiți că sună superb ?

Matapall n-apucă să-i răspundă, căci exact în clipa aceea a irupt în birou hipnotizatorul răvășit, care ridică mîinile spre cer și bolborosi :

— Profesorul Grant a evadat de pe insulă.

În cîteva cuvinte, doctorul Schwarz relată, de fapt, tot ce se întîmplase.

Matapall apăsă pe un buton :

— Către secretarul militar, spuse el în aparat, a se sista imediat accesul pe insulă. Se va declara stare de asediu. În timpul nopții toate luminile vor fi stinse. În maximum douăzeci și patru de ore, muncitorii trebuie expediați pe continent. Se va institui controlul asupra popu-

lației. Se va verifica capacitatea de luptă a grupurilor cu tragere lungă și bună funcționare a mașinii cu conexiune inversă. Toate navele aparținînd insulei vor fi aduse mai aproape de țărm și puse în dispozitivul șapte sute unsprezece.

El închise aparatul :

— Domnilor, spuse solemn Matapall, începe al cincilea act al splendidei noastre tragedii. Nu mă îndoiesc că fuga profesorului Grant ne va aduce tot atîtea griji pe cîte satisfacții. Desigur, Peytch, cu toate escadrele sale, nu va întîrzia să atace insula, dar eu savurez anticipat efectul pe care îl va produce asupra lui acțiunea mașinii cu conexiune inversă.

Ehrendorf își frecă mîinile.

— Mașina cu conexiune inversă ? Asta zic și eu subiect de roman ! Și nu-i deloc rău ca titlu. Mai aștept puțin să se înmulțească numărul bravilor mei cititori și pe urmă o să le trîntesc un roman care să-i lase paf.

A doua zi de dimineață, muncitorii care lucraseră la construcții și la utilarea insulei, primind un decont generos, au fost transportați cu bacurile spre vapoarele care o și porniseră către amiază spre continent.

Apoi toată escadra lui Matapall se apropie, după un plan dinainte sabilit, de insulă și o împresură strîns.

Pe lîngă grupurile de luptă cu tragere lungă, în permanență se găseau unitățile de alarmă, constituite din elita ofițerilor din garda lui Matapall.

Despre adevărata menire a insulei știau cel mult patru mii de gentlemeni dintre cei mai de nădejde, constituind nucleul viitoarei clase conducătoare a omenirii.

Restul populației de pe întinsul insulei, cum ar fi exemplarele pepinierelor, personalul laboratoarelor, bibliotecarii, montorii, tehnicienii, actorii, campionii etc., etc. erau convinși cu toții că insula este, de fapt, o extravaganță feerică a unui super-miliardar, care a făcut o prinsoare că în decurs de-o lună va ridica pe o insulă pustie un oraș cu cel mai înalt grad de civilizație și cu utilarea tehnică cea mai avansată de pe întreg globul pămîntesc.

Pentru a face publică adevărata menire a insulei, Matapall stabilise data de 10 iunie, ziua dispariției continentelor. Era prevăzut ca ziua aceasta să fie sărbătorită cu tot fastul pe care-l impunea situația materială a lui Matapall. Planul serbărilor îl întocmea cu maximă urgență Ehrendorf, care-l păstra în cel mai strașnic secret, cu intenția de-a uluí populația insulei. Fantezia lui monstruoasă lucra fără ragaz și cilindrii din dictafonul lui cădeau unul după altul, precum tuburile goale dintr-un automat de 75 de milimetri în timpul exercițiilor de tragere.

Convingerea lui Matapall cum că Peytch va ataca insula îi deschidea orizonturi largi și-i oferea noi materiale pentru niște detalii de foarte mare efect pentru serbările proiectate.

În seara de 9 iunie, în ajunul zilei cu pricina, cerul s-a acoperit la orizont, de jur împrejurul insulei, cu un strat negru de fum de la navele militare.

XXVII. NIPONUL SE SCUFUNDĂ ÎN APĂ... FORMOZA E ÎN FLĂCĂRI...

În zorii zilei de opt iunie, Wan, intrînd ca o ghiulea în Palatul Centrului, se năpusti în lift. Liftul se smuci în sus și o clipă mai tîrziu Wan bătea cu amîndoi pumnii în ușa biroului lui Peytch. Ușa se deschise și în pragul ei își făcu apariția un muncitor cu un compas în mînă.

— Ascultă! strigă Wan. Dețin niște informații particulare cum că profesorul Grant s-ar afla aici. Trebuie să-l văd imediat.

Muncitorul ridică din umeri.

— Profesorul Grant a fost aici acum patru zile și mi se pare că asta o știe toată lumea. Acum însă, profesorul se află în escadra tovarășului Peytch, care asediază insula lui Matapall din Oceanul Atlantic. Și asta o știu toți.

— Da, numai că eu aud asta pentru prima oară! Ei, drăcia dracului! Iarăși reputația mea atîrnă de-un fir de păr. Va trebui să zbor din nou pe insula aceea afurisită. Profesorul ăsta nu e profesor ci un ac într-un car cu fîn. Deci, crezi că-l voi găsi sigur acolo pe profesor?

— Pînă la zece iunie e foarte sigur că o să-l găsiți acolo, dar după această dată, numai în cazul în care nu va pieri în timpul catastrofei.

— Să piară? Pentru nimic în lume! Mulțumesc. Zbor. Te-aș ruga să-mi mai spui un singur lucru: nu l-ai văzut cumva pe profesorul Grant ținînd un pachețel la subsuoară?

— Ba da, cum să nu.

— O! Wan scoase un strigăt sălbatic și-o luă la fugă spre acoperișul-aerodrom. Acum mai mult ca sigur că-mi voi salva bunul meu renume! își spuse el, agățîndu-se de coada avionului guvernamental care tocmai atunci decola, zburînd spre escadra lui Peytch.

Cu agilitatea unui șarpe tînăr, Wan se cățără pe suprafața plană, confortabilă de duraluminiu a aripilor din spatele aparatului și, sprijinindu-se ostenit de un cablu, scoase din buzunar un pachețel cu pateuri și o jumătate de sticlă de whisky. Avea o foame de lup.

În ziua de nouă iunie, la asfințit, Helen și Jimmy stăteau pe coverta navei „Jupiter". Aceasta naviga cu toată viteza și două valuri mari, imobile parcă, precipitate impetuos spre spate, alunecau de o parte și de alta a prorei.

În urma navei, oceanul era negru de fumul escadrei. Cerul deasupra orizontului ardea cu flacără sîngerie, aruncînd reflexe roz în unduirile mărunte ale apei ce părea o uriașă piele șagrinată.

— Helen, începu Jimmy, s-ar putea ca asta să fie ultima seară din viața noastră. Privește

cît de roşu e cerul. E ca şi cum sîngele întregii omeniri s-ar fi vărsat în ocean. Nu ţi-e frică ?

Helen îl privi cu severitate. Vîntul îi flutura poala rochiei, ca pe-un drapel, şi se juca în cîrlionţii de deasupra urechilor.

— Te iubesc, Jimmy, spuse ea simplu. Te iubesc, şi cînd sînt cu dumneata nu mi-e frică de nimic. Dar... Oare într-adevăr, pămîntul trebuie să piară şi să renască, dar după programul stabilit de mister Matapall ? Asta e îngrozitor, Jimmy !

Jimmy o îmbrăţişă cu duioşie şi-i culcă capul pe umărul său.

— Helen, nu te mai gîndi la nimic. Helen... Helen... Cît de mult îmi place să repet acest nume drag !

— Vom muri împreună, Jimmy, spuse ea cu tandreţe, dar şi cu multă amărăciune.

În acest timp, profesorul Grant umbla de colo pînă colo prin cabina ce-i fusese rezervată, bolborosind nişte cifre, mutîndu-şi nervos ochelarii cînd pe frunte, cînd pe nas. El mormăi :

— Azi la ora zece vor trebui să se producă primele vibraţii ale solului, în Noua Zeelandă. Ce păcat că nu am la îndemînă instrumentele ! Îmi scapă o ocazie unică în felul său de-a înregistra vibraţiile solului în timpul unei catastrofe universale.

Curînd se ivi la orizont insula cu pricina ; arăta ca o pată ceţoasă, aeriană, în nuanţe trandafirii, pe fondul verde-auriu al oceanului.

Escadra se desfăşură în front şi navele porniră să înconjoare insula, înlănţuind-o de jur împrejur. Peytch spuse :

— Ar fi periculos să ne apropiem mai mult de insulă. O să rămînem aici pînă dimineaţă. Odată cu revărsatul zorilor o să-l atacăm pe Matapall.

În clipa aceea, militarul care era de cart îi înmînă o radiogramă :

„În Noua Zeelandă au fost înregistrate primele zguduiri intense, subterane. Populaţia e în panică."

Peytch intră în cabina lui Grant şi-i întinse radiograma. Grant îşi ridică zorit faimoşii săi ochelari pe frunte şi-şi frecă mîinile.

— Aşa-aşa... Foarte exact... După asta sînt de aşteptat alunecări de teren în Siberia de Est şi în Japonia. Mă poţi felicita, dragă tovarăşe Peytch !

Peytch părăsi grăbit cabina. Intră în camera de radio-telegrafie şi ceru să-i fie conectată insula.

Iată convorbirea lui Peytch cu Matapall, reprodusă de ziarele salvate după catastrofă :

Peytch. Comitetul revoluţionar al Statelor americane şi al Europei cere, pentru a evita inutile vărsări de sînge, să predaţi de urgenţă insula. Celor ce se vor preda le garantez amnistia.

Matapall. Peste cincisprezece ore vă veţi tîrî la picioarele mele.

Peytch. Am la dispoziţia mea trei sute douăsprezece supercuirasate, peste optsprezece mii

de avioane și o mie două sute paisprezece submarine. În zorii zilei veți fi făcuți scrum.

Matapall. Ești un copil.

Peytch. Către populația de pe insulă. Convorbirile mele cu Matapall nu și-au atins scopul. Comitetul revoluționar se adresează direct proletariatului de pe insulă și-i cere să preia puterea în propriile sale mîini, să-l aresteze pe Matapall și să se alăture poporului răsculat.

Matapall. Pe insulă nu există proletariat. Aici, la mine, nu există decît robi, care se împart în clasa conducătoare și producători. În societatea capitalistă ideală a viitorului, care va începe mîine, dumneata, în cazul că te vei salva, vei ocupa postul de ajutor de instalator la uzina electrică polară numărul opt, cu doisprezece dolari pe săptămînă, cu ziua de muncă de douăsprezece ore. Dar dacă te vei preda acum, am să-ți măresc salariul cu un dolar și jumătate.

Peytch. Proletari din toate țările, uniți-vă!

Matapall. Mașina cu conexiune inversă vă va ajuta să vă uniți.

Peytch. Consider tratativele între noi doi încheiate. Comitetul revoluționar își declină orice răspundere pentru vărsările de sînge și vina o trece în întregime în sarcina lui Matapall, opresorul clasei muncitoare.

Splendida noapte tropicală împodobise și cerul și apa cu niște constelații enorme, fără număr. Cerul era complet negru. Apa fosforescentă părea o văpaie. Helen și Jimmy stăteau pe covertă, îmbrățișați tandru, iar oceanul își reflecta pe fețele lor lumina lui fosforescentă.

Radio-fulgere albastre își luau zborul cu un ușor pîriit de pe antenele lui „Jupiter" și se stingeau în întuneric.

Escadrila de hidroavioane de recunoaștere decolase fără zgomot în direcția insulei și deodată, deasupra insulei izbucniră șase raze subțiri, liliachii. Ele s-au desfăcut în evantai printre stele și șase puncte se aprinseră deasupra insulei. Apoi vîntul aduse din depărtări șase detunături, iar escadrila dispăru, de parcă nici n-ar fi existat vreodată. Peytch scrîșni din dinți.

În același timp, în casca omului de pe recepție țiuiau semnalele telegramelor, iar acordul tonurilor sugera game cromatice :

„În Siberia de Est, ușoare alunecări de teren..."

„În Japonia, toți vulcanii au început să erupă. Niponul se scufundă în apă. Formoza e în flăcări. Mai multe orașe distruse în întregime. Vasele surprinse în larg au pierit. În rîndul populației crește panica și ia proporții amenințătoare. Situația e desperată."

„Sidney. S-au înregistrat cutremure de pămînt. Pentru a intra în stăpînirea navelor, în port s-au dat bătălii sîngeroase. Ordinea a fost pretutindeni încălcată."

„Sicilia. A apărut un om care-și spune Hristos. Este urmat de-o mulțime formată din circa

zece mii de femei. Semnalmente: un ochi de sticlă, o cicatrice pe bărbie, pieptul păros, șchiop. Ce-i de făcut? Așteptăm instrucțiuni."

...Wan era instalat pe aripa de duraluminiu din spatele avionului care zbura cu o viteză-record spre escadra lui Peytch.

XXVIII. ÎNALȚĂTOR DOUĂ SUTE CINCISPREZECE. OBUZE BRIZANTE. FOC!

Multe lucruri îngrozitoare i-a fost dat lui Wan să vadă în călătoria sa clandestină pe coada avionului guvernamental, la o altitudine de două mii de metri. Jos, pe pămîntul ce se întindea ca o hartă topografică, sub pantofii lui portocalii se petrecea ceva cu totul neobișnuit și înspăimîntător. Oamenii, ca niște furnicare negre, mișunau, deplasîndu-se cu toții în aceeași direcție — peste rîuri, peste munți, și păduri — spre coastele oceanului. Prin porturi, punctele negre ale furnicarelor se zbuciumau în jurul vapoarelor. Din cînd în cînd, în mijlocul mulțimii izbucneau niște luminițe, urmate de cocoloașe albe de fum.

„Pare să fie ori marea migrațiune a popoarelor, ori o grandioasă demonstrație organizată de-o firmă în scop de reclamă comercială. Îmi pare rău că n-am mai citit cam demult nici un ziar", gîndi Wan.

Avionul guvernamental părăsise continentul și acum zbura pe deasupra oceanului. Și aici lucrurile se petreceau aidoma ca și pe pămînt. Flotile întregi de pacheboturi, de bărci cu motor sau cu pînze, de șalupe și iole în stoluri gigantice se întreceau unele pe altele, îndreptîndu-se cu toatele în aceeași direcție — direcția în care zbura și Wan. O escadrilă de avioane și dirijabile apărea cînd sus de tot, cînd mai jos. Wan mai zări cîrduri de submarine tîrîndu-se în adîncurile albastre, translucide, ca niște peștișori dintr-un acvariu privit de sus.

Avionul guvernamental înghițea spațiul cu o viteză-record, întrecînd celelalte aparate de zbor și literalmente împingînd îndărăt navele maritime.

Din timp în timp, Wan ofta din rărunchi și, gesticulînd, își spunea cu glas tare:

— Numai de-aș ajunge la profesorul Grant! După aceea, fie ce-o fi! Trebuie să mă arăt demn de încrederea pe care mi-a acordat-o marele meu maestru, acela care acum, probabil, cîntă la vioară Serenada de Brahms, sau scotocește printre tăieturile din ziare, în căutarea unor date absolut necesare.

În ochii lui Wan se aprindea din cînd în cînd cîte o flacără suspectă. Dealtfel, impresia pe care ți-o făcea era că bietul băiat s-a cam scrîntit de-atîtea ghinioane.

Veni seara și-apoi căzu noaptea. Avionul își continua zborul pe deasupra oceanului. Acolo jos, mii de lumini mișcătoare curgeau fără în-

trerupere formînd o linie punctată scînteietoare. Sus și jos zburau avioane, ca niște albine gigantice, aurii. Mii de reflectoare se încrucișau și se despărțeau, înălțîndu-se de pe suprafața oceanului negru. Încă înainte de-a se crăpa de ziuă, Wan zări o insuliță vulcanică, învăluită în întregime în fum și flăcări. Pămîntul învăpăiat se cutremura undeva sub el în apă. Se desluşeau, acoperite de uruitul motorului, bubuiturile erupțiilor.

— Ce chestii ! oftă Wan.

...Matapall apăru pe acoperișul Palatului Centrului. Îl însoțea comandantul apărării. Din acest loc, insula și oceanul, pe o rază de cincizeci de mile, se vedeau ca în palmă. Un segment de cerc orbitor, ivit din apă, vestea răsăritul soarelui. Matapall scruta zarea cu luneta, oferită de generalul prevenitor.

— Escadra lui Peytch ne încercuiește din toate părțile, rosti Matapall. Nu mă îndoiesc că în clipele următoare el va deschide focul. Generale, dă ordin stațiilor de baraj să intre neîntîrziat în acțiune pe o rază de zece kilometri.

— Am înțeles, răspunse generalul.

În același timp, Peytch, împreună cu comandantul artileriei, urcară la postul de observație de pe „Jupiter".

— Tirul îl voi comanda eu, personal, spuse Peytch. Pe timpuri eram socotit un instructor destul de bun al grupului de tragere lungă. Cu aceste cuvinte, Peytch apăsă pe un buton și spuse în portvoce :

— Bateriile de tragere lungă, fiți gata de luptă !

Instantaneu, pe toate vasele escadrei se putea înregistra o mișcare de mare precizie — peste o mie două sute de tunuri și-au făcut apariția din tambuchiuri.

— Obiectiv insula, spuse Peytch. Înălțător două sute cincisprezece. Obuze brizante. Foc !

Limbile roșii au prins ca într-o cingătoare bordul dinspre insulă al navelor. Apoi navele fură învăluite într-o perdea de fum. Bubuiturile au cutremurat luciul neted al oceanului.

Peytch își duse binoclul la ochi. Fantastica insulă își ocupa în continuare, imperturbabilă, locul său în ocean. În fața insulei, prin aer, se aprinseră luminițele exploziilor și, după cîteva clipe, se făcură auzite niște tunete îndepărtate.

— La naiba ! strigă Peytch. Doar n-am dat comanda să se tragă foc de mitralie ! Înălțător două sute patruzeci. Obuze brizante. Foc !

Bordul vaselor se-ncinse iarăși cu brîuri roșii. În fața insulei, cam la zece mile, în aer izbucniră iarăși explozii.

Peytch lovi cu pumnul în bordura parapetului de comandă.

— Tovarășe comandant al artileriei ! Ați auzit comanda mea și, ori artileriștii dumneavoastră nu sînt în stare să deosebească un obuz brizant de unul de mitralie, ori e vorba de-o trădare în escadră ?

Comandantul artileriei se îndreptă în fugă spre portvoce :

— Allo ! Comanda a fost să trageţi cu obuze brizante. Ce se întîmplă ?

— Am tras cu brizante. E, însă, ceva cu obuzele. Ele explodează în aer, înainte de-a atinge insula.

În clipa aceea, lui Peytch i s-a înmînat o radio-telegramă :

„Staţiile mele de baraj funcţionează destul de bine. Nu vă irosiţi de pomană obuzele !

Matapall."

Peytch aruncă cu furie depeşa şi strigă în portvoce :

— Sunaţi încetarea focului !

Coborî în grabă scara de fier în spirală.

În mîinile lui Matapall se găsea un mijloc de apărare necunoscut, care excludea orice posibilitate de-a ataca insula.

Lui Peytch nu-i rămînea altceva de făcut decît să ia măsurile necesare pentru securitatea navelor pe timpul giganticului uragan care urma să se dezlănţuie în timpul catastrofei şi să aştepte calm desfăşurarea evenimentelor. Peytch intră în cabina lui Grant.

XXIX. ACŢIUNEA MAŞINII CU CONEXIUNE INVERSĂ

— Matapall e invulnerabil, rosti Peytch, intrînd în cabina profesorului Grant. El dispune de o maşină care paralizează acţiunea brizantelor noastre pe o distanţă de zece kilometri de la coastă. Nu avem altceva de făcut decît să luăm toate măsurile posibile pentru salvarea flotei în timpul catastrofei.

Peytch îşi consultă ceasul. Acele arătau ora zece.

— Catastrofa se va dezlănţui peste două ore, anunţă profesorul. V-am mai vorbit despre intensitatea ei şi v-am dat şi unele detalii. Pot să mai adaug doar că din clipa cînd continentele vor dispare sub apă şi pînă la apariţia din ocean a noilor continente va trebui să facem faţă unui uragan ieşit cu totul şi cu totul din comun. Oceanul va clocoti. Talazurile vor întrece în înălţime cele mai înalte clădiri ale New York-ului. Nu ştiu dacă navele dumneavoastră vor rezista presiunii lor.

Peytch rămase pe gînduri.

— Am discutat cu comandantul escadrei. El susţine că o navă în plină viteză, avînd un timonier experimentat, poate să opună rezistenţă unui talaz maxim. Am să dau toate dispoziţiile necesare.

Peytch se răsuci brusc şi ieşi din cabină. Profesorul îşi ridică ochelarii pe frunte şi spuse cu glas tare :

— După miezul nopţii s-au sistat cu desăvîrşire ştirile referitoare la zguduirile subterane. Or asta mă îndreptăţeşte cu atît mai mult să presupun că această catastrofă se va produce fără alte semne prealabile fix la ora douăsprezece. Teribil, teribil de interesant ! Trebuie neapărat să fiu pe covertă.

Peytch anunță la difuzor ultimele instrucțiuni :

— Către comandanții de nave. Presiunea din cazane să fie ridicată la maximum. Gata în orice clipă pentru evoluții rapide. Toate hidroavioanele să fie luate pe bord. A nu se apropia de insulă mai mult de zece kilometri. Pe Matapall îl vom înfrînge prin uzură.

Tot atunci, Matapall, rămas în tot timpul acesta pe acoperișul Palatului Centrului, de unde urmărea eșecul tunurilor de pe navele asediatorilor, se apropie de-un transformator de oțel de dimensiuni relativ mici, instalat alături de prăjina pavilionului. Îl descuie personal, cu o cheie specială. Pe placa de marmoră a distribuitorului nu se găsea decît un mic întrerupător și-un manometru, a cărui săgeată roșie indica un zero albastru.

Matapal scrise cîteva cuvinte pe-o bucată de hîrtie și-o întinse primului său secretar, cu dispoziția s-o predea de urgență secției de radio.

Apoi spuse în portvoce :

— Mister Ehrendorf, e gata totul pentru solemnitate ?

— Totul pînă în cele mai mici detalii, răspunse constructorul insulei.

— În cazul acesta, v-aș ruga să începeți. Într-o clipă voi fi și eu în sală.

...Operatorul radio de serviciu de pe „Jupiter“ auzi apelul lui Matapall, slab ca un bîzîit de țînțar. El captă unda.

Peytch primi din mîinile marinarului o nouă radiogramă a lui Matapall :

„Vă anunț începerea solemnităților pe insulă. Totodată îmi voi permite să pun în funcțiune mașina cu conexiune inversă. Proletari, «uniți-vă». La revedere !

Matapall.“

Peytch o porni în fugă spre punte.

Mîna lui Matapall, strînsă într-o mănușă de antilopă gri, ținînd ferm întrerupătorul de contact al mașinii cu conexiune inversă, îl comută cu grijă în jos. Instantaneu, acul manometrului tresări scurt și indică treizeci și cinci de mile, adică punctul limită. Un snop de scîntei albastre se împrăștie peste distribuitorul de marmoră. Matapall își ridică ceremonios cilindrul deasupra capului și-l agită în direcția escadrei. Doi dintre lachei, întorcîndu-se cu spatele, chicotiră, acoperindu-și respectuos gura cu dosul palmei.

Sub efectul mașinii cu conexiune inversă toate obiectele de metal aflate în sfera acțiunii ei se magnetizau activ — firește cu toate urmările ce decurgeau de aici.

Wan țopăia de nerăbdare, riscînd de fiecare dată să se prăbușească de pe ampenajul avionului. Zărise escadra lui Peytch și cuirasatul „Jupiter“, pe care se afla profesorul Grant. Ba i se păruse chiar că-l vede pe profesor stînd în picioare la proră, cu un pachețel la subsuoară.

— Mai repede ! Mai repede ! striga Wan, dînd din mîini şi întinzîndu-şi gîtul, ca şi cum astfel ar fi putut mări viteza şi aşa fenomenală a aparatului.

Acum întregul tablou al asediului insulei se desfăşura dedesubtul lui Wan, ca pe un poligon de jucărie. Insula era înconjurată de un lanţ compact de nave militare. Şi, deodată, pe insulă se aprinsese o scînteie albastră, şi-n aceeaşi clipă navele escadrei o porniră, în mod ciudat, de pe locurile lor, alunecînd lateral, şi se lipiră de „Jupiter" — nava cea mai mare — ca un stol de lebede-jucării, atrase de potcoava unui magnet.

În aceeaşi clipă, se opri şi motorul avionului. Cablurile se lipiseră între ele. Se auzi o trosnitură. Avionul îşi pierdu echilibrul. Wan se agăţă de ampenaj, abia izbutind să se ţină. Avionul se lăsă pe o parte şi o luă în jos, în vrilă, învîrtindu-se ca o carte de joc aruncată în stradă de către un trişor de la etajul treizeci şi cinci.

— Cum ?! exclamă Wan, cramponîndu-se de cablurile lipite între ele. Cum aşa ?! Să mor tocmai acum, cînd sînt atît de aproape de ţintă ? Pentru nimic în lume !

Şi, exact în clipa aceea, avionul o porni în picaj. Wan îşi desfăcu larg braţele şi cu capul în jos se aruncă în ocean.

Peytch se agita pe covertă. Era desperat. În decurs de cîteva secunde toate obiectele de metal aflate în dotarea escadrei se lipiseră între ele. Închizătoarele tunurilor nu se descuiau. Motoarele înţepeniseră. Staţia de radio încetase să funcţioneze. Acele ceasurilor se opriseră.

Marinarii îşi pierduseră cumpătul. Soseau pîlcuri-pîlcuri pe covertă şi discutau, gesticulînd agitat. Gulerele albastre şi ciucurii roşii de la beretele lor se zăreau ici-colo într-o cumplită învălmăşeală prevestitoare de panică.

Helen se lipi de Jimmy.

— Asta e sfîrşitul, şopti ea.

Jimmy îi luă capul în mîini şi-o privi cu tandreţe în ochii ei albaştri — care acum păreau violeţi — ochii ei dragi, care apăreau atît de des în visele lui, tot atît de aproape şi scăldaţi în lacrimi ca şi acum.

Peytch stătea sus, la postul de observaţie, şi striga în portvoce :

— Tovarăşi ! Păstraţi-vă calmul ! Panica ar putea să ne fie fatală.

Dar marinarii nu-l ascultau.

Profesorul Grant, simţind o zguduitură zdravănă în urma ciocnirii navelor între el, îşi trase ochelarii de pe frunte pe nas şi se năpusti spre uşă. Dar uşa, magnetizată, nu se mai deschidea.

— Cine m-a încuiat ? strigă el cu glas piţigăiat, pe un ton plin de reproşuri. Ţţ-ţţ-ţţ ! E foarte urît din partea voastră să împiedicaţi un profesor să vadă dezlănţuirea unei catastrofe !

Ţinea teribil să ajungă pe punte, dar uşa era încuiată de nădejde şi nimeni nu-i răspundea.

Wan se prăvălea în ocean. În urma lui se prăvăleau pateurile umplute cu orez şi o sticlă cu whisky băută pe jumătate...

XXX. PLUSURILE ŞI MINUSURILE LUI WAN

Cele circa trei mii de *ladies* şi *gentlemen* aleşi pe sprînceană din rîndul celor prevăzuţi pentru a constitui clasa conducătoare a viitoarei societăţi s-au întrunit în Sala de cristal a Palatului Centrului. Încercarea de-a descrie splendoarea toaletelor femeilor ca şi calitatea fracurilor bărbaţilor, s-ar dovedi o întreprindere cu totul şi cu totul inutilă, deoarece asta ar însemna să se reducă cel puţin cu şaptezeci la sută din adevărata lor strălucire. Va fi de ajuns să notez că trei mii dintre cei mai bogaţi oameni din lume, îmbrăcaţi în tot ce aveau mai bun şi împodobiţi cu bijuteriile lor cele mai de preţ, aşteptau în 10 iunie la ora unsprezece şi jumătate apariţia lui Matapall.

Mister Ehrendorf strălucea în acea zi ca o măslină de calitatea întîi, într-o salată de heringi dintr-un meniu împărătesc.

Restul populaţiei insulei, înregistrată la biroul de evidenţă în calitate de clasă condusă, era adunată în faţa Palatului Centrului, sub supravegherea controlorilor şi ofiţerilor din apărarea militară.

Un megafon gigantic al radiotelefonului, era instalat deasupra intrării principale a Palatului, pavoazată cu un gust rafinat, demn de-un cezar roman.

Era o zi măreaţă, prima zi a unei ere noi.

La douăsprezece fără un sfert fix, un murmur uşor trecu printre rîndurile de gentlemeni. Lacheii se înclinară şi la tribună urcă Matapall.

N-am apucat încă să descriu înfăţişarea acestui gentlemen, cu toate că el ar fi meritat-o mai mult decît oricare altul dintre eroii acestui roman. Am s-o fac pe scurt. Matapall era în frac şi cu jobenul de rigoare. Capul lui masiv, cu bărbia-i mică, uşor despicată la mijloc şi ieşită înainte, se sprijinea ferm în gulerul ţeapăn, scîrţiitor. Avea buze roşii, umbrite de pata neagră, contrastantă, a mustăţilor tunse englezeşte, după moda secolului trecut. Dar toate acestea erau nimic în comparaţie cu ochii lui. Ei erau adînc incrustaţi în montura orbitelor, ca două pietre preţioase şlefuite în faţete mari. Nasul său, ca un cioc de pasăre încovoiat spre bărbie, îi dădea aerul unei bufniţe ce priveşte soarele cu ochii ei sfredelitori, goi, nevăzători.

Cu o mînă mică, dolofană, în mănuşă albă, Matapall salută, ridicînd puţin jobenul deasupra capului.

El spuse :

— Domnilor ! Festivitatea de astăzi, care a început, dealtfel, ieri, odată cu dispariţia Japoniei şi cu o serie de cutremure subterane puternice, înregistrate în diferite puncte ale lumii, o voi deschide cu o mică declaraţie oficială. Din acest moment, insulei, pe a cărui teritoriu avem onoarea să ne găsim, i se atribuie numele celui mai mare scriitor al epocii noastre, glo-

riosul maestru și constructor al vieții noastre, mister Ehrendorf. Insula Ehrendorf. Sună splendid, nu-i așa, domnilor ?

— Insula Ehrendorf, sună splendid, nu-i așa ? anunță glasul lui Matapall amplificat de o sută de ori de megafonul instalat deasupra intrării în Palatul Centrului.

Asistența strigă „ura !"

În Sala de cristal străluciră pocalele și zburară dopurile sticlelor de șampanie. Matapall întinse mîna și în ea apăru un pocal înalt și îngust. Matapall zîmbi cu partea stîngă a obrazului și-l salută pe Ehrendorf, care la rîndul lui salută în dreapta și în stînga ca un tenor pe scenă, lipindu-și mănușile de plastron.

Cînd frenezia cucoanelor se mai potoli un pic, Matapall continuă...

Este absolut necesar însă, să revenim din nou pentru o clipă la Wan, care se prăbușea în ocean. Șeful cel mare obișnuia să spună că Wan își are plusurile și minusurile lui. Și avea perfectă dreptate. Ghinionul îl vom socoti ca făcînd parte din minusurile sale. În ceea ce privește însă plusurile, trebuie să recunoaștem că Wan avea un plus incontestabil : plonja excelent și înota de-a dreptul genial.

Ieșind la suprafață și convingîndu-se că-i viu și nevătămat și că pînă la scara vasului „Jupiter" nu mai e decît o jumătate de milă, Wan își scutură capul ca un pudel, își scoase în grabă pantofii portocalii, și haina, și o porni glonț înot

spre navă, dînd cu exasperare din mîini și din picioare.

— ...Domnilor, urmă Matapall, acum trebuie să vă spun cîteva cuvinte referitoare la viitoarea societate capitalistă ideală, care...

În clipa aceea, în sala cuprinsă de uluire, își făcură apariția doi tipi, goi pușcă, vineți, uzi pînă la piele și se aruncară în genunchi la picioarele lui Matapall. Unul era roșcovan, iar pe pieptul celuilalt fîlfîia o zdreanță din fostul său plastron apretat.

— Mister Matapall ! exclamă sfîșietor de trist specimenul gol, cel cu plastron, acoperindu-și rușinat cu amîndouă mîinile nuditatea nu prea impunătoare. Mister Matapall, pesemne nu mă recunoașteți. Eu sînt Linoll... Baptiste Linoll, pe care dumneavoastră ați omis să-l aduceți pe insulă... Dar eu am venit singur... Adică, mai exact am înotat... Ah, domnule Matapall, sînt atît de nefericit... Este foarte adevărat că... am decăzut, cum nu se poate mai jos... Mi-am permis să stau în fotoliul dumneavoastră.

Baptiste izbucni într-un hohot de plîns.

— Mai mult decît atît... Am fumat din cutia dumneavoastră de țig-țig-țig...

— ...gări, completă trist Halifax (căci el, în persoană, era al doilea personaj).

— Mai mult decît atît... eu... asta... am pretins să mi se servească curcan cu castane... din automat... eu... eu... am îndeplinit chiar funcția și de prim-ministru... Iertați-ne ! Iertați-ne !

Cei doi oameni goi întindeau spre Matapall brațele lor albastre, jalnice.

— Fie ! spuse Matapall. Cu ocazia festivităților, vă iert. Conduceți-i pe acești tineri în pepiniera de lachei. Douăzeci de dolari pe săptămînă, cu scăzămîntul costului țigărilor și curcanilor consumați. Băuturile vor fi trecute în contul societății. Plecați !

Și cei doi indivizi goi au fost scoși din sală. Cucuoanele s-au întors din nou cu fața spre Matapall.

— Așadar, domnilor... spuse Matapall.

...Tocmai atunci ajunse, în sfîrșit, și Wan pînă la „Jupiter" și se agăță de scara vasului. Fornăind și gîfîind, se cățără în grabă pe covertă.

— Hei ! strigă el unui marinar, care, cu gîtul întins peste parapet, scruta, ca hipnotizat, zarea. Hei, dumneata de acolo, profesorul Grant e aici ?

— Dracu să te ia cu profesorul tău cu tot, nu vezi ce se întîmplă în jur ?

Wan coborî în goană scara și, ca un ogar care a dat de o urmă sigură, parcurse în fugă coridorul navei, cu șirul lui nesfîrșit de uși. În spatele uneia dintre ele auzi glasul amenințător al profesorului Grant :

— Deschideți, naiba să vă ia ! N-o să vă permit glume nesărate cu un eminent om de știință și membru al Academiei ! Asta e pur și simplu o impertinență !

Wan dintr-o săritură atinse ușa cabinei.

— A, aici erați ! În sfîrșit, v-am prins. Acum n-o să-mi mai scăpați.

Și începu să bată în ușă cu amîndoi pumnii. Dinăuntru, se auziră bătăi asemănătoare. Erau pumnii profesorului, înfuriat la maximum.

— Deschideți ! strigă Wan.

— Deschideți ! strigă Grant.

Și se porniră din nou să izbească cu pumnii în ușă...

— Așadar, domnilor, rosti Matapall, dar pocalul, în care căzu o bucată mare de tencuială, îi scăpă din mînă. Zidurile se zgîlțîră din temelii. Se auzi o bubuitură subterană. Ehrendorf mai adulmecă o dată aerul, care trăsnea a sulf, și o zbughi spre ieșire. Dar se pare că era prea tîrziu. Palatul Centrului crăpase de sus pînă jos. Coloanele se prăbușiră peste gentlemeni.

Apoi, totul se învălmăși într-un vaier general.

— Jimmy... Vezi... Helen arătă cu mîna spre insulă.

Jimmy privi într-acolo și împietri de uimire.

— Tovarăși ! vociferă Peytch în portvoce. Priviți acolo !

Marinarii se năpustiră spre parapete. Deasupra insulei se înălța un nor de praf și flăcări.

Și insula, cu un ușor pîrîit, dispăru în văzul tuturor în ocean, ca Mefisto în grădina Margaretei.

Insula fu acoperită de valurile albastre ale oceanului, iar soarele tropicelor, vertical la

amiază, înfioră unda apei, iscînd o puzderie de solzi argintii. În aceeaşi clipă, tot metalul magnetizat se demagnetiză. Un „ura“ cutremurător se înălţă deasupra escadrei.

Uşa desferecată se dădu de perete şi profesorul Grant, cu un pacheţel la subsuoară, o porni în salturi strîmbe, bătrîneşte, spre punte.

— Puneţi mîna pe el ! urlă Wan, luînd-o la fugă pe urmele profesorului.

Profesorul Grant ieşi pe punte şi se apropie zorit de Peytch, care, vrăjit, nu era în stare să-şi ia ochii de la locul unde numai cu o clipă în urmă mai existase insula.

— Ascultă-mă ! îi strigă emoţionant Grant. Cine m-a încuiat acolo jos. Era cît p-aci să întîrzii. Dar la ce te uiţi ? Aa ?... Unde e insula ?

— S-a scufundat, spuse Peytch.

Profesorului îi căzură ochelarii de pe nas.

— Cum ?! Adică ce-ai vrea să spui, că sînt un prost geolog ? Te voi trage la răspundere pentru asemenea insinuări.

În clipa aceea, Wan se repezi spre profesorul Grant, prinzîndu-l de mînecă.

— Slavă Domnului ! În sfîrşit, v-am găsit ! Acum ştiu că mi-am salvat reputaţia...

Profesorul se făcu stacojiu la faţă.

— La dracu ! Puţin îmi pasă de reputaţia dumitale, atîta timp cît propria-mi reputaţie e în aer.

— Ascultaţi-mă ! exclamă cu emoţie în glas Wan.

— Nici nu mă gîndesc ! strigă profesorul. Am să le demonstrez, cum doi ori doi fac patru, că

insula nu putea să se scufunde. Helen ! Pe unde mi-o fi aritmometrul ? Ah, iată-l aici, la subsuoara mea. Fir-ar să fie, cît pot fi de uituc... Acum am să le arăt calculele pe care, dealtfel, le-am verificat de trei ori...

Spunînd asta, profesorul desfăcu în grabă hîrtia şi scoase aritmometrul.

Wan exclamă fără vlagă :

— Nu trebuie ! Pentru numele lui Dumnezeu, nu trebuie ! Nu-mi distrugeţi renumele şi nu distrugeţi renumele firmei. E vorba de o regretabilă încurcătură !

Wan luă atitudine de orator şi începu să turuie :

— Este îndeobşte cunoscut faptul că firma Douglas Marton et Co. (New Work, a 10-a Avenue), al cărei reprezentant sînt, este cea mai onorabilă, cea mai punctuală şi cea mai veche firmă din Statele Unite, producătoare de maşini de scris şi de calculat, case de bani şi aritmometre, cu toate că mulţi negustori, cum ar fi, de pildă, ticălosul de Murphy, afirmă contrariul. În cazul de faţă însă, e trist, dar s-a produs o greşeală pe care eu, de-o lună de zile, mă străduiesc s-o remediez, pentru a evita să se răspîndească în lume şi printre clienţi o părere eronată despre produsele noastre. Din neatenţia montorului-şef, în aritmometrul nostru numărul opt sute douăzeci şi nouă milioane şapte sute douăzeci şi patru de mii cinci sute anu AV, s-au inversat semnele plus şi minus... Firma noastră vă prezintă scuzele ei pentru acest regretabil şi extrem de trist incid...

— Reputaţia mea e salvată ! strigă profesorul Grant. Minus în loc de plus ! Dar asta modifică radical problema ! Ceea ce înseamnă că insula s-a scufundat foarte ştiinţific, iar toate continentele, dimpotrivă, rămîn pe locurile lor.

— Vă implor, însă, din toată inima să nu popularizaţi acest incident dramatic ! spuse Wan, izbucnind într-un hohot de plîns. Firma noastră e gata să vă despăgubească, compensînd toate daunele pricinuite de eroarea noastră.

— Drăguţule ! exclamă Peytch. Păi, în ceea ce ne priveşte, noi sîntem dispuşi să-ţi ridicăm o statuie, fiind încă în viaţă, aritmometrul cu pricina să-l trimitem pentru păstrare la muzeu, iar firma dumitale s-o scutim de orice fel de impozite pe timp de cincizeci de ani de-acum înainte.

— În sfîrşit, am justificat încrederea pe care mi-a acordat-o patronul şi astfel reputaţia mea a rămas nepătată ! conchise solemn Wan.

Precum a putut să se convingă şi cititorul, acest tinerel cu înclinaţii de detectiv îşi avea, cert, micile lui plusuri şi minusuri.

Iar pe locul unde mai adineauri încă fusese insula lui Matapall plutea un obiect ciudat. Adus pe bordul vasului s-a dovedit a fi un cufăr mare, galben, ce purta două iniţiale misterioase : „T. E.“. Cu toate precauţiunile impuse de situaţia dată, marinarii au deschis cufărul. Înăuntru, în faţa unui dictofon, era aşezat un bărbat elegant în frac, un bărbat veşnic tînăr, semănînd teribil cu o măslină.

— Iată-mă şi pe mine ! spuse el zglobiu. „T. E.“ tradus în şaizeci şi patru de limbi înseamnă : „Trăiască Ehrendorf !“ Apropo, pe unde o fi aici redacţia cea mai apropiată ? Am o sumedenie de material ultra-senzaţional. Ba aş putea să ofer şi un mic roman social.

Cît despre Helen şi Jimmy, cititorul nostru, după toate probabilităţile, a şi dedus că ei s-au sărutat.

Dar asta nu era cîtuşi de puţin un deznodămînt neaşteptat.

1 aprilie 1924
Moscova

CUPRINS

Lector : NINA GRIGORESCU
Tehnoredactor : ELENA BABI

Tiraj 9 560. Broşate. Coli tipar 6.

Tiparul executat sub comanda nr. 30 067 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti Republica Socialistă România

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2023

